

Quality in the Best Interests of the Child! –
Quality Standards in Out-Of-Home Child Care in Europe

ΠΟΙΟΤΙΚΑ STANDARDS ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΩ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πρόλογος από τη Benita Ferrero-Waldner, Ευρωπαία Επίτροπο για Εξωτερικές Υποθέσεις και Πολιτική Ευρωπαϊκής Γειτονίας (external relations and European neighbourhood policy).

Σήμερα, η Ευρωπαϊκή Ένωση βιώνει σημαντικές οικονομικές, πολιτικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές αλλαγές οι οποίες επηρεάζουν τα παιδιά. Τα παιδιά που ζουν με φτωχούς γονείς ή παιδιά που δεν μπορούν να ζήσουν με τους γονείς τους είναι αυτά που εκτίθενται περισσότερο στη φτώχεια, τον αποκλεισμό και τις διακρίσεις, συνθήκες που στη συνέχεια τα καθιστούν ευάλωτα στην κακοποίηση, την παραμέληση και την εκμετάλλευση. Η φύση και οι συνθήκες ανατροφής ενός παιδιού επηρεάζουν σημαντικά την κατάσταση ζωής του. Είναι λυπηρό το γεγονός πως το ποσοστό των παιδιών της Ευρώπης που ζουν στη φτώχεια είναι μεγαλύτερο από το αντίστοιχο ποσοστό του ενήλικου πληθυσμού που ζουν σε ανάλογες συνθήκες. Γι' αυτό πρέπει να εξασφαλίσουμε επαρκείς συνθήκες διαβίωσης και φροντίδας για όλα τα παιδιά.

Ως Επίτροπος για Εξωτερικές Υποθέσεις και Πολιτική Ευρωπαϊκής Γειτονίας, εστιάζω ιδιαίτερα σε μία αποτελεσματική προστασία των Δικαιωμάτων των Παιδιών, λαμβάνοντας υπ' όψιν τις ατομικές ανάγκες τους και τις εξελικτικές τους δυνατότητες, με την Ένωση να λειτουργεί ως καθοδηγητής του υπόλοιπου κόσμου. Η προώθηση, η προστασία και η εκπλήρωση των Δικαιωμάτων των Παιδιών έχει γίνει μία σημαντική πολιτική προτεραιότητα στην εσωτερική και εξωτερική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα Δικαιώματα των Παιδιών αποτελούν μέρος των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που τα μέλη της Ένωσης είναι δεσμευμένα να σέβονται σύμφωνα με διεθνείς και ευρωπαϊκές συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού και των Προαιρετικών Πρωτοκόλλων, των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας (millennium developmental goals), της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και του Ευρωπαϊκού Κανονισμού για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα.

Σε αυτό το πλαίσιο το Quality4Children Standards συμπληρώνει τις προσπάθειές μας στη διαμόρφωση πολιτικής, ειδικά σε περιπτώσεις όπου παιδιά δεν μπορούν να ζήσουν με τους γονείς τους. Ξεκινώντας από και έχοντας ως βάση πραγματικές ιστορίες ζωής, υπογραμμίζονται κοινά standards που στοχεύουν στην εξασφάλιση και βελτίωση των αναπτυξιακών ευκαιριών των παιδιών και νέων ενηλίκων στην εξώ-οικογενειακή παιδική φροντίδα σε όλη την Ευρώπη. Είμαι πεπεισμένη πως αυτοί οι κανονισμοί αποτελούν μία πολύτιμη συμβολή και ένα σημαντικό επιπλέον βήμα προς την εναρμόνιση των συστημάτων φροντίδας σε όλη την Ευρώπη.

Benita Ferrero-Waldner

Επίτροπος για Εξωτερικές Υποθέσεις και Πολιτική Ευρωπαϊκής Γειτονίας

Ευχαριστίες

Αυτά τα Standards δεν θα είχαν αναπτυχθεί ποτέ χωρίς την πολύτιμη συμμετοχή των 163 παιδιών και νέων ενηλίκων, 36 βιολογικών γονιών, 106 φροντιστών και 24 εκτεταμένων μελών οικογενειών (extended family members), δικηγόρων και κρατικών αντιπροσώπων από όλη την Ευρώπη.

«Το άλλο αποφασιστικό σημείο ήταν ο τρόπος που η ανάδοχη μητέρα με προσέγγισε την πρώτη φορά που συναντηθήκαμε. Το πρώτο πράγμα που πρόσεξα ήταν ο τρόπος που συμπεριφέρθηκε. Με έκανε να ηρεμήσω. Και μου είπε, «Είμαι απλώς ένας άνθρωπος. Σήμερα, θα σε βοηθήσω εγώ, αύριο θα με βοηθήσεις εσύ.»

(Μητέρα από Νορβηγία, 22.04.02)

Πρόλογος

Η εργασία προς το μεγαλύτερο συμφέρον των παιδιών που δεν έχουν γονική φροντίδα είναι η συνήθης δραστηριότητα των τριών μας οργανισμών, FICE (Federation Internationale des Communautés Educatives), IFCO (International Foster Care Organisation) και SOS Children's Villages. Μέσω του Quality4Children (Q4C), προσπαθούμε να βελτιώσουμε την κατάσταση των παιδιών χωρίς γονική φροντίδα και να στηρίξουμε την εξέλιξή τους μέσω ποιοτικών Standards εξω-οικογενειακής φροντίδας.

Αυτή η έκδοση παρουσιάζει την έρευνα του Q4C και τα ποιοτικά standards για την εξω-οικογενειακή φροντίδα στην Ευρώπη, στα οποία κατέληξε η έρευνα.

Υπόβαθρο

Με την υιοθέτηση της Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Παιδιού των Ηνωμένων Εθνών το 1989, οι στόχοι των τριών μας οργανισμών απέκτησαν ένα διεθνές νομικό πλαίσιο εργασίας.

Αυτή η παγκόσμια δέσμευση να σέβονται, να προστατεύουν και να ικανοποιούν τα δικαιώματα του παιδιού ενίσχυσε τη δράση μας. Λόγω της αυξανόμενης καταπάτησης των Δικαιωμάτων των Παιδιών σε όλο τον κόσμο, συμφωνήσαμε πως δεν ήταν επαρκής η εξασφάλιση απλώς πολιτικών δεσμεύσεων που δίνονται σε διεθνείς συνθήκες, ούτε ήταν αρκετό να πολλαπλασιάσουμε τις δράσεις μας που στοχεύουν στην προστασία των παιδιών.

Λαμβάνοντας αυτό υπόψη, το Q4C σχηματίστηκε πάνω στην ισχυρή πεποίθηση πως η αποτελεσματική και σταθερή βελτίωση της κατάστασης των παιδιών εξω-οικογενειακής φροντίδας θα ήταν δυνατή μόνο μέσα από ισχυρές συνεργασίες. Αυτό

οδήγησε στη συνεργασία των τριών μας οργανισμών ώστε να σχεδιάσουν το project και να διαβεβαιώσουν τη συμμετοχή τους στην εξέλιξή του.

Μετά από τρία χρόνια έρευνας και προσπάθειών ενοποίησης που οδήγησαν στα Q4C Standards, έχουμε δεσμευθεί να ενισχύσουμε τη συνεργασία μας και να δημιουργήσουμε νέες συνεργασίες σε όλα τα επίπεδα για να προωθήσουμε τα standards και να προστατέψουμε τα Δικαιώματα των Παιδιών που δεν έχουν γονική φροντίδα, στην Ευρώπη και σε όλο τον κόσμο.

Υλοποίηση πλαισίου εργασίας

Για να ενισχυθεί η προσοχή, την οποία η Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού των Ηνωμένων Εθνών είχε στρέψει στην κατάσταση των παιδιών χωρίς γονική φροντίδα, η Επιτροπή για τα Δικαιώματα του παιδιού έκανε κάλεσμα το 2004, για την ανάπτυξη των «Κατευθυντήριων Οδηγιών των Ηνωμένων Εθνών για την Προστασία των Παιδιών χωρίς Γονική Φροντίδα». Παρόμοια, το 2005, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Υπουργών (Council of Europe's Committee of Ministers) υιοθέτησε μία σύσταση για τα Δικαιώματα των Παιδιών που ζουν σε ιδρύματα οικιστικού τύπου (residential) στα κράτη μέλη. Το Q4C συμπληρώνει αυτό το πλαίσιο με τα ποιοτικά του standards, τα οποία μπορούν να εφαρμοστούν άμεσα από τους επαγγελματίες.

Οι ακόλουθες προκλήσεις γίνονται για να εξασφαλιστεί πως αυτά τα standards γίνονται σεβαστά σε διεθνές επίπεδο και για να επιτευχθεί το κοινό μας καθήκον να εξασφαλίσουμε ίσα δικαιώματα για όλα τα παιδιά.

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε όλους εκείνους που συνεισέφεραν στη δημιουργία αυτών των ποιοτικών standards, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών και των νέων ενηλίκων.

Στέλνουμε ένα ενθουσιώδες καλωσόρισμα και ενθάρρυνση σε όσους έχουν δεσμευθεί να στηρίξουν την υλοποίηση των standards σε όλα τα επίπεδα!

Monika Niederle
FICE International

Keith Henderson
IFCO

Helmut Kutin
SOS-Kinderdorf International

Περιεχόμενα

1.Πλαίσιο Εργασίας	σελ. 6
2.Δήλωση Αποστολής.....	σελ. 7
2.1. Όραμα	
2.2. Αποστολή	
2.3. Αξίες	
3.Βασικές Έννοιες.....	σελ. 8
3.1. Αρχές	
3.2. Πλαίσιο αναφοράς	
4.Ανάπτυξη και υλοποίηση των standards.....	σελ. 9
4.1. Σκοπός	
4.2. Εμπλεκόμενες χώρες	
4.3. Έρευνα	
4.4. Ανάλυση δεδομένων και αποτελέσματα	
4.5. Ανάπτυξη των Standards	
4.6. Η εφαρμογή των Standards του Quality4Children	
5.Δομή και περίληψη των Standards του Quality4Children.....	σελ. 11
5.1. Δομή	
5.2. Περίληψη των Standards του Quality4Children	
6. Standards του Quality4Children.....	σελ. 16
Standards του Quality4Children – Πεδίο Standards 1:	
Λήψη αποφάσεων και διαδικασία εισαγωγής.....	σελ. 17
Standard 1: Το παιδί και η βιολογική του οικογένεια λαμβάνουν υποστήριξη κατά τη διάρκεια της διαδικασίας λήψης των αποφάσεων. Standard 2: Το παιδί ενθαρρύνεται στο να συμμετέχει στη διαδικασία της λήψης αποφάσεων. Standard 3: Μία επαγγελματική διαδικασία λήψης αποφάσεων εξασφαλίζει την καλύτερη δυνατή φροντίδα για το παιδί. Standard 4: Τα φυσικά αδέλφια φροντίζονται μαζί (στο ίδιο πλαίσιο φροντίδας). Standard 5: Η μετάβαση του παιδιού στο νέο του σπίτι είναι καλά προετοιμασμένη και εφαρμόζεται με ευαισθησία. Standard 6: Η διαδικασία της εξω-οικογενειακής φροντίδας καθοδηγείται από ένα εξατομικευμένο πλάνο φροντίδας	
Standards του Quality4Children – Πεδίο Standards 2:	
Διαδικασία Παροχής Φροντίδας.....	

Standard 7: Η τοποθέτηση του παιδιού σε ένα πλαίσιο που λαμβάνει υπ' όψιν και συνδυάζει τις ανάγκες, την κατάσταση διαβίωσης και το κοινωνικό του περιβάλλον.

Standard 8: Το παιδί διατηρεί την επαφή με τη βιολογική του οικογένεια.

Standard 9: Οι φροντιστές (πρόσωπα φροντίδας) έχουν όλα τα απαιτούμενα προσόντα και εργάζονται υπό ικανοποιητικές συνθήκες.

Standard 10: Η σχέση του φροντιστή με το παιδί βασίζεται στην κατανόηση και το σεβασμό.

Standard 11: Το παιδί ενθαρρύνεται να συμμετέχει ενεργά στη λήψη των αποφάσεων που επηρεάζουν άμεσα τη ζωή του/της.

Standard 12: Το παιδί φροντίζεται σε κατάλληλες συνθήκες διαβίωσης.

Standard 13: Τα παιδιά με ειδικές ανάγκες λαμβάνουν την κατάλληλη φροντίδα.

Standard 14: Το παιδί/νέος ενήλικας προετοιμάζεται συνεχώς για την αυτονομία του.

Standards του Quality4Children – Πεδίο Standards 3:

Διαδικασία ανεξαρτητοποίησης.....

Standard 15: Η διαδικασία αποχώρησης του παιδιού από τη φροντίδα σχεδιάζεται και υλοποιείται με κάθε λεπτομέρεια.

Standard 16: Η επικοινωνία στη διαδικασία ανεξαρτητοποίησης διεξάγεται με χρήσιμο και κατάλληλο τρόπο.

Standard 17: Το παιδί/νέος ενήλικας ενθαρρύνεται να συμμετέχει στη διαδικασία ανεξαρτητοποίησης.

Standard 18: Εξασφαλίζονται δυνατότητες συνεχούς παρακολούθησης, υποστήριξης και επαφής.

7. Λεξιλόγιο βασικής ορολογίας που χρησιμοποιήθηκε.....

8. Παράρτημα.....

- Πλαίσιο αναφοράς στη Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού (Ηνωμένων Εθνών)
- Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού
- Οι συνεργαζόμενοι οργανισμοί

1.Πλαίσιο εργασίας

Για αρκετούς λόγους, εκατοντάδες χιλιάδες παιδιών στην Ευρώπη δε μπορούν να μεγαλώσουν με τις βιολογικές τους οικογένειες και οδηγούνται ύστερα από κρατική διαμεσολάβηση, στην τοποθέτησή τους σε εξω-οικογενειακή φροντίδα. Σε αυτά τα παιδιά προσφέρεται ένας αριθμός διαφορετικών συστημάτων φροντίδας, ώστε να εξασφαλίσουν και να βελτιώσουν τις πιθανότητες για ανάπτυξη. Ένα ανεπαρκές περιβάλλον φροντίδας μπορεί να παρεμποδίσει αυτή την ανάπτυξη και να καταστήσει τα παιδιά ευάλωτα και εκτεθειμένα στον κίνδυνο να καταπατηθούν τα βασικά τους δικαιώματα.

Απέναντι σε αυτό το σκληρό και παρ' όλη τη σχολαστική προσοχή που δόθηκε από τη Σύμβαση Δικαιωμάτων του Παιδιού των Ηνωμένων Εθνών (UN CRC) σε αυτό το θέμα, το 2004 η Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του Παιδιού (UN Committee on the Rights of the Child) έκανε έκκληση για την ανάπτυξη των κατευθυντηρίων γραμμών των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με την προστασία των παιδιών χωρίς γονική φροντίδα.

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, οι συστάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τα δικαιώματα των παιδιών που ζουν σε ιδρύματα αποτελούμενα από κατοικίες, προβλέπουν επίσης ένα πλάνο για εργασία με παιδιά χωρίς γονική φροντίδα.

Στο ευρωπαϊκό πλαίσιο, οι διεθνείς φορείς παιδικής προστασίας, FICE, IFCO, και Παιδικά χωριά SO.S., χρησιμοποιώντας τις δικές τους εμπειρίες, αναγνωρίζουν την ύπαρξη σημαντικής ανάγκης για τη διαμόρφωση standards στο πεδίο της εξω-οικογενειακής παιδικής φροντίδας. Σε μία Ευρώπη που εστιάζει κυρίως στην οικονομική ανάπτυξη, απαιτούνται έντονα παν-ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες για να αντιμετωπίσουν τις κοινωνικές προκλήσεις.

Απέναντι σε αυτό το υπόβαθρο, οι τρεις διεθνείς φορείς παιδικής φροντίδας, FICE, IFCO, και τα Παιδικά Χωριά SO.S ξεκίνησαν ένα ερευνητικό έργο το Μάρτιο του 2004, σκοπεύοντας στην εξασφάλιση και βελτίωση των ευκαιριών ανάπτυξης των παιδιών και νέων στην εξω-οικογενειακή φροντίδα των παιδιών της Ευρώπης.

2.Δήλωση Αποστολής.

2.1.Οραμα

Το Quality4Children δηλώνει ότι:

Τα παιδιά χωρίς γονική φροντίδα πρέπει να έχουν την ευκαιρία να διαμορφώσουν το μέλλον τους ώστε να εξελιχθούν σε αυτοδύναμα, αυτάρκη και συμμετοχικά μέλη της κοινωνίας, μέσα από τη διαβίωσή τους σε ένα υποστηρικτικό, προστατευτικό και φροντιστικό περιβάλλον, το οποίο προωθεί όλη τους τη δυναμική.

2.2.Αποστολή

Η αποστολή του Quality4Children είναι να βελτιώσει την κατάσταση και τις ευκαιρίες ανάπτυξης των παιδιών που εντάσσονται στην εξω-οικογενειακή φροντίδα, μέσω της επίτευξης των παρακάτω αντικειμενικών σκοπών:

- Δημιουργώντας ένα Ευρωπαϊκό δίκτυο ενδιαφερόμενων μελών που υπερασπίζονται τα Δικαιώματα των Παιδιών εξω-οικογενειακής φροντίδας.
- Αναπτύσσοντας Ευρωπαϊκά standards βασισμένα στις εμπειρίες και πρακτικές των άμεσα ενδιαφερομένων.
- Προωθώντας την υιοθεσία, υλοποίηση και παρακολούθηση των standards για τα παιδιά εξω-οικογενειακής φροντίδας σε Διεθνές και Ευρωπαϊκό επίπεδο.

2.3.Αξίες

Το Quality4Children έχει πέντε βασικές ισοδύναμες αξίες, οι οποίες εξετάστηκαν κατά τη διάρκεια της έρευνας. Αυτές είναι:

- Συμμετοχή: Οι άμεσα ενδιαφερόμενοι για την εξω-οικογενειακή φροντίδα παιδιών έχουν ενεργά εμπλακεί στην έρευνα από το 2004. Πρόκειται για παιδιά και νέους που έχουν βιώματα από εξω-οικογενειακή φροντίδα, βιολογικές οικογένειες, φροντιστές και κοινωνικούς λειτουργούς.
- Φυλετική επικρατούσα ιδεολογία και διαφορετικότητα: Η φυλετική επικρατούσα ιδεολογία και η διαφορετικότητα των συμμετεχόντων στην εξω-οικογενειακή φροντίδα αντανakλάται στις διαδικασίες.
- Συνεργασία: Άτομα και φορείς άμεσα εμπλεκόμενοι με την εξω-οικογενειακή φροντίδα παιδιού έχουν την ευκαιρία να συμμετέχουν στην έρευνα σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.
- Δέσμευση: Το Q4C δεσμεύεται απέναντι στη Σύμβαση Δικαιωμάτων του Παιδιού των Ηνωμένων Εθνών.
- Υποχρέωση και υποστήριξη: Το Q4C είναι υπόλογο στους τρεις φορείς που δημιούργησαν το σχέδιο. Η υποστήριξή του εξασφαλίζεται μέσω ενός ευρωπαϊκού δικτύου καθοδηγούμενου από τους τρεις φορείς, οι οποίοι θα διασφαλίσουν την προώθηση των standards και την ανάπτυξη της συνεργασίας, με σκοπό να υποστηρίξουν τη βελτίωση της κατάστασης και την ανάπτυξη των ευκαιριών των παιδιών στην εξω-οικογενειακή φροντίδα.

3.Βασικές έννοιες

3.1.Αρχές

Η βάση για τα standards του Q4C είναι οι πληροφορίες που συλλέγονται από τις αφηγήσεις των ανθρώπων που έχουν βιώματα εξω-οικογενειακής φροντίδας (storytellers). Αφού αναλύθηκαν αυτές οι ιστορίες, το Q4C αναγνώρισε έναν αριθμό κοινών δηλώσεων. Αυτές κατηγοριοποιήθηκαν στα παρακάτω πεδία:

- **Επικοινωνία και συμμετοχή**

Οι αφηγητές εξέφρασαν τη σημασία της κατάλληλης και διαφανούς επικοινωνίας κατά τη διάρκεια της διαδικασίας της εξω-οικογενειακής φροντίδας. Η σημασία του να ακούγεται κάποιος και να λαμβάνεται υπ' όψιν η γνώμη του, είχε υπογραμμιστεί επίσης στη διαδικασία της αφήγησης.

- **Παρέμβαση από Υπηρεσίες Παιδικής Προστασίας**

Άμεσες και κατάλληλες εξατομικευμένες λύσεις για το παιδί συμπεριλαμβανομένων της από κοινού τοποθέτησης των αδελφών, της εμπλοκής της βιολογικής οικογένειας και της παρακολούθησης της διαδικασίας, ήταν κοινά θέματα, τα οποία αναφέρθηκαν από τους αφηγητές.

- **Φροντίδα**

Κοινά αναγνωρισμένα σημεία σχετικά με τη φροντίδα ήταν: μία ομαλή μετάβαση από τη μία μορφή φροντίδας στην άλλη, η επαφή μεταξύ των παιδιών, οι βιολογικές και εκτεταμένες οικογένειες και οι φροντιστές.

Δομή, κανόνες, τυπικό, τοποθέτηση ορίων, αναγνώριση και αποδοχή περιοριστικών όρων- αυτά είναι θέματα που οι έφηβοι συχνά ανέφεραν ως σημαντικά στην καθημερινή τους ζωή κατά τη διάρκεια της εξω-οικογενειακής φροντίδας.

Η σημασία των σταθερών σχέσεων και της στοργής μεταξύ των παιδιών και των φροντιστών, ο συναισθηματικός δεσμός και η υποστήριξη των δυνατοτήτων του παιδιού τονίστηκαν επίσης ως σημαντικά για τους φροντιστές των παιδιών/εφήβων.

- **Αποχωρώντας από τη φροντίδα**

Για τους αφηγητές, οι βασικές θέσεις που ένας φροντιστής πρέπει να έχει υπ' όψιν του όταν ετοιμάζεται ένα παιδί να αποχωρήσει από την εξω-οικογενειακή φροντίδα είναι: να στηρίζει το παιδί/νέο ενήλικα στη λήψη των δικών του αποφάσεων και στη δημιουργία της προσωπικής του κοινωνικής ζωής, να προετοιμάσει τον/την ενήλικα για ανεξάρτητη ζωή, και να προσφέρει υποστήριξη και προσανατολισμό κατά τη διάρκεια της διαδικασίας μετά-φροντίδας .

3.2.Πλαίσιο αναφοράς

Τα standards του Q4C έχουν διαμορφωθεί στο πλαίσιο εργασίας της Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Παιδιού των Ηνωμένων Εθνών (UN CRC). Κάθε standard του Q4C αντανάκλα μία ή περισσότερες αρχές της Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Παιδιού των Ηνωμένων Εθνών: μη-διάκριση , αφοσίωση στο μεγαλύτερο συμφέρον του παιδιού , δικαίωμα στη ζωή, επιβίωση και πρόοδος και σεβασμός στις απόψεις των παιδιών.

4.Ανάπτυξη και υλοποίηση των standards

4.1. Σκοπός

Τα standards του Q4C έχουν αναπτυχθεί για να ενημερώσουν, να οδηγήσουν και να επηρεάσουν τα μέρη που εμπλέκονται στην εξώ-οικογενειακή φροντίδα, εννοώντας: τα παιδιά και τους νέους ενήλικους που ετοιμάζονται να ζήσουν ή ζουν σε συνθήκες εξω-οικογενειακής φροντίδας, τις βιολογικές οικογένειες των παιδιών που ετοιμάζονται να ζήσουν ή ζουν σε συνθήκες εξω-οικογενειακής φροντίδας, τους φροντιστές, τα στελέχη διοίκησης των φορέων που προσφέρουν φροντίδα, τους κοινωνικούς λειτουργούς, το προσωπικό των Υπηρεσιών Παιδικής Φροντίδας, τους ερευνητές της παιδικής ηλικίας / ανηλικότητας, τις μη-κυβερνητικές οργανώσεις που δουλεύουν στον τομέα της παιδικής και νεανικής προστασίας, τους αντιπροσώπους της κρατικής εξουσίας σε όλα τα επίπεδα, κτλ.

4.2. Εμπλεκόμενες χώρες

Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ελβετία, Ελλάδα, Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Ισλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Κροατία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Νορβηγία, Ουγγαρία, Ολλανδία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία, Τουρκία, Τσεχία, Φιλανδία,

4.3. Έρευνα

Ο αντικειμενικός στόχος της έρευνας του Q4C ήταν να συλλέξει ιστορίες επιτυχούς εφαρμογής από τις 32 συμμετέχουσες χώρες, να αναλυθούν και κατόπιν να εξελιχθούν αυτές οι πληροφορίες σε ποιοτικά standards.

Η μέθοδος για τη συλλογή των δεδομένων, που επιλέχθηκε από το Q4C ήταν η εξιστόρηση ιστοριών (storytelling): η μέθοδος αυτή εξασφαλίζει την άμεση συμμετοχή των συνεντευξιζόμενων δημιουργώντας τη βάση για τα standards του Q4C.

Τα αντικείμενα της έρευνας ήταν ιστορίες καλών πρακτικών από άτομα που είχαν εμπειρία εξω-οικογενειακής φροντίδας.

Το πεδίο εργασίας του Q4C ήταν συνολικά 332 ιστορίες από 26 χώρες, οι οποίες συλλέχθηκαν και αναλύθηκαν. Ο μέσος όρος των ιστοριών ανά χώρα ήταν 10,5. Συνολικά, το 49% των ιστοριών ήταν από παιδιά και νέους ανηλίκους, οι οποίοι είχαν βιώσει εξω-οικογενειακή φροντίδα (η πιο σημαντική δημογραφική ομάδα για την έρευνα), 11,5% από τους βιολογικούς γονείς, 32% από φροντιστές (θετοί γονείς και οικογένειες SO.S, καθοδηγητές νέων και λοιπό προσωπικό από φορείς) και 7,5% ήταν από άλλους (κοινωνικοί λειτουργοί, δικηγόροι, κ.α.).

4.4.Ανάλυση δεδομένων και αποτελέσματα

Η βασική ιδέα αυτής της προσέγγισης ήταν να εφαρμοστεί μία ποιοτική ανάλυση περιεχομένου, η οποία αναγνωρίστηκε διαβάζοντας τις ιστορίες με σκοπό να αναγνωριστούν οι ετικέτες μεταβλητών (label variables): Κατηγορίες, έννοιες, ιδιότητες και η αλληλοσυσχέτισή τους με τις ιστορίες.

Η ομάδα που ανέλυσε τις ιστορίες συνένωσε τα αποτελέσματα σε ένα πίνακα πληροφοριών και πάνω σε αυτή τη βάση δημιούργησε μία αναφορά χρησιμοποιώντας

τα δεδομένα. Αυτή η αναφορά προσέφερε πληροφορίες σχετικά με τις εμπειρίες, προσδοκίες και ανάγκες των συνεντευξιζόμενων. Οι κατηγορίες που προσδιορίστηκαν στις ιστορίες αναφέρθηκαν άνωθεν (βλέπε: βασικές έννοιες).

4.5.Ανάπτυξη των standards

Η ομάδα της έρευνας του Q4C ξεκίνησε συναντήσεις με σκοπό την ανταλλαγή απόψεων ανάμεσα σε 32 χώρες στις οποίες τουλάχιστον ένας από τους τρεις φορείς δραστηριοποιείται. Ένα σημαντικό αποτέλεσμα αυτών των συναντήσεων ήταν ο διορισμός εθνικών συντονιστών, οι οποίοι μαζί με τις εθνικές ομάδες, αναμενόταν να φέρουν εις πέρας την έρευνα και να αναπτύξουν τα standards σε εθνικό επίπεδο. Η πρώτη αποστολή των Εθνικών Ομάδων ήταν να συλλέξουν και να αναλύσουν τις ιστορίες καλής εφαρμογής (good practice stories) από άτομα άμεσα σχετισμένα με την εξω-οικογενειακή φροντίδα παιδιών. Τα αποτελέσματα αυτής της ανάλυσης χρησιμοποιήθηκαν ως βάση για την ανάπτυξη των ποιοτικών κριτηρίων.

Το πρώτο προσχέδιο των κριτηρίων του Q4C αναπτύχθηκε από τις εθνικές ομάδες με την υποστήριξη του Εθνικού Συντονιστή. Αυτό το γραπτό προσχέδιο εξελίχθηκε περισσότερο κατά τη διάρκεια τριών διεθνικών συναντήσεων των ομάδων με τη συμμετοχή νέων ανθρώπων από το Q4C. Μετά την τελειοποίηση του προσχεδίου οι συνεντευξιζόμενοι (storytellers) και τα μέλη των εθνικών ομάδων είχαν την ευκαιρία να στείλουν την «ανατροφοδότηση» τους στους Εθνικούς Συντονιστές. Οι προτάσεις τους συμπεριλήφθηκαν στα κριτήρια στην τελευταία διεθνική συνάντηση των ομάδων.

Η κάθε ομάδα αποτελούταν από έναν έφηβο και μέλη των εθνικών ομάδων. Η ομάδα έρευνας αναθεωρούσε, προσάρμοζε και τελειοποιούσε τα standards .

4.6. Η εφαρμογή των standards του Quality4Children

Για να επιτευχθεί η αποστολή του Q4C στη βάση των συνδυασμένων αρχών της ισότητας, της ένταξης και της συμμετοχής, αναγνωρίστηκαν οι δύο παρακάτω στόχοι:

- Να υποστηριχθεί η υιοθέτηση των standards για την εξω-οικογενειακή φροντίδα των παιδιών σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Να προωθηθούν τα ποιοτικά standards του Q4C, η μεθοδολογία και η φιλοσοφία τους σε εθνικό, Ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο.

5. Δομή και περίληψη των standards του Quality4Children

Τα standards του Q4C δημιουργήθηκαν για να εξασφαλίσουν και να βελτιώσουν την κατάσταση και τις ευκαιρίες ανάπτυξης των παιδιών και νέων ενηλίκων στην εξω-οικογενειακή φροντίδα στην Ευρώπη. Τα standards σκοπεύουν στην υποστήριξη των συμμετόχων στην εξω-οικογενειακή φροντίδα των παιδιών και νέων ενηλίκων: πρόκειται για παιδιά και νέους ενήλικες, βιολογικές οικογένειες, φροντιστές, φορείς, Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας καθώς και εθνικά και δημόσια ιδρύματα.

5.1.Δομή

Τα standards του Q4C αποτελούνται από ένα σύνολο **18 standards**, τα οποία είναι οργανωμένα σύμφωνα με τις φάσεις φροντίδας όπως έχουν αναγνωριστεί κατά τη διάρκεια του σταδίου της έρευνας (α). Το κάθε standard περιλαμβάνει τέσσερα στοιχεία (β).

α) Πεδία standards

Η διαδικασία εξω-οικογενειακής φροντίδας χωρίζεται σε τρία πεδία:

- **Λήψη αποφάσεων και διαδικασία εισαγωγής:**

Αυτή η διαδικασία έχει δύο φάσεις: η αποτίμηση της κατάστασης του παιδιού με σκοπό να αποφασιστεί η καλύτερη δυνατή λύση και τα βήματα που θα οδηγήσουν στην ενσωμάτωση του παιδιού στο μελλοντικό του/της τρόπου ζωής.

- **Διαδικασία φροντίδας**

Η διαδικασία φροντίδας είναι η περίοδος μεταξύ της διαδικασίας εισαγωγής και της διαδικασίας αποχώρησης από τη φροντίδα. Περιέχει τη φροντίδα στην πράξη και την υποστήριξη από τον φροντιστή.

- **Διαδικασία αποχώρησης από τη φροντίδα (ανεξαρτητοποίηση)**

Αυτή είναι η διαδικασία μέσα από την οποία το παιδί/νέος ενήλικας γίνεται ανεξάρτητος, επιστρέφει στη βιολογική του οικογένεια ή μετακινείται σε άλλη τοποθέτηση. Περιλαμβάνει την περαιτέρω υποστήριξη που δέχεται από το μέχρι τότε φροντιστή του.

β) Στοιχεία standards

- **Τίτλος standard και περιγραφή**

Ξεκάθαρες δηλώσεις αναφορικά με το απαιτούμενο επίπεδο ποιότητας. Το standard προσφέρει τη δομή και την κατεύθυνση της δουλειάς της παιδικής εξω-οικογενειακής φροντίδας.

- **Αποσπάσματα:**

Επιλεγμένα αποσπάσματα από τις αφηγήσεις έχουν κωδικοποιηθεί σύμφωνα με τη βάση δεδομένων του Q4C.

- **Υποχρεώσεις:**

Ένα σύνολο αποστολών και καθηκόντων αποτελούν καθορισμένα πεδία αρμοδιότητας για όλους τους συμμετόχους που εμπλέκονται στην υλοποίηση του αντίστοιχου κριτηρίου.

- **Κατευθυντήριες οδηγίες:**

Ανάγκες σχετισμένες με την υλοποίηση του αντίστοιχου κριτηρίου.

- **Σημάδια προειδοποίησης:**

Περιγραφή για το τι δεν πρέπει να συμβεί αν το αντίστοιχο κριτήριο εφαρμοστεί.

5.2.Περίληψη των standards του Quality4Children

Πεδίο standards 1: Λήψη αποφάσεων και διαδικασία εισαγωγής

Standard 1: Το παιδί και η βιολογική του οικογένεια λαμβάνουν υποστήριξη κατά τη διάρκεια της διαδικασίας λήψης των αποφάσεων.

Το παιδί και η βιολογική του οικογένεια έχουν το δικαίωμα παρέμβασης, αν εκφράσουν την επιθυμία να αλλάξουν τον τρόπο ζωής τους ή όταν το απαιτεί η κατάσταση. Η ασφάλεια του παιδιού και το μεγαλύτερο συμφέρον του βρίσκονται σε πρώτη προτεραιότητα. Το παιδί και η βιολογική του οικογένεια ακούγονται πάντα και είναι σεβαστά.

Standard 2: Το παιδί ενθαρρύνεται στο να συμμετέχει στη διαδικασία της λήψης αποφάσεων.

Όλα τα εμπλεκόμενα μέλη ακούν και σέβονται το παιδί. Το παιδί πληροφορείται επαρκώς για την κατάσταση του, ενθαρρύνεται να εκφράσει τις απόψεις του και να συμμετέχει στη διαδικασία ανάλογα με το επίπεδο κατανόησης.

Standard 3: Μία επαγγελματική διαδικασία λήψης αποφάσεων εξασφαλίζει την καλύτερη δυνατή φροντίδα για το παιδί

Η διαδικασία λήψης αποφάσεων περιλαμβάνει δύο ερωτήματα: Ποιά λύση ικανοποιεί το μεγαλύτερο συμφέρον του παιδιού; Εάν αναγνωριστεί η ανάγκη για εξω-οικογενειακή φροντίδα, ποιά είναι η καλύτερη δυνατή τοποθέτηση για το παιδί;

Όλα τα άμεσα εμπλεκόμενα μέρη στην παιδική ανάπτυξη συνεργάζονται χρησιμοποιώντας την αντίστοιχη επιστημονική γνώση. Λαμβάνουν και μοιράζονται τις αντίστοιχες πληροφορίες, σχετικές με τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Όταν πρόκειται να εισαχθούν στη διαδικασία άτομα με αναπηρία, οι ειδικές ανάγκες τους λαμβάνονται σοβαρά υπ' όψιν.

Standard 4: Τα αδέλφια φροντίζονται μαζί

Κατά τη διάρκεια της εξω-οικογενειακής φροντίδας, τα αδέλφια φροντίζονται μαζί. Τοποθετούνται σε διαφορετικά πλαίσια μόνο όταν το απαιτεί η ευημερία τους. Σε αυτήν την περίπτωση, εξασφαλίζεται η επαφή μεταξύ τους, εκτός αν αυτό τα επηρεάζει αρνητικά.

Standard 5: Η μετάβαση στο νέο σπίτι είναι καλά προετοιμασμένη και εφαρμόζεται με ευαισθησία.

Αφού έχει αποφασιστεί ο τρόπος εφαρμογής της φροντίδας, ο μελλοντικός φορέας παροχής φροντίδας προετοιμάζει λεπτομερώς την εισαγωγή του παιδιού. Η υποδοχή πρέπει να είναι βαθμιαία και να προκαλέσει τη μικρότερη δυνατή αναστάτωση στο παιδί. Η μεταφορά στο νέο πλαίσιο κανονίζεται ως διαδικασία με βασικό σκοπό να

εξασφαλίσει το μεγαλύτερο συμφέρον του παιδιού και την ευημερία όλων των εμπλεκόμενων μερών.

Standard 6:

Η διαδικασία της εξω-οικογενειακής φροντίδας καθοδηγείται από ένα εξατομικευμένο πλάνο φροντίδας.

Ένα εξατομικευμένο πλάνο φροντίδας δημιουργείται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, για να εξελιχθεί περαιτέρω και να εφαρμοστεί καθόλη τη διάρκεια της διαδικασίας εξω-οικογενειακής φροντίδας.

Γενικά, το πλάνο φροντίδας καθορίζει την αναπτυξιακή κατάσταση του παιδιού, θέτει αντικειμενικούς στόχους και όρια και διευκρινίζει τους πόρους που απαιτούνται για την υποστήριξη της συνολικής ανάπτυξης του παιδιού. Κάθε σχετική απόφαση κατά τη διάρκεια της διαδικασίας της εξω-οικογενειακής φροντίδας καθοδηγείται από αυτό το πλάνο.

Πεδίο standards 2: Διαδικασία φροντίδας

Standard 7:

Η τοποθέτηση του παιδιού σε ένα πλαίσιο ταιριάζει με τις ανάγκες, την κατάσταση διαβίωσης και το κοινωνικό του περιβάλλον.

Το παιδί μεγαλώνει σε ένα ενταξιακό, υποστηρικτικό, προστατευτικό και στοργικό περιβάλλον. Δίνεται έτσι η δυνατότητα στο παιδί να μεγαλώσει σε ένα οικογενειακό περιβάλλον το οποίο εκπληρώνει αυτά τα περιβαλλοντικά κριτήρια.

Στο νέο πλαίσιο το παιδί έχει την ευκαιρία να χτίσει μία σταθερή σχέση με το φροντιστή του και να διατηρήσει επαφή με το κοινωνικό του περιβάλλον.

Standard 8:

Το παιδί διατηρεί επαφή με τη βιολογική του οικογένεια.

Η σχέση του παιδιού με τη βιολογική του οικογένεια ενθαρρύνεται, διατηρείται και υποστηρίζεται αν αυτό είναι για το καλύτερο συμφέρον του παιδιού.

Standard 9:

Οι φροντιστές (πρόσωπα φροντίδας) έχουν όλα τα απαιτούμενα προσόντα και εργάζονται υπό ικανοποιητικές συνθήκες.

Οι φροντιστές αξιολογούνται, επιλέγονται και εκπαιδεύονται με προσοχή πριν πάρουν την ευθύνη για τη φροντίδα κάποιου παιδιού. Λαμβάνουν συνεχή εκπαίδευση και επαγγελματική υποστήριξη προκειμένου να εξασφαλιστεί η ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.

Standard 10:

Η σχέση των φροντιστών με τα παιδιά βασίζεται στην κατανόηση και το σεβασμό.

Ο φροντιστής δίνει εξατομικευμένη προσοχή σε κάθε παιδί και κάνει συνειδητή προσπάθεια να αναπτύξει σχέσεις εμπιστοσύνης και

κατανόησης με το παιδί. Ο φροντιστής επικοινωνεί πάντα ανοιχτά, ειλικρινά και με σεβασμό με το παιδί.

Standard 11: Το παιδί ενθαρρύνεται να συμμετέχει ενεργά στη λήψη αποφάσεων που επηρεάζουν άμεσα τη ζωή του.

Το παιδί αναγνωρίζεται ως ο πλέον ειδικός για τη ζωή του. Το παιδί ενημερώνεται, ακούγεται, λαμβάνεται σοβαρά υπ' όψιν και η ικανότητα προσαρμογής του αναγνωρίζεται ως μια ισχυρή προοπτική. Ενθαρρύνεται να εκφράζει τα συναισθήματα και τις εμπειρίες του.

Standard 12: Το παιδί φροντίζεται σε κατάλληλες συνθήκες διαβίωσης.

Οι συνθήκες διαβίωσης και η υποδομή του φορέα ικανοποιεί τις ανάγκες του παιδιού με σεβασμό στην άνεση, ασφάλεια, υγιεινές συνθήκες διαβίωσης καθώς και στην απεριόριστη πρόσβαση στη μόρφωση και στην κοινότητα.

Standard 13: Τα παιδιά με αναπηρία δέχονται την κατάλληλη φροντίδα

Οι φροντιστές εκπαιδεύονται συνεχώς και ειδικά για να ικανοποιήσουν τις ειδικές ανάγκες των παιδιών.

Standard 14: Το παιδί/νέος ενήλικας προετοιμάζεται συνεχώς για την αυτονομία του.

Το παιδί/νέος ενήλικας υποστηρίζεται στη διαμόρφωση του μέλλοντός του καθώς αναπτύσσεται σε αυτοδύναμο, αυτόνομο και ενεργό μέλος της κοινωνίας. Το παιδί έχει πρόσβαση στην εκπαίδευση και του δίνεται η ευκαιρία να αποκτήσει ικανότητες διαβίωσης και να υιοθετήσει αξίες.

Το παιδί/νέος ενήλικας υποστηρίζεται στην ανάπτυξη του αυτοσεβασμού του. Αυτό του επιτρέπει να νιώσει δυνατός άνθρωπος, ασφαλής και ικανός να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες.

Πεδίο standards 3: Διαδικασία ανεξαρτητοποίησης
--

Standard 15: Η διαδικασία ανεξαρτητοποίησης σχεδιάζεται και εφαρμόζεται επιμελώς.

Η διαδικασία ανεξαρτητοποίησης είναι ένα σημαντικό στάδιο στην εξω-οικογενειακή φροντίδα το οποίο σχεδιάζεται και εφαρμόζεται με προσοχή. Βασίζεται κυρίως στο ατομικό πλάνο φροντίδας του παιδιού/εφήβου.

Το παιδί/νέος ενήλικας αναγνωρίζεται ως ειδικός σχετικά με την ποιότητα της φροντίδας του. Οι αντιδράσεις του είναι σημαντικές για τη μετέπειτα ανάπτυξη της ποιότητας του συστήματος φροντίδας και του αντίστοιχου μοντέλου φροντίδας.

Standard 16:

Η επικοινωνία στη διαδικασία ανεξαρτητοποίησης διεξάγεται με εποικοδομητικό και κατάλληλο τρόπο.

Όλα τα μέρη που συμμετέχουν στη διαδικασία εφοδιάζονται με όλες τις σχετικές πληροφορίες ανάλογα με το ρόλο τους. Την ίδια στιγμή, το παιδί/νέος ενήλικας και η βιολογική του οικογένεια έχουν δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και ασφάλεια.

Όλες οι πληροφορίες μεταδίδονται με τρόπο κατανοητό και κατάλληλο για το παιδί/νέος ενήλικα και τη βιολογική του οικογένεια.

Standard 17:

Το παιδί/νέος ενήλικας ενθαρρύνεται να συμμετέχει στη διαδικασία ανεξαρτητοποίησης.

Η διαδικασία ανεξαρτητοποίησης βασίζεται στο εξατομικευμένο πλάνο φροντίδας. Το παιδί/νέος ενήλικας ενθαρρύνεται να εκφράσει τη γνώμη του και τις προτιμήσεις του για την τρέχουσα κατάσταση του και τη μελλοντική ζωή του. Συμμετέχει στη διαμόρφωση και εφαρμογή της διαδικασίας ανεξαρτητοποίησης.

Standard 18:

Διασφαλίζονται η συνέχεια, η διαρκής υποστήριξη και η ευκαιρία για επικοινωνία.

Μετά την αποχώρηση από την εξω-οικογενειακή φροντίδα, το παιδί/νέος ενήλικας έχει την ευκαιρία να δέχεται βοήθεια και υποστήριξη. Ο φορέας προσπαθεί να εξασφαλίσει ότι το παιδί/νέος ενήλικας δεν αντιλαμβάνεται τη διαδικασία φροντίδας ως μία νέα μεγάλη αναστάτωση.

Αν ο νέος έχει φτάσει στην ηλικία ωριμότητας, ο φορέας θα πρέπει να συνεχίσει να προσφέρει υποστήριξη και τη δυνατότητα διατήρησης επικοινωνίας.

Standards του Quality4Children

6.Πεδίο Standards 1

Λήψη αποφάσεων και διαδικασία εισόδου

Η διαδικασία λήψεων αποφάσεων έχει δύο φάσεις:

Η πρώτη φάση αρχικά περιλαμβάνει την αξιολόγηση των αναγκών του παιδιού και της κατάστασης της οικογένειάς του καθώς και την απόφαση για την καλύτερη δυνατή λύση για το παιδί. Αν πρόκειται για υπόθεση όπου η εξω-οικογενειακή φροντίδα είναι η καλύτερη επιλογή ώστε να ικανοποιηθεί το συμφέρον του παιδιού, η επόμενη φάση της διαδικασίας ξεκινά βρίσκοντας το καλύτερο δυνατόν πλαίσιο. Η διαδικασία «λήψης αποφάσεων» τελειώνει όταν το πλαίσιο έχει οριστεί και υπάρχει αμοιβαία συμφωνία από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

Η διαδικασία λήψης αποφάσεων περιλαμβάνει όλες τις δραστηριότητες σχετικά με την ένταξη του παιδιού στη μελλοντική του κατάσταση διαβίωσης. Όλα τα άμεσα εμπλεκόμενα μέλη στην ανάπτυξη του παιδιού δέχονται και μοιράζονται τις σχετικές πληροφορίες για την διαδικασία «λήψης αποφάσεων».

Όταν παιδιά με αναπηρία πρόκειται να γίνουν δεκτά, οι ειδικές τους απαιτήσεις λαμβάνονται σοβαρά υπ' όψιν.

Αυτό το πεδίο περιλαμβάνει τα παρακάτω standards:

Standard 1: Το παιδί και η βιολογική του οικογένεια λαμβάνουν υποστήριξη κατά τη διάρκεια της διαδικασίας λήψης των αποφάσεων.

Standard 2: Το παιδί ενθαρρύνεται στο να συμμετέχει στη διαδικασία της λήψης αποφάσεων.

Standard 3: Μία επαγγελματική διαδικασία λήψης αποφάσεων εξασφαλίζει την καλύτερη δυνατή φροντίδα για το παιδί.

Standard 4: Τα αδέλφια φροντίζονται μαζί (στο ίδιο πλαίσιο φροντίδας).

Standard 5: Η μετάβαση του παιδιού στο νέο του σπίτι είναι καλά προετοιμασμένη και εφαρμόζεται με ευαισθησία.

Standard 6: Η διαδικασία της εξω-οικογενειακής φροντίδας καθοδηγείται από ένα εξατομικευμένο πλάνο φροντίδας.

Standard 1 Το παιδί και η βιολογική του οικογένεια λαμβάνουν υποστήριξη κατά τη διάρκεια της διαδικασίας «λήψης αποφάσεων».

Το παιδί και η βιολογική του οικογένεια έχουν το δικαίωμα παρέμβασης αν εκφράσουν την επιθυμία να αλλάξουν την κατάσταση διαβίωσης τους ή όταν η κατάσταση το απαιτεί. Η ασφάλεια του παιδιού και το καλύτερο συμφέρον του είναι η βασική προτεραιότητα. Το παιδί και η βιολογική του οικογένεια ακούγονται και είναι σεβαστοί.

«Ήμουν τρομερά φοβισμένη μήπως χάσω τα παιδιά μου [...]. Αλλά αμέσως ένιωσα πως εξακολουθούσα να είμαι ένα σημαντικό πρόσωπο στη ζωή τους. Συμμετείχα σε όλα όσα συνέβησαν με τα παιδιά. Ένιωσα ως ένα μέρος του όλου [...], μπορούσα πάντα να δείχνω στα παιδιά μου πως ενδιαφερόμουν για αυτά και αυτό κυρίως γιατί μου επιτρεπόταν να είμαι εκεί, στα σημαντικά γεγονότα των παιδιών».

(Μητέρα από το Λουξεμβούργο, 18.04.01)

«Το κορίτσι είναι 14 χρονών και δεν θέλει να πάει σπίτι. Συναντήθηκαν με την Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας να συζητήσουν σχετικά με την κατάσταση. Είχε μία συγκεκριμένη επιθυμία: Θέλει μία καινούργια οικογένεια. Χαρτογραφήσαμε το δίκτυο γνωριμιών του κοριτσιού, ποιους γνωρίζει, κτλ, για να έχουμε μία εικόνα. Αποδείχτηκε πως υπήρχαν αρκετά επικοινωνιακά προβλήματα μεταξύ της μητέρας και της κόρης. Είπα στο κορίτσι πως θα ήταν καλή ιδέα να βρεθούν όλοι μαζί για μία συνάντηση για να συζητήσουν τις δυσκολίες που βρίσκει το κορίτσι στην παρούσα κατάσταση του.»

(Συνεργάτης στην Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας της Νορβηγίας, 22.07.01)

A) Υποχρεώσεις

Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας – Άμεσα αναθέτει ένα άτομο ως υπεύθυνο για την υποστήριξη του παιδιού και της οικογένειας του κατά τη διάρκεια της διαδικασίας «λήψης αποφάσεων» και, αν είναι δυνατόν, ολόκληρης της εξω-οικογενειακής φροντίδας.

B) Κατευθυντήριες οδηγίες

1. Το άτομο που είναι υπεύθυνο για την προστασία του παιδιού είναι πάντα διαθέσιμο.

Το άτομο αυτό είναι διαθέσιμο, κατά τη διάρκεια όλης της διαδικασίας «λήψης αποφάσεων», να διευκρινίζει την κατάσταση του παιδιού και να στηρίζει το παιδί και τη βιολογική του οικογένεια. Αν είναι δυνατόν, ο υπεύθυνος συντονίζει και στηρίζει όλη τη διαδικασία της εξω-οικογενειακής φροντίδας.

2. Όλα τα αρμόδια μέρη εμπλέκονται με ευαισθησία .

Το άτομο που είναι υπεύθυνο δείχνει ενεργό ενδιαφέρον για τις διαφορετικές προοπτικές της κατάστασης του παιδιού και πληροφορεί όλους τους εμπλεκόμενους σχετικά με τα δικαιώματά τους. Παράλληλα, συνδέει όλα τα εμπλεκόμενα μέρη που μπορούν να προσφέρουν στη διευκρίνιση της κατάστασης του παιδιού και στην εύρεση κάποιας λύσης.

Αυτό το υπεύθυνο άτομο ακούει όλους τους εμπλεκόμενους, τους αντιμετωπίζει με ισάξιο σεβασμό και παρουσιάζει με ειλικρίνεια τις επιλογές του παιδιού.

Γ) Προειδοποιητικά σημάδια

- Το παιδί και η βιολογική του οικογένεια δε δέχονται υποστήριξη όταν τη ζητούν ή την χρειάζονται.
- Η ιστορία που διηγείται το παιδί αγνοείται ή δεν γίνεται πιστευτή.
- Ακούγεται μόνο η μία πλευρά της ιστορίας.
- Τα εμπλεκόμενα μέρη δεν αντιμετωπίζονται ισότιμα.
- Δεν παρέχονται πληροφορίες για τα δικαιώματα των παιδιών με τον κατάλληλο τρόπο.

Standard 2 Το παιδί ενθαρρύνεται να συμμετέχει στη διαδικασία «λήψης αποφάσεων»

Όλα τα εμπλεκόμενα μέρη ακούν και σέβονται το παιδί. Το παιδί είναι επαρκώς πληροφορημένο για την κατάστασή του, ενθαρρύνεται να εκφράζει τις απόψεις του και να συμμετέχει σε αυτήν τη διαδικασία ανάλογα με το επίπεδο της κατανόησης.

«Ήρθα σε επαφή με την Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας και ανέλαβαν την κατάσταση. Ανταποκρίθηκαν αμέσως. Εκείνη τη μέρα, αντιλήφθηκα ότι η Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας πραγματικά επιθυμούσε να έχω μεγάλη συμμετοχή. Συμμετείχα ακόμα και στην απόφαση για το που θα μετακόμιζα.»

(Κορίτσι από τη Νορβηγία, 22.02.03)

«Το κορίτσι το ίδιο ήθελε να ενταχθεί σε πρόγραμμα φροντίδας. Αυτό συνέβη ακολουθώντας το δεύτερο αίτημα της. Αρχικά ζούσε με τη μητέρα της, αλλά όταν αρρώστησε η μητέρα της, πήγε να ζήσει με τον πατέρα της. Το κορίτσι επισκεπτόταν μία υποστηρικτική (support) οικογένεια τα σαββατοκύριακα και αργότερα μία άλλη υποστηρικτική (support) οικογένεια, η οποία έγινε και η θετή της οικογένεια.»

(Ιστορία ενός κοριτσιού από τη Φιλανδία, 8.02.02)

A) Υποχρεώσεις

Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας – Ενθαρρύνει το παιδί να συμμετέχει σε όλη τη διαδικασία «λήψης αποφάσεων».

- Παρέχει στο παιδί όλες τις σχετικές πληροφορίες και εξασφαλίζει τη συμμετοχή του.

B) Κατευθυντήριες οδηγίες

1. Το παιδί ενημερώνεται λεπτομερώς με ένα φιλικό προς αυτό τρόπο.

Το άτομο που έχει αναλάβει την ευθύνη παρέχει στο παιδί όλες τις σχετικές πληροφορίες αναφορικά με την ισχύουσα κατάσταση και τις μελλοντικές επιλογές, και εγγυάται ότι του γίνονται κατανοητά.

2. Η γνώμη του παιδιού αντιμετωπίζεται με ευαισθησία.

Το επαγγελματικά εκπαιδευμένο προσωπικό από την Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας παίρνει συνέντευξη από το παιδί με φιλικό προς αυτό τρόπο.

3. Η γνώμη του παιδιού είναι σεβαστή και λαμβάνεται προσεκτικά υπ' όψιν.

Το άτομο που έχει αναλάβει την ευθύνη αξιολογεί προσεκτικά την κατάσταση του παιδιού και ψάχνει τρόπους ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι απόψεις του λαμβάνονται σοβαρά υπ' όψιν.

Γ) Προειδοποιητικά σημάδια

- Το παιδί δεν έχει επαρκείς πληροφορίες για την κατάσταση του ή δεν κατανοεί τις πληροφορίες που του δίνονται.
- Η γνώμη του παιδιού αγνοείται.
- Το παιδί δε συμφωνεί με την απόφαση.

Standard 3 Μία επαγγελματική διαδικασία λήψεως αποφάσεων εξασφαλίζει την καλύτερη δυνατή φροντίδα για το παιδί

Η διαδικασία «λήψης αποφάσεων» περιλαμβάνει δύο ερωτήματα: Ποιά λύση ικανοποιεί το μεγαλύτερο συμφέρον του παιδιού; Αφού αναγνωρισθεί η ανάγκη για εξω-οικογενειακή φροντίδα, ποιά είναι το καλύτερο δυνατό προνοιακό πλαίσιο για το παιδί;

Όλα τα άμεσα εμπλεκόμενα μέρη στην ανάπτυξη του παιδιού συνεργάζονται χρησιμοποιώντας ο καθένας τις δικές του ειδικές γνώσεις. Λέχονται και μοιράζονται τις σχετικές πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία «λήψης αποφάσεων».

Όταν πρόκειται να γίνουν δεκτά παιδιά με αναπηρία, οι ειδικές τους ανάγκες λαμβάνονται σοβαρά υπ' όψιν.

«Ο σύμβουλος για τις θετές οικογένειες παρουσιάζει τις ανάγκες του παιδιού στις εν δυνάμει θετές οικογένειες και αν συμφωνήσουν, το κέντρο το γνωστοποιεί στο παιδί. Το παιδί επίσης λαμβάνει μία πλήρη παρουσίαση των εν δυνάμει θετών οικογενειών του. Το κέντρο συστήνει το παιδί και τη βιολογική του οικογένεια στη θετή του οικογένεια πριν το παιδί τεθεί στη φροντίδα τους. Αυτό ακολουθείται από μία συμφωνία μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων.»

(Εργαζόμενος στην Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας από τη Σλοβενία, 27.08.03)

A) Υποχρεώσεις

Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας – Εξασφαλίζει μία επαγγελματική διαδικασία «λήψης αποφάσεων»

- Εξασφαλίζει μία συμμετοχική και διάφανη διαδικασία

Φορέας φροντίδας

- Προσφέρει στην Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τη μορφή φροντίδας που προσφέρει.
-

B) Κατευθυντήριες οδηγίες

1. Η διαδικασία είναι συμμετοχική και διαφανής

Το άτομο που έχει την ευθύνη εξασφαλίζει πως όλα τα εμπλεκόμενα μέρη συμμετέχουν στη διαδικασία. Συγκεντρώνει όλες τις πληροφορίες και τις αναφέρει με σαφή τρόπο. Ενημερώνει τα εμπλεκόμενα μέρη με ευαισθησία, εξασφαλίζοντας πως όλοι όσοι εμπλέκονται κατανοούν και έχουν πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες.

2. Διασφαλίζεται η συνεργασία με εξωτερικούς συνεργάτες.

Το υπεύθυνο άτομο εξασφαλίζει ότι οι επαγγελματίες από διαφορετικούς φορείς αξιολογούν την κατάσταση του παιδιού και παρέχουν συμβουλές.

3. Παρέχονται όλες οι πληροφορίες σχετικά με τις πιθανές συνέπειες.

Το υπεύθυνο άτομο αξιολογεί λεπτομερώς τους δυνατούς τρόπους δράσης και εξασφαλίζει πως όλα τα εμπλεκόμενα μέρη είναι ενήμερα για τις πιθανές συνέπειες της τοποθέτησης του παιδιού σε ένα πλαίσιο.

4. Μελετάται εναλλακτική τοποθέτηση, αν η αρχική θεωρηθεί ανεπαρκής.

Το υπεύθυνο άτομο εξασφαλίζει πως, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας «λήψης αποφάσεων», εξετάζεται ένα εναλλακτικό σχέδιο τοποθέτησης, σε περίπτωση που γίνει προφανές πως η αρχική επιλογή δεν είναι ικανοποιητική.

5. Η απόφαση βασίζεται σε σχετικά γεγονότα.

Το υπεύθυνο άτομο εξασφαλίζει πως διεξάγεται λεπτομερής έρευνα και πως όλα τα στοιχεία που συγκεντρώνονται αναλύονται. Η κατάλληλη απόφαση η οποία εξασφαλίζει το καλύτερο συμφέρον του παιδιού λαμβάνεται με βάση αυτές τις πληροφορίες.

6. Επιλέγεται η καλύτερη δυνατή τοποθέτηση για το παιδί.

Η Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας επιλέγει τη καλύτερη δυνατή τοποθέτηση δίνοντας μεγάλη προσοχή στο ηθικό, κοινωνικό, θρησκευτικό και ιατρικό υπόβαθρο του παιδιού. Μαζί με το φορέα φροντίδας, εξασφαλίζει πως η τοποθέτηση παρέχει ένα πλαίσιο ένταξης σε ένα υποστηρικτικό, προστατευτικό και φροντιστικό περιβάλλον.

Ο εν δυνάμει φροντιστής πρέπει να είναι ειδικευμένος και να δέχεται επαρκείς πληροφορίες καθώς και συνεχή εκπαίδευση και επίβλεψη ώστε να είναι ικανός να φροντίζει σωστά το παιδί (ή τα αδέλφια).

7. Οι φορείς παροχής φροντίδας συνεργάζονται αν το παιδί μεταφερθεί από μία μορφή φροντίδας σε μία άλλη.

Αν ένα παιδί πρόκειται να μεταφερθεί από μία μορφή φροντίδας σε μία άλλη, ο εμπλεκόμενος φροντιστής και ο φορέας στηρίζουν τη διαδικασία και παρέχουν στον μελλοντικό φροντιστή όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για το παιδί.

Γ) Προειδοποιητικά σημάδια

- Οι αποφάσεις δεν λαμβάνονται με βάση το μεγαλύτερο συμφέρον του παιδιού .
- Η απόφαση για την τοποθέτηση δε λαμβάνει υπ' όψιν τις ανάγκες του παιδιού, την κατάσταση διαβίωσής του και/ή το αρχικό κοινωνικό του περιβάλλον.
- Δεν υπάρχει εναλλακτική δυνατότητα τοποθέτησης, σε περίπτωση που η αρχική θεωρηθεί ανεπαρκής.
- Η απόφαση δεν στηρίζεται σε γεγονότα.
- Δεν υπάρχει τεκμηρίωση της διαδικασίας
- Δεν υπάρχει διαφάνεια των πληροφοριών.
- Το παιδί, η βιολογική οικογένεια και άλλα σχετικά μέρη δεν συμμετέχουν ή δεν κατανοούν τη διαδικασία.
- Η απόφαση είναι ξαφνική ή αναπάντεχη για το παιδί και την οικογένεια του.
- Δεν υπάρχει συνεργασία με εξωτερικούς συνεργάτες/επαγγελματίες.

Standard 4 Τα αδέλφια φροντίζονται μαζί
--

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας της εξω-οικογενειακής φροντίδας, τα αδέλφια φροντίζονται μαζί. Η τοποθέτηση σε ξεχωριστά πλαίσια γίνεται μόνο όταν εξυπηρετεί το συμφέρον των παιδιών. Σε αυτή την περίπτωση, εξασφαλίζεται η επαφή μεταξύ τους, εκτός αν αυτό τα επηρεάζει αρνητικά.

«Η φροντίδα του παιδιού μαζί με τους δύο αδελφούς και τις δύο αδελφές του ανατέθηκε στο Παιδικό Χωριό. Τα παιδιά είχαν τη δυνατότητα να μείνουν μαζί σε ένα σπίτι, σε μία καινούρια οικογένεια μαζί με τη μητέρα SO.S και άλλα δύο παιδιά. Μεγάλωσε με ηρεμία στο Παιδικό Χωριό και κράτησε επαφή με τον πατέρα του, ο οποίος τους επισκεπτόταν συχνά.»

(Ιστορία για ένα αγόρι από την Ιταλία, 15.01.01)

A) Υποχρεώσεις

Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας	- Κάνουν όλες τις απαραίτητες ενέργειες για να εξασφαλίσουν την τοποθέτηση των αδελφών μαζί, σε ένα πλαίσιο. - Επιλέγουν έναν φορέα φροντίδας, ο οποίος επιτρέπει την κοινή τοποθέτηση αδελφών διαφορετικών ηλικιών. - Οργανώνει τακτική επαφή μεταξύ των αδελφών, αν δεν έχουν τοποθετηθεί στο ίδιο πλαίσιο.
-------------------------------------	---

Φορέας φροντίδας	- Έχει μία δομή η οποία επιτρέπει την κοινή τοποθέτηση αδελφών διαφορετικών ηλικιών.
-------------------------	--

Φροντιστής	- Βοηθά στη συνεχή επαφή μεταξύ των αδελφών, αν δεν έχουν τοποθετηθεί μαζί στο ίδιο πλαίσιο.
-------------------	--

B) Κατευθυντήριες οδηγίες

1. Τα αδέλφια τοποθετούνται μαζί

Η Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας εξασφαλίζει την κοινή τοποθέτηση των αδελφών. Οι επιθυμίες των αδελφών ικανοποιούνται, όταν είναι αυτό δυνατόν. Προσφέρει βοήθεια και πρακτική καθοδήγηση στο φορέα που δέχεται την κοινή τοποθέτηση των αδελφών.

Ο φορέας εξασφαλίζει μία επαρκή δομή για τη φροντίδα αδελφών.

2. Η επαφή μεταξύ των αδελφών διατηρείται αν δεν έχουν τοποθετηθεί μαζί στο ίδιο πλαίσιο

Η Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας και ο φορέας προσφέρουν τα απαραίτητα μέσα (π.χ. οικονομική βοήθεια) και υποστήριξη για να μπορούν τα αδέλφια που δεν έχουν τοποθετηθεί στο ίδιο πλαίσιο να διατηρούν επικοινωνία. Ο μελλοντικός φροντιστής πληροφορείται για τα αδέλφια του παιδιού, τα οποία δεν είναι μαζί του.

Γ. Σημάδια προειδοποίησης

- Τα αδέλφια έχουν διαχωριστεί
- Οι λόγοι για τον διαχωρισμό των αδελφών δεν είναι ούτε δικαιολογημένοι, ούτε ικανοποιούν το μεγαλύτερο συμφέρον του παιδιού.
- Ο φορέας δεν έχει μία ικανοποιητική δομή φροντίδας για αδέλφια.
- Τα διαχωρισμένα αδέλφια έχουν μικρή ή και καθόλου επικοινωνία
- Οι φροντιστές δεν έχουν πληροφόρηση σχετικά με τα αδέλφια του παιδιού που φροντίζουν.

Standard 5 Η μετάβαση του παιδιού στο νέο του σπίτι είναι καλά προετοιμασμένη και εφαρμόζεται με ευαισθησία.

Αφού έχει συμφωνηθεί η μορφή της φροντίδας, ο μελλοντικός φορέας προετοιμάζει την εισαγωγή του παιδιού λεπτομερώς. Η υποδοχή θα πρέπει να είναι σταδιακή και να δημιουργεί όσο το δυνατόν μικρότερη αναστάτωση. Η μετάβαση στο νέο πλαίσιο οργανώνεται ως μία διαδικασία της οποίας ο βασικός σκοπός είναι να εξασφαλίσει το μεγαλύτερο συμφέρον του παιδιού και την ευημερία όλων των εμπλεκομένων.

«Οι μελλοντικοί θετοί γονείς ξεκίνησαν να συναντιούνται με τα παιδιά αλλά η διαδικασία μετάβασης δεν έγινε βιαστικά. [...] Συναντιόντουσαν για μία ή δύο ώρες, μετά αύξησαν την επικοινωνία τους. Εκείνη θυμάται πως ο άντρας της [...] συνήθιζε να παίρνει τα παιδιά από το πλαίσιο όπου κατοικούσαν (ίδρυμα) και τα πήγαινε στο σχολείο. Αφού τελείωναν το σχολείο, εκείνη έμενε μαζί τους για να διαβάσουν τα μαθήματά τους και έπειτα τα επέστρεφαν στο πλαίσιο κατοικίας τους. [...] Κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας τα παιδιά γνώριζαν και την υπόλοιπη οικογένεια. Η διαδικασία πήρε έξι μήνες, μέχρι που τελικά μετακόμισαν ολοκληρωτικά στη θετή τους οικογένεια. Όλοι ένοιωσαν έτοιμοι για τη μετακόμιση.»

(Φροντιστής από τη Μάλτα, 19.06.01)

A) Υποχρεώσεις

Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας - Εξασφαλίζουν την επαγγελματική προετοιμασία και υλοποίηση της διαδικασίας εισαγωγής σε συνεργασία με το φορέα φροντίδας και το φροντιστή.

Φορέας φροντίδας - Διασφαλίζει πως ο φροντιστής έχει ικανοποιητικά μέσα και βοήθεια για να αναλάβει και να φροντίσει το παιδί.

Φροντιστής - Προετοιμάζει μία κατάλληλη υποδοχή για το παιδί και διασφαλίζει την επαγγελματική εφαρμογή της διαδικασίας εισαγωγής.

B) Κατευθυντήριες οδηγίες

1. Η διαδικασία εισαγωγής είναι επαγγελματικά προετοιμασμένη και υλοποιημένη.

Η διαδικασία εισαγωγής προετοιμάζεται και εφαρμόζεται σε στενή συνεργασία με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Παρέχεται επαρκής χρόνος, καθώς και τα μέσα για να προετοιμαστεί η εισαγωγή του παιδιού.

Το υπεύθυνο άτομο από την Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας διασφαλίζει πως οι διακανονισμοί και οι συμφωνίες έχουν συζητηθεί με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη και πως είναι ρεαλιστικές, ειλικρινείς και δεσμευτικές για όλους.

Εξετάζεται η δυνατότητα του Φορέα να προσφέρει την απαραίτητη φροντίδα. Αυτή η ανάλυση κυρίως εστιάζεται στο αν ο φροντιστής είναι επαρκώς προετοιμασμένος, εκπαιδευμένος, εποπτεύεται, και αν είναι εφοδιασμένος με τα απαραίτητα μέσα.

2. Η βιολογική οικογένεια συμμετέχει πλήρως στη διαδικασία εισαγωγής

Η Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας και ο μελλοντικός φορέας εξασφαλίζουν πως το παιδί και η βιολογική του οικογένεια εμπλέκονται, συμβουλευονται και στηρίζονται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εισαγωγής.

3. Το παιδί εξοικειώνεται με το μελλοντικό του «σπίτι».

Το υπεύθυνο άτομο εξασφαλίζει πως το παιδί έχει την ευκαιρία να εξοικειωθεί με το μελλοντικό του σπίτι και το φροντιστή του.

4. Η τοποθέτηση προξενεί όσο το δυνατόν λιγότερη αναστάτωση

Το υπεύθυνο άτομο διαβεβαιώνει πως η τοποθέτηση προξενεί όσο το δυνατόν λιγότερη αναστάτωση στο παιδί και την οικογένεια του.

Γ) Σημάδια προειδοποίησης

- Η διαδικασία εισαγωγής δεν είναι επαγγελματικά προετοιμασμένη και/ή εφαρμοσμένη.
- Ο φροντιστής δεν είναι προετοιμασμένος για να αναλάβει τη φροντίδα του παιδιού.
- Ο φροντιστής δεν έχει επαρκή διαθέσιμα μέσα.
- Ο φροντιστής δε συνεργάζεται με την Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας.
- Το παιδί και η οικογένεια του έχουν λίγη ή και καθόλου πληροφόρηση για τη νέα κατοικία.
- Οι διακανονισμοί δεν είναι ρεαλιστικοί, ειλικρινείς ή δεσμευτικοί.
- Τα εμπλεκόμενα μέρη δε συμμετέχουν στη διαδικασία.
- Δεν υπάρχει επαφή μεταξύ του παιδιού και του φροντιστή πριν την εισαγωγή.
- Δεν υπάρχει διαδικασία υποδοχής.
- Το παιδί νοιώθει πως η διαδικασία προκαλεί σοβαρή αναστάτωση στην οικογένεια του και/ή στο κοινωνικό του περιβάλλον.

Standard 6 Η εξω-οικογενειακή φροντίδα καθοδηγείται από ένα εξατομικευμένο πλάνο φροντίδας

Ένα εξατομικευμένο σχέδιο φροντίδας δημιουργείται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας «λήψης-αποφάσεων» για να εξελιχθεί περαιτέρω και να εφαρμοστεί κατά τη διάρκεια της συνολικής διαδικασίας εξω-οικογενειακής φροντίδας. Αυτό το σχέδιο καθοδηγεί την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού.

Γενικά, το σχέδιο φροντίδας καθορίζει την αναπτυξιακή κατάσταση του παιδιού, θέτει αντικειμενικούς στόχους και όρια και διευκρινίζει τα απαιτούμενα μέσα για την υποστήριξη της ολόπλευρης ανάπτυξης του παιδιού. Κάθε σχετική απόφαση κατά τη διάρκεια της εξω-οικογενειακής φροντίδας καθοδηγείται από αυτό το σχέδιο.

«Η ομάδα του ιδρύματος [...] και ο κοινωνικός λειτουργός [...] προγραμματίσαν μία σειρά συναντήσεων με το προσωπικό, το παιδί και τον αδερφό έτσι ώστε να γνωρίζει καλύτερα την κατάσταση. Προσδιόρισαν τις ανάγκες του αγοριού και έφτιαξαν ένα σχέδιο δράσης βασισμένο στη χρήση των δυνατών μέσων και των ορίων της επαγγελματικής παρέμβασης.»

(Ιστορία για ένα αγόρι από τη Βουλγαρία, 3.01.03)

A) Υποχρεώσεις

Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας	- Είναι υπεύθυνη για μία διεπιστημονική εκτίμηση των δυνατοτήτων του παιδιού και για τη δημιουργία ενός εξατομικευμένου πλάνου φροντίδας που θα καθοδηγεί τη συνολική ανάπτυξή του.
-------------------------------------	---

Φορέας φροντίδας	- Διασφαλίζει πως η εξω-οικογενειακή φροντίδα βασίζεται σε ένα εξατομικευμένο σχέδιο φροντίδας. - Διασφαλίζει πως το σχέδιο φροντίδας καθοδηγεί την παρεχόμενη φροντίδα. - Υποστηρίζει το φροντιστή στη διαμόρφωση του σχεδίου φροντίδας.
-------------------------	---

Φροντιστής	- Είναι υπεύθυνος για την εφαρμογή και για την περαιτέρω ανάπτυξη του εξατομικευμένου σχεδίου φροντίδας.
-------------------	--

B) Κατευθυντήριες οδηγίες

1. Διαμορφώνεται ένα εξατομικευμένο σχέδιο φροντίδας.

Σε συνεργασία με μία διεπιστημονική ομάδα, η Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας δημιουργεί ένα εξατομικευμένο σχέδιο φροντίδας, λαμβάνοντας υπ'οψιν το ιστορικό του και τη δυναμική του παιδιού.

2. Το παιδί συμμετέχει στη διαμόρφωση του εξατομικευμένου πλάνου φροντίδας του παιδιού

Εξασφαλίζεται η συμμετοχή του παιδιού στη δημιουργία και στην περαιτέρω διαμόρφωση του ατομικού του/της πλάνου φροντίδας. Το επίπεδο συμμετοχής εξαρτάται από το επίπεδο κατανόησης.

3. Το εξατομικευμένο πλάνο φροντίδας αναθεωρείται κατά περιόδους.

Ο φροντιστής είναι υπεύθυνος για την εφαρμογή και την περαιτέρω ανάπτυξη του σχεδίου φροντίδας. Το σχέδιο φροντίδας ενημερώνεται περιοδικά σε συνεργασία με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

Γ) Σημάδια προειδοποίησης

- Υπάρχει έλλειψη γραπτών αξιολογήσεων και εξατομικευμένου πλάνου για το παιδί.
- Το σχέδιο φροντίδας δεν ικανοποιεί τις εξατομικευμένες ανάγκες του παιδιού.
- Δε συμμετέχουν όλα τα εμπλεκόμενα μέρη στη διαμόρφωση του πλάνου φροντίδας.
- Τα μέρη που συμμετέχουν έχουν διαφωνίες σχετικά με το σχέδιο φροντίδας.
- Το πλάνο δεν ενημερώνεται περιοδικά.

Πεδίο Standards 2

Διαδικασία φροντίδας

Η διαδικασία φροντίδας έχει προσδιοριστεί ως η περίοδος μεταξύ της διαδικασίας εισόδου στη φροντίδα και της διαδικασίας αποχώρησης από αυτή.

Τα παιδιά και οι έφηβοι στην εξω-οικογενειακή φροντίδα υποστηρίζονται στη διαμόρφωση του μέλλοντος τους και στην εξέλιξη τους ως ανεξάρτητα, αυτόρρηκα και ενεργά μέλη της κοινωνίας. Αυτό ενθαρρύνεται μέσω της διαβίωσής τους σε ένα υποστηρικτικό, προστατευτικό και στοργικό περιβάλλον.

Αυτό το πεδίο standards περιλαμβάνει:

Standard 7: Η τοποθέτηση του παιδιού σε ένα πλαίσιο ταιριάζει με τις ανάγκες, την κατάσταση διαβίωσης και το κοινωνικό του περιβάλλον.

Standard 8: Το παιδί διατηρεί την επαφή με τη βιολογική του οικογένεια.

Standard 9: Οι φροντιστές (πρόσωπα φροντίδας) έχουν όλα τα απαιτούμενα προσόντα και εργάζονται υπό ικανοποιητικές συνθήκες.

Standard 10: Η σχέση του φροντιστή με το παιδί βασίζεται στην κατανόηση και το σεβασμό.

Standard 11: Το παιδί ενθαρρύνεται να συμμετέχει ενεργά στη λήψη των αποφάσεων που επηρεάζουν άμεσα τη ζωή του.

Standard 12: Το παιδί φροντίζεται στις κατάλληλες συνθήκες διαβίωσης.

Standard 13: Τα παιδιά με ειδικές ανάγκες λαμβάνουν την κατάλληλη φροντίδα.

Standard 14: Το παιδί/νέος ενήλικος προετοιμάζεται συνεχώς για την αυτονομία του.

Standard 7 Η τοποθέτηση του παιδιού σε ένα πλαίσιο ταιριάζει με τις ανάγκες, την κατάσταση διαβίωσης και το κοινωνικό του περιβάλλον.

Το παιδί μεγαλώνει σε ένα ενταξιακό, υποστηρικτικό, προστατευτικό και στοργικό περιβάλλον. Δίνεται η δυνατότητα στο παιδί να μεγαλώσει σε ένα φροντιστικό οικογενειακό περιβάλλον που εκπληρώνει τα παραπάνω περιβαλλοντικά κριτήρια.

«Οι θετοί μου γονείς καθοδηγούνταν από το τι ήταν καλό και χρήσιμο για μένα. Είναι σημαντικό για μένα το ότι με δέχτηκαν όπως είμαι και το ότι σέβονται τη γνώμη μου και τη θρησκεία μου, το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και το ότι μπορώ να χρησιμοποιώ τη γλώσσα της μητέρας μου.»

(Κορίτσι από τη Σλοβενία, 27.02.01)

A) Υποχρεώσεις

Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας - Ξεκινά, βρίσκει και οργανώνει την καλύτερη δυνατή τοποθέτηση για το παιδί ανάλογα με τις ανάγκες του, την κατάσταση ζωής του και το κοινωνικό περιβάλλον προέλευσής του.

Φορέας φροντίδας

- Προσφέρει μοντέλα φροντίδας τα οποία ανταποκρίνονται στις ανάγκες του παιδιού και στις απαιτήσεις των Υπηρεσιών Παιδικής Προστασίας.
- Καθορίζει, σε συνεργασία με την Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας, αν η προτεινόμενη τοποθέτηση ανταποκρίνεται στις ανάγκες του παιδιού, την κατάσταση ζωής του και το κοινωνικό περιβάλλον προέλευσής του.

Φροντιστής

- Εξασφαλίζει πως η νέα κατοικία ταιριάζει με τις ανάγκες του παιδιού, την κατάσταση ζωής του και το κοινωνικό περιβάλλον προέλευσής του.

B) Κατευθυντήριες οδηγίες

1. Το παιδί και η βιολογική του οικογένεια πληροφορούνται για τις οικογενειακού τύπου επιλογές φροντίδας .

Αν υπάρχουν κατάλληλες επιλογές φροντίδας βασισμένες στην οικογένεια, το παιδί και η βιολογική του οικογένεια πληροφορούνται για αυτές τις επιλογές.

Η Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας ενθαρρύνει τους φορείς να προσφέρουν φροντίδα βασισμένη στην οικογένεια. Αν το παιδί ξεκινήσει μία δραστηριότητα (ένα πρόγραμμα) για θεραπεία, ο φορέας πρέπει να βρει ένα τρόπο να συνδυάσει αυτή τη θεραπεία με μία οικογενειακού τύπου φροντίδα.

2. Στο παιδί προσφέρεται η καλύτερη δυνατή τοποθέτηση

Η Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας και ο φορέας διαβεβαιώνουν πως η μελλοντική τοποθέτηση προσφέρει ένα ενταξιακό, υποστηρικτικό, προστατευτικό και στοργικό περιβάλλον φροντίδας.

3. Η τοποθέτηση ταιριάζει με τις ανάγκες του παιδιού, την κατάσταση ζωής του και το κοινωνικό περιβάλλον προέλευσής του.

Ο φορέας κάνει συνειδητή προσπάθεια να διασφαλίσει πως η τοποθέτηση ταιριάζει με τις ανάγκες του παιδιού, την κατάσταση ζωής του και το κοινωνικό περιβάλλον προέλευσής του.

Η φυσική απόσταση μεταξύ της κοινότητας του παιδιού και της νέας τοποθέτησης λαμβάνεται υπ'όψιν.

4. Το νέο πλαίσιο τοποθέτησης στηρίζει το παιδί στο να αναπτύξει το αίσθημα του συναισθηματικού δεσμού και του «ανήκειν».

Ο φροντιστής παρέχει στο παιδί προσωπικό χώρο και δημιουργεί ένα περιβάλλον στο οποίο μπορεί να αναπτύξει το αίσθημα του συναισθηματικού δεσμού και του «ανήκειν».

5. Η ποιότητα της φροντίδας αναθεωρείται περιοδικά.

Η Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας και ο φορέας αξιολογούν κατά περιόδους την ποιότητα της φροντίδας που προσφέρεται.

Γ) Σημάδια προειδοποίησης

- Δεν δίνεται η ευκαιρία στο παιδί να φροντιστεί σε μία οικογενειακού τύπου φροντίδα
- Δεν υπάρχει επαφή μεταξύ του παιδιού και της βιολογικής του οικογένειας και/ή το κοινωνικό περιβάλλον προέλευσής του.
- Η φυσική απόσταση μεταξύ του παιδιού και της βιολογικής του οικογένειας και/ή του κοινωνικού περιβάλλοντος προέλευσής του εμποδίζει την επαφή μεταξύ τους.
- Δεν επιτρέπεται στο παιδί να χρησιμοποιεί τη δική του γλώσσα, θρησκεία, κουλτούρα.
- Οι διακανονισμοί δεν είναι ρεαλιστικοί, ειλικρινείς και/ή δεσμευτικοί.
- Το παιδί νοιώθει πως η φροντίδα του δεν είναι ενταξιακή, υποστηρικτική, προστατευτική και στοργική.
- Το παιδί νοιώθει πως δεν μπορεί να βασιστεί σε μία σταθερή και αξιόπιστη σχέση με το φροντιστή του.
- Το παιδί δεν έχει ιδιωτική ζωή.
- Ο φροντιστής αλλάζει διαρκώς.
- Ο φροντιστής δεν είναι ευαισθητοποιημένος απέναντι στην κατάσταση του παιδιού.

Standard 8 Το παιδί διατηρεί την επαφή με τη βιολογική του οικογένεια.

Η σχέση του παιδιού με τη βιολογική του οικογένεια ενθαρρύνεται, διατηρείται και στηρίζεται, αν αυτό είναι για το συμφέρον του παιδιού.

«Η επαφή έχει έντονα ενθαρρυνθεί από τον κοινωνικό λειτουργό, [...]. Για την ακρίβεια, η θετή μητέρα παράλληλα με τη φροντίδα του παιδιού και την μεταφορά του παιδιού για να δει τη βιολογική του μητέρα, έχει επίσης την ευκαιρία κατά τη διάρκεια αυτών των επαφών να διδάξει στη μητέρα μερικούς τρόπους παιδικής φροντίδας. Η θετική σχέση που υιοθετείται μεταξύ τους είναι σημαντική για το παιδί. Είναι τρομερή βοήθεια για το παιδί να γνωρίζει πως η μητέρα του και η θετή του μητέρα έχουν καλές σχέσεις.»

(Κοινωνικός λειτουργός από τη Μάλτα, 19.08.04)

«... κάποιος πρέπει να στηρίζει την επαφή μεταξύ του παιδιού και των βιολογικών του/της γονέων, και [...] ας αφήσουμε στο παιδί να πάρει την απόφαση για τι είδους σχέση θέλει να έχει με τους βιολογικούς του/της γονείς.»

(Κοινωνικός λειτουργός από την Εσθονία, 7.08.01)

A) Υποχρεώσεις

Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας - Εξασφαλίζει τη διατήρηση της επαφής μεταξύ του παιδιού και της βιολογικής του οικογένειας.

Φορέας φροντίδας

- Εξασφαλίζει και ενθαρρύνει την επαφή με τη βιολογική οικογένεια.
- Στηρίζει το φροντιστή.

Φροντιστής

- Στηρίζει την επαφή μεταξύ του παιδιού και της βιολογικής του οικογένειας.
- Συνεργάζεται με τη βιολογική οικογένεια του παιδιού.

B) Κατευθυντήριες οδηγίες

1. Οι Υπηρεσίες Παιδικής Προστασίας προωθούν την επαφή μεταξύ του παιδιού και της βιολογικής του οικογένειας.

Η Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας ενθαρρύνει, στηρίζει και παρακολουθεί την επαφή μεταξύ του παιδιού, του φροντιστή και της βιολογικής οικογένειας. Επίσης προωθεί τη συνεργασία μεταξύ των τριών μερών.

Η Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας παρέχει συμβουλευτική στο παιδί, τη βιολογική του οικογένεια και το φροντιστή.

2. Ο φορέας και ο φροντιστής υποστηρίζουν την επαφή μεταξύ του παιδιού και της βιολογικής του οικογένειας

Ο φορέας εκπαιδεύει και στηρίζει το φροντιστή στην εργασία με τη βιολογική οικογένεια.

Ο φροντιστής βοηθά το παιδί στην εξοικείωσή του με την ιστορία της ζωής του και τον ενθαρρύνει να διατηρήσει την επαφή με τη βιολογική του οικογένεια, και το κοινωνικό, θρησκευτικό και πολιτισμικό του υπόβαθρο.

Ο φροντιστής πληροφορεί τακτικά τη βιολογική οικογένεια για την ανάπτυξη του παιδιού.

3. Η βιολογική οικογένεια εμπλέκεται στη ζωή του παιδιού.

Ο φορέας και η βιολογική οικογένεια καθορίζουν ξεκάθαρα τους ρόλους, τα δικαιώματα και τις αρμοδιότητες σχετικά με την ανάπτυξη του παιδιού και σύμφωνα με τους εθνικούς νόμους.

Ο φορέας στηρίζει τη βιολογική οικογένεια στο να κατανοήσει την κατάσταση του παιδιού και ενθαρρύνει την οικογένεια να το βοηθήσει.

4. Η συχνότητα και η ποιότητα της επαφής αξιολογείται περιοδικά.

Η συχνότητα και η ποιότητα της επαφής μεταξύ του παιδιού και της βιολογικής οικογένειας πρέπει να αξιολογείται σε τακτικά διαστήματα. Η επαφή καθορίζεται από το εξατομικευμένο πλάνο και/ή από τις συμφωνίες που γίνονται πάνω σε αυτό το θέμα.

Γ) Σημάδια προειδοποίησης

- Δεν υπάρχει επαφή μεταξύ του παιδιού και της βιολογικής του οικογένειας, παρόλο που αυτό θα ήταν για το καλύτερο συμφέρον του παιδιού.
- Υπάρχει επαφή μεταξύ του παιδιού και της βιολογικής του οικογένειας, παρόλο που αυτό δεν είναι για το καλύτερο συμφέρον του παιδιού.
- Η βιολογική οικογένεια συμπεριφέρεται αντίθετα προς το συμφέρον του παιδιού.
- Οι λόγοι για να μη στηριχθεί η επαφή μεταξύ του παιδιού και της βιολογικής του οικογένειας δεν είναι σωστά θεμελιωμένοι.

Standard 9 Οι φροντιστές (πρόσωπα φροντίδας) έχουν όλα τα απαιτούμενα προσόντα και εργάζονται υπό ικανοποιητικές συνθήκες.

Οι φροντιστές έχουν αξιολογηθεί, επιλεγεί και εκπαιδευτεί προσεκτικά πριν αναλάβουν τη φροντίδα ενός παιδιού. Λαμβάνουν συνεχή εκπαίδευση και επαγγελματική υποστήριξη στοχεύοντας στην εξασφάλιση της ολόπλευρης ανάπτυξης του παιδιού.

« Η εκπαίδευση του θετού γονέα ήταν καταπληκτική. Ο άντρας μου και εγώ είχαμε αναλάβει παιδιά για φροντίδα και στο παρελθόν, αλλά ανακαλύψαμε πόσα λίγα γνωρίζαμε. [...] Είναι ακλόνητη πεποίθησή μου τώρα πως δεν πρέπει να επιτρέπεται σε κανέναν να αναλαμβάνει τη θετή φροντίδα κάποιου παιδιού εκτός αν έχει ολοκληρώσει την εκπαίδευση των θετών γονέων.»
(Φροντιστής από την Ισλανδία, 13.06.01)

A) Υποχρεώσεις

Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας	- Καθορίζει το προφίλ των προσόντων που πρέπει να έχει ο φροντιστής. - Εξασφαλίζει πως όλοι οι φροντιστές ανταποκρίνονται τουλάχιστον στο προφίλ των προσόντων.
Φορέας φροντίδας	- Εξασφαλίζει πως όλοι οι φροντιστές ανταποκρίνονται στο προφίλ των προσόντων, που καθορίζονται από τις Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας - Εξασφαλίζει περαιτέρω εκπαίδευση και στήριξη.
Φροντιστής	- Συμμετέχει στην περαιτέρω επαγγελματική φροντίδα.

B) Κατευθυντήριες οδηγίες

1. Οι φροντιστές επιλέγονται και εκπαιδεύονται σύμφωνα με ένα αναγνωρισμένο προφίλ προσόντων.

Η Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας εξασφαλίζει πως το παιδί έχει τοποθετηθεί σε έναν φορέα ο οποίος εκπαιδεύει επαγγελματικά και στηρίζει τους φροντιστές σύμφωνα με το προφίλ προσόντων.

Το προφίλ προσόντων των φροντιστών πρέπει να περιλαμβάνει: την ικανότητα των φροντιστών να βασίζουν τις ενέργειες τους στη Σύμβαση Δικαιωμάτων του Παιδιού των Ηνωμένων Εθνών, στις απαιτήσεις του κώδικα συμπεριφοράς της παιδικής προστασίας και στις γνώσεις σχετικά με την ανάπτυξη του παιδιού. Είναι εκπαιδευμένοι στο να χρησιμοποιούν κατάλληλη γλώσσα, που να ανταποκρίνεται

στον τρόπο σκέψης του παιδιού/νέου ενήλικα. Οικοδομούν μία στενή σχέση με το παιδί/έφηβο, έχουν ικανότητα στο να ακούν, να κατανοούν, να συναισθάνονται και να είναι υπομονετικοί.

Ο φορέας διασφαλίζει πως ο φροντιστής έχει προσεκτικά αξιολογηθεί, επιλεγεί, εκπαιδευθεί, υποστηριχθεί και εποπτευτεί.

2. Οι φροντιστές έχουν πρόσβαση στην επαγγελματική εκπαίδευση και υποστήριξη.

Ο φροντιστής εφοδιάζεται με επαγγελματική εκπαίδευση και υποστήριξη ανάλογα με τις ανάγκες του και τα αιτήματά του. Γενικά, ο φορέας προσφέρει στο φροντιστή ευκαιρίες να μοιράζεται τις εμπειρίες του και τις πρακτικές του, να συμμετέχει σε σχετικές συναντήσεις και συνέδρια καθώς επίσης και να λαμβάνει εκπαίδευση, συμβουλευτική και εποπτεία.

3. Οι φροντιστές έχουν επαρκείς συνθήκες εργασίας.

Ο φροντιστής υποστηρίζεται μέσω επαρκών συνθηκών εργασίας. Ζει σε χώρο με ικανοποιητική υποδομή. Ο φροντιστής μπορεί να βασιστεί στο ότι θα του παραχθούν οι οικονομικοί και ανθρωπίνι πόροι που χρειάζεται ώστε να ολοκληρώσει ικανοποιητικά τις υποχρεώσεις του/της.

4. Ενθαρρύνεται η δημιουργία δικτύων ανταλλαγής.

Η Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας και/ή ο φορέας ενθαρρύνουν τη δημιουργία επίσημων και ανεπίσημων δικτύων, ώστε να δοθεί η ευκαιρία στους φροντιστές να μοιραστούν τις εμπειρίες τους και τις πρακτικές τους.

Γ. Σημάδια προειδοποίησης

- Δεν έχουν καθοριστεί οι ελάχιστες απαιτήσεις σχετικά με το προφίλ ικανοτήτων του φροντιστή.
- Οι φροντιστές δεν έχουν αξιολογηθεί και επιλεγεί προσεκτικά.
- Οι φροντιστές δεν έχουν πρόσβαση σε επαρκή επαγγελματική εκπαίδευση και/ή υποστήριξη.
- Οι φροντιστές αρνούνται επαγγελματική εκπαίδευση και υποστήριξη.
- Δεν ενθαρρύνεται η ύπαρξη εκπαίδευσης και στήριξης.

Standard 10 Η σχέση του φροντιστή με το παιδί στηρίζεται στην κατανόηση και το σεβασμό

Ο φροντιστής δίνει εξατομικευμένη προσοχή στο παιδί και κάνει συνειδητή προσπάθεια να χτίσει μία σχέση εμπιστοσύνης και κατανόησης μαζί του.

Ο φροντιστής επικοινωνεί πάντα ανοιχτά, ειλικρινά και με σεβασμό προς το παιδί.

«Τον φρόντιζαν (οι θετοί γονείς) με ένα φυσικό τρόπο. Είχαν υπομονή και δεν το έβαζαν κάτω. Ήταν ανοιχτοί και συζητούσαν διάφορα θέματα με ωραίο τρόπο. Μιλούσαν για τα πάντα, ακόμα και για πράγματα που ήταν δύσκολα. Επίσης έδειχναν ότι τον συμπαθούσαν και τον αγκάλιαζαν συνέχεια.»

(Ιστορία ενός αγοριού από τη Σουηδία, 29.01.01)

«Είμαι πολύ ευγνώμων για τους θετούς μου γονείς. Με πήραν στην οικογένεια τους όταν ήμουν 14 χρονών. Μου έμαθαν τι σημαίνει οικογένεια: αγάπη, αφοσίωση και σεβασμός στους ανθρώπους. Μου έμαθαν πώς να μαγειρεύω. Μου έμαθαν να μη φοβάμαι να εκφράζω τα συναισθήματά μου και να λέω ό,τι απασχολεί το μυαλό μου. Απλώς με αγαπούσαν και το έμαθα αυτό από αυτούς. Δεν είχα συνηθίσει στην τρυφερότητα και στην αρχή με έφερνε σε αμηχανία. Ήμουν πολύ ντροπαλή. Εκτιμούσα το ότι η θετή μου μητέρα δεν με χτύπησε ποτέ. Ήταν πολύ σημαντικό για μένα. Οι παιδικές μου φοβίες ήταν σα μία μαύρη σκιά που με ακολουθούσε για πολύ καιρό.»

(Κορίτσι από τη Λετονία, 16.02.01)

A) Υποχρεώσεις

Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας

- Παρέχει στο φορέα και στο φροντιστή όλες τις πληροφορίες σχετικά με το υπόβαθρο του παιδιού.
- Διασφαλίζει τη συνεργασία μεταξύ της βιολογικής οικογένειας και του φροντιστή.

Φορέας φροντίδας

- Στηρίζει το φροντιστή στη δημιουργία και διατήρηση μία σταθερής σχέσης με το παιδί.
- Διασφαλίζει πως ο φροντιστής έχει τα απαιτούμενα προσόντα για να χτίσει μία καλή σχέση με το παιδί.

Φροντιστής

- Προσφέρει τη δυνατότητα στο παιδί να χτίσει μία σχέση εμπιστοσύνης.

B) Κατευθυντήριες οδηγίες

1.Ο φροντιστής λαμβάνει πληροφορίες, εκπαίδευση και υποστήριξη.

Η Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας πληροφορεί το φορέα και το φροντιστή σχετικά με το υπόβαθρο του παιδιού ώστε να προσεγγίσουν το παιδί με τον κατάλληλο τρόπο.

Ο φορέας εκπαιδεύει και στηρίζει το φροντιστή για να δημιουργήσει και να διατηρήσει μία σταθερή σχέση με το παιδί.

2. Ο φροντιστής προσφέρει στο παιδί τη δυνατότητα να χτίσει μία σταθερή σχέση.

Ο φροντιστής δημιουργεί ένα υποστηρικτικό πλαίσιο βασισμένο στην κατανόηση και το σεβασμό, επιτρέποντας την ανάπτυξη μίας στενής, ειλικρινούς, εμπιστευτικής και σταθερής σχέσης.

3. Ο φροντιστής προσεγγίζει κάθε παιδί εξατομικευμένα.

Ο φροντιστής λαμβάνει πάντα υπόψη του το ιστορικό του παιδιού, τις ατομικές του ανάγκες, ικανότητες και επίπεδο κατανόησης.

Γ. Σημάδια προειδοποίησης

- Υπάρχει έλλειψη σεβασμού και κατανόησης στη σχέση του φροντιστή και του παιδιού.
- Υπάρχει διαρροή πληροφοριών σχετικά με το παιδί.
- Το παιδί απομακρύνεται από το φροντιστή.
- Υπάρχει συνεχής εναλλαγή φροντιστών.

Standard 11 Το παιδί ενθαρρύνεται στο να συμμετέχει ενεργά στη λήψη αποφάσεων που επηρεάζουν άμεσα τη ζωή του.

Το παιδί αναγνωρίζεται ως ο πλέον αρμόδιος για τη ζωή του. Το παιδί ενημερώνεται, ακούγεται και λαμβάνεται σοβαρά υπόψη και η προσαρμοστικότητα του αναγνωρίζεται ως σημαντική δυναμική. Το παιδί ενθαρρύνεται να εκφράζει τα συναισθήματά του και τις εμπειρίες του.

«Η υποστήριξη που δέχτηκα από πολλούς φροντιστές ήταν ουσιαστική [...] είναι σημαντικό το ότι ο φροντιστής σου λέει πως είσαι σημαντικός, ότι μπορείς να γίνεις “κάποιος στην κοινωνία” [...] Πιστεύω πως οι παιδαγωγοί είναι οι άνθρωποι που με εκτίμησαν περισσότερο και με στήριζαν περισσότερο [...] πάντα με στήριζαν (στο να επιλέξω τις πανεπιστημιακές σπουδές στην κοινωνική εκπαίδευση). Δεν εναντιώθηκαν ποτέ.»

(Κορίτσι από την Ισπανία, 28.02.01)

A) Υποχρεώσεις

Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας

- Ελέγχει τη συμμετοχή του παιδιού σε όλες τις αποφάσεις που επηρεάζουν άμεσα τη ζωή του.

Φορέας φροντίδας

- Διασφαλίζει πως η συμμετοχή του παιδιού είναι ένα αναπόσπαστο κομμάτι της διαδικασίας λήψης αποφάσεων.

Φροντιστής

- Ενδυναμώνει το παιδί στο να μπορεί να παίρνει αποφάσεις που επηρεάζουν τη ζωή του.
- Υποστηρίζει ενεργά τη συμμετοχή του παιδιού.

B) Κατευθυντήριες οδηγίες

1. Ο φορέας στηρίζει τη συμμετοχή του παιδιού

Ο φορέας:

- παρέχει τα μέσα για να προωθήσει τη συμμετοχή του παιδιού,
- αναπτύσσει και εφαρμόζει διαφορετικά εργαλεία τα οποία διασφαλίζουν την ενεργή συμμετοχή του παιδιού,
- προωθεί μία συμμετοχική νοοτροπία μέσω της ανάμειξης των εργαζομένων
- διασφαλίζει πως όλα τα εμπλεκόμενα μέρη στη φροντίδα του παιδιού είναι επαγγελματικά εκπαιδευμένα έτσι ώστε να στηρίζουν τη συμμετοχή του παιδιού.

2. Ο φροντιστής στηρίζει την ενεργή συμμετοχή του παιδιού

Ο φροντιστής:

- πληροφορεί το παιδί για τα δικαιώματά του και όλα τα σχετικά ζητήματα που αφορούν τη ζωή του.
- ακούει, ενθαρρύνει και στηρίζει το παιδί στη λήψη αποφάσεων σχετικά με τη ζωή του.

3. Ο φροντιστής πιστεύει και στηρίζει την ικανότητα και δυναμική του παιδιού.

Ο φροντιστής:

- προσδιορίζει τις δυνατότητες του παιδιού και το ενθαρρύνει να τις χρησιμοποιήσει και να τις αναπτύξει,
- σέβεται την ατομικότητα του παιδιού, λαμβάνει υπ' όψιν του τη γνώμη του και υποστηρίζει τις φιλοδοξίες του για μία ανεξάρτητη ζωή,
- καταδεικνύει τη σπουδαιότητα του παιδιού δείχνοντας ενδιαφέρον για τις ανάγκες του.

Σημάδια προειδοποίησης

- Οι οδηγίες συμμετοχής δεν έχουν αναπτυχθεί και/ή υλοποιηθεί.
- Το παιδί δε συμμετέχει στη διαδικασία λήψης αποφάσεων που αφορούν τη ζωή του.
- Το παιδί νοιώθει πως οι δυνατότητές του δεν γίνονται αντιληπτές και δεν υποστηρίζονται.
- Το παιδί δε νοιώθει ότι ακούγεται και/ή κατανοείται.
- Το παιδί δε νοιώθει επαρκώς πληροφορημένο για ζητήματα που το αφορούν και για τα δικαιώματά του.

Standard 12 Το παιδί φροντίζεται σε κατάλληλες συνθήκες διαβίωσης

Οι συνθήκες διαβίωσης και υποδομής του φορέα φροντίδας και/ή του φροντιστή ικανοποιούν τις ανάγκες του παιδιού σε σχέση με την άνεση, ασφάλεια, υγιεινές συνθήκες διαβίωσης καθώς και την απεριόριστη πρόσβαση στην εκπαίδευση και στην κοινότητα.

«Δεν μπορώ να θυμηθώ ακριβώς πότε ένοιωσα καλά για πρώτη φορά στο θετό μου σπίτι. Μπορεί να ήταν όταν έκανα μπάνιο. Η καθαριότητα είναι πολύ σημαντική για μένα. Ξέρεις, να πηγαίνεις για ύπνο στις 7:30, ίσως τυλιγμένος με μία πετσέτα να έχεις ένα φρούτο σε ένα μπολ, γεύματα πάντα την ίδια ώρα, όλα τα πράγματα προγραμματισμένα. Ακόμα και τα μικρά πράγματα είναι τόσο σημαντικά.»

(Κορίτσι από την Ιρλανδία, 13.02.06)

«Χρησιμοποιώ [...] σημειωματάριο γεγονότων για να αξιολογήσω την εξέλιξη του παιδιού που φροντίζεται από όλες τις μορφές κρατικής φροντίδας που έχει περάσει. Συμπληρώνοντας το τακτικά με όλες τις μορφές φροντίδας διευκολύνεται ο σχεδιασμός, η λήψη αποφάσεων, η επανεξέταση και ο έλεγχος της ανάπτυξης και της φροντίδας του παιδιού.»

(Κοινωνικός λειτουργός από την Ουγγαρία, 12.08.01)

A) Υποχρεώσεις

Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας – Εγγυάται μία τοποθέτηση που προσφέρει επαρκείς συνθήκες διαβίωσης και ικανοποιεί τις υλικές ανάγκες του παιδιού.

Φορέας φροντίδας - Εξασφαλίζει ένα άνετο, ασφαλές, υγιεινό και σταθερό περιβάλλον για το παιδί.

Φροντιστής - Προσφέρει ένα άνετο, ασφαλές, υγιεινό και σταθερό σπίτι για το παιδί.

B) Κατευθυντήριες οδηγίες

1. Το παιδί φροντίζεται σε κατάλληλες συνθήκες διαβίωσης

Η Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας ελέγχει την εκπλήρωση των ελάχιστων υποχρεώσεων σχετικά με τις συνθήκες διαβίωσης του παιδιού. Αυτές περιλαμβάνουν άνετες, ασφαλείς, υγιεινές συνθήκες διαβίωσης καθώς και απεριόριστη πρόσβαση στη μόρφωση και στην κοινότητα. Επιπλέον, εξασφαλίζει μία τοποθέτηση που να ικανοποιεί αυτές τις υποχρεωτικές ελάχιστες απαιτήσεις.

2. Ο φορέας φροντίδας ικανοποιεί τις ελάχιστες απαιτήσεις.

Ο φορέας εγγυάται την ποιότητα της φροντίδας που προσφέρει με γραπτή δήλωση. Αυτή η ποιότητα διασφαλίζεται προσφέροντας μία τοποθέτηση, η οποία θα ικανοποιεί τις υποχρεωτικές ελάχιστες απαιτήσεις.

Αυτές οι γραπτές δηλώσεις είναι διαθέσιμες σε όλους.

3. Διασφαλίζεται η ευημερία και οι κατάλληλες υλικές συνθήκες διαβίωσης.

Ο φροντιστής ικανοποιεί τις υποχρεωτικές ελάχιστες απαιτήσεις έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η άνετη, ασφαλής και υγιεινή διαβίωση καθώς και η ανοιχτή πρόσβαση στη μόρφωση και στην κοινότητα.

Γ) Σημάδια προειδοποίησης

- Δεν υπάρχουν υποχρεωτικές ελάχιστες απαιτήσεις που να διασφαλίζουν τις συνθήκες διαβίωσης του παιδιού.
- Η τοποθέτηση του παιδιού δεν ικανοποιεί τις ελάχιστες υποχρεωτικές απαιτήσεις.
- Ο φορέας φροντίδας δεν έχει έγγραφη δήλωση και/ή δεν είναι διαθέσιμη.

Standard 13 Τα παιδιά με ειδικές ανάγκες δέχονται την κατάλληλη φροντίδα

Οι φροντιστές εκπαιδεύονται συνεχώς και ειδικώς και υποστηρίζονται ώστε να ικανοποιήσουν τις ειδικές ανάγκες των παιδιών κατά τη φροντίδα τους.

«Αυτό που βοήθησε ήταν [...] η μόρφωση της θετής μητέρας, οι ικανότητες της και η εμπειρία της στην εργασία με παιδιά [...]. Ο ψυχολόγος που δούλεψε στο σπίτι των παιδιών, [...] τους ενημέρωσε σχετικά με τις αναμνήσεις του αγοριού και την παρούσα κατάσταση του. [...] Ήταν απαραίτητο να του αφιερώνουν χρόνο κάθε μέρα και να του μάθουν τις βασικές καθημερινές πρακτικές και ικανότητες, να τον εκπαιδεύσουν να ντύνεται, να του εξηγήσουν τις βασικές αρχές, να τον διδάξουν να μιλάει με προτάσεις, να αναγνωρίζει σχήματα και χρώματα. Ήταν απαραίτητο ακόμα και να του μάθουν πως να παίζει.»

(Φροντιστής από την Τσεχία, 5.06.05)

«Χάρης στη συνεργασία με το λογοθεραπευτή, ο θετός γονέας έμαθε να βοηθά το αγόρι να ξεπεράσει τα προβλήματα επικοινωνίας που είχαν δημιουργηθεί εξαιτίας του προβλήματος στην ακοή του.»

(Φροντιστής από την Τσεχία, 5.06.05)

A) Υποχρεώσεις

Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας - Εξασφαλίζει πως η τοποθέτηση του παιδιού με ειδικές ανάγκες είναι η κατάλληλη.

Φορέας Φροντίδας

- Διασφαλίζει πως το παιδί με ειδικές ανάγκες δέχεται την κατάλληλη φροντίδα.
- Διασφαλίζει πως το παιδί με ειδικές ανάγκες λαμβάνει θεραπεία αν είναι απαραίτητο.

Φροντιστής

- Παρέχει στο παιδί με ειδικές ανάγκες την απαραίτητη φροντίδα.
- Διασφαλίζει πως το παιδί με ειδικές ανάγκες λαμβάνει θεραπεία αν είναι απαραίτητο.

B) Κατευθυντήριες οδηγίες

1. Η τοποθέτηση του παιδιού με ειδικές ανάγκες προετοιμάζεται λεπτομερώς πριν την εισαγωγή του.

Η Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας προσφέρει στο φορέα και στο φροντιστή όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για να αντιμετωπίσουν όλες τις ειδικές ανάγκες του παιδιού.

2. Τα παιδιά με ειδικές ανάγκες δέχονται την κατάλληλη φροντίδα.

Ο φροντιστής στηρίζει και ενθαρρύνει την συνολική εξέλιξη του παιδιού σύμφωνα με την ατομική δυναμική του. Διασφαλίζει την ένταξη και τη συμμετοχή του παιδιού.

3. Οι φροντιστές που αναλαμβάνουν τη φροντίδα του παιδιού δέχονται επιπρόσθετη εξειδικευμένη εκπαίδευση και στήριξη.

Η Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας και/ή ο φορέας διασφαλίζουν τη συνεχή εκπαίδευση και στήριξη του φροντιστή έτσι ώστε να προετοιμαστεί κατάλληλα για τη φροντίδα των παιδιών με ειδικές ανάγκες.

4. Ο φροντιστής συνεργάζεται με ειδικούς.

Ο φροντιστής ζητά στήριξη και συνεργάζεται με τους αρμόδιους οργανισμούς και ειδικούς έτσι ώστε να ικανοποιήσει τις ειδικές ανάγκες του παιδιού.

Γ) Σημάδια προειδοποίησης

- Δεν υπάρχουν οι κατάλληλες μορφές φροντίδας για παιδιά με ειδικές ανάγκες.
- Κατά την τοποθέτηση δεν λαμβάνονται υπ' όψιν οι ειδικές ανάγκες του παιδιού.
- Ένα παιδί με ειδικές ανάγκες δεν λαμβάνει την κατάλληλη φροντίδα.
- Ο φροντιστής δεν είναι εφοδιασμένος με επαρκείς πληροφορίες, εκπαίδευση και/ή στήριξη για να φροντίσει ένα παιδί με ειδικές ανάγκες.
- Η συνεργασία μεταξύ φροντιστών και ειδικών είναι ανύπαρκτη ή ανεπαρκής.
- Οι ειδικοί που ασχολούνται με το παιδί δεν έχουν τα απαραίτητα προσόντα για να φροντίσουν παιδιά με αναπηρία.

Standard 14 Το παιδί/νέος ενήλικας προετοιμάζεται διαρκώς για την αυτονόμησή του.

Το παιδί/νέος ενήλικος υποστηρίζεται στη διαμόρφωση του μέλλοντος του μέσα από την εξέλιξή του σε αυτοδύναμο, αυτόρρηκτο και ενεργό μέλος της κοινωνίας. Έχει πρόσβαση στη μόρφωση και του δίνεται η δυνατότητα να αποκτήσει βασικές ικανότητες και να υιοθετήσει αξίες.

Ο νέος/Η νέα υποστηρίζεται στη διαμόρφωση της αυτοεκτίμησής. Αυτό του/της επιτρέπει να νιώσει δυνατός/ή και ασφαλής και ικανός/ή να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες.

*«Το καθήκον της μητέρας είναι να μεγαλώσουν τα παιδιά με τέτοιο τρόπο ώστε να βλέπουν τους εαυτούς τους ως ανθρώπους που έχουν αξίες, αξιοπρέπεια, ικανότητες και δύναμη να αντέξουν τον πόνο, έτσι ώστε να συνεχίσουν να ζουν τις ζωές τους»
(Φροντιστής από τη Λιθουανία, 17.08.02)*

*«Κάποιος πρέπει να τονίσει την παρουσία του εκπαιδευτή και να του/της ζητήσει βοήθεια. [...] Ο συντηρητής του ιδρύματος θα πρέπει να είναι και εκπαιδευτής και θα πρέπει να είναι δυνατή η εκμάθηση ξυλουργικής από αυτόν. Θα ήταν επίσης χρήσιμο να μάθουμε πώς να επισκευάζουμε ένα αυτοκίνητο και ένα διαμέρισμα. [...] Αν καταφέρεις να δουλεύεις κάπου όσο ζεις στο ίδρυμα (Youth home) [...] δεν θα στερείσαι τίποτα. [...] αυτοί που κάνουν περισσότερα παίρνουν και περισσότερα, αυτοί που κάνουν λιγότερα παίρνουν και λιγότερα.»
(Αγόρι από την Εσθονία, 7.01.02)*

A) Υποχρεώσεις

Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας – Ελέγχει την εξέλιξη του παιδιού/νέου ενήλικα σχετικά με την προετοιμασία του για την ανεξάρτητη ζωή, όπως έχει συμφωνηθεί στο πλάνο φροντίδας.

- Διασφαλίζει πως το παιδί/νέος ενήλικας έχει πρόσβαση σε κατάλληλη μόρφωση.

Φορέας Φροντίδας

- παρέχει κατάλληλες συνθήκες πλαισίου εργασίας και προγραμμάτων για τη στήριξη του παιδιού/νέου ενήλικα για την ανεξαρτητοποίηση του.

Φροντιστής

- Στηρίζει το παιδί/νέο ενήλικα στην πορεία του προς την ανεξαρτητοποίηση.

B) Κατευθυντήριες οδηγίες

1.Ο φροντιστής προσφέρει εξατομικευμένη εκπαίδευση και στήριξη.

Ο φροντιστής διασφαλίζει πως το παιδί/νέος ενήλικας εκπαιδεύεται και στηρίζεται στη διαμόρφωση συνθήκης αυτάρκειας, ανάλογα με τις ανάγκες που έχουν αναγνωριστεί στο πλάνο φροντίδας. Ο φροντιστής αρχικά εστιάζει στα ακόλουθα σημεία:

- Το παιδί/νέος ενήλικας ενθαρρύνεται να παίρνει καθημερινές ευθύνες. Ανάλογα με το επίπεδο κατανόησης, το παιδί/νέος ενήλικας υποστηρίζεται στο να φροντίζει τον εαυτό του καθώς και στο να διαχειρίζεται χρήματα, νομικά ζητήματα, ασφάλειες και άλλα πρακτικά ζητήματα.
- Το παιδί/νέος ενήλικας στηρίζεται στην ένταξή του σε ένα κοινωνικό δίκτυο και στη διατήρηση επικοινωνίας με τους ανθρώπους αυτού του δικτύου.
- Ο φροντιστής εξερευνά τα ενδιαφέροντα του παιδιού/νέου ενήλικα και οργανώνει δραστηριότητες, οι οποίες υποστηρίζουν την περαιτέρω εξέλιξη των γνώσεων του και ικανοτήτων του.

2. Η προετοιμασία για την ανεξαρτητοποίηση οργανώνεται ως μία διαδικασία που εξελίσσεται.

Ο φροντιστής που υποστηρίζεται από τον φορέα, προετοιμάζει το παιδί/νέο ενήλικα για την ανεξαρτητοποίησή του. Αυτή η διαδικασία βασίζεται στο εξατομικευμένο πλάνο φροντίδας.

Το πλάνο φροντίδας μελετά την προετοιμασία του παιδιού/νέου ενήλικα για μία ανεξάρτητη ζωή ως μία διαδικασία που εξελίσσεται. Λαμβάνει υπ' όψιν το κατάλληλο πλαίσιο συνθηκών και ευκαιριών και/ή προγράμματα που θα τον υποστηρίξουν στην ανεξαρτητοποίηση.

3.Προσφέρονται στο παιδί/νέο ενήλικα ευκαιρίες/προγράμματα αυτό-εξέλιξης.

Ο φορέας φροντίδας και ο φροντιστής δημιουργούν ευκαιρίες και/ή προγράμματα στα οποία το παιδί/νέος ενήλικας λαμβάνει εκπαίδευση για να αναλάβει υποχρεώσεις, να ενσωματώσει αξίες και πρότυπα και να αναπτύξει ικανότητες.

Το παιδί/νέος ενήλικας συμμετέχει στην ανάπτυξη, υλοποίηση και αποτίμηση των ευκαιριών/προγραμμάτων αυτό-εξέλιξης.

4. Το παιδί/νέος ενήλικας έχει πρόσβαση στο υψηλότερο επίπεδο σπουδών.

Το παιδί/νέος ενήλικας έχει πρόσβαση και ενθαρρύνεται να ωφεληθεί από τις καλύτερες δυνατές μορφές εκπαίδευσης ανάλογα με τις δυνατότητές του και τα προσωπικά του ενδιαφέροντα.

Γ) Σημάδια προειδοποίησης

- Η προετοιμασία για ανεξαρτητοποίηση δεν περιλαμβάνεται στο πλάνο φροντίδας.
- Δεν υπάρχουν διαθέσιμα προγράμματα/ ευκαιρίες αυτό-εξέλιξης.
- Το παιδί/νέος ενήλικας αρνείται να χρησιμοποιήσει τα προγράμματα/ευκαιρίες αυτό-εξέλιξης.
- Το παιδί/νέος ενήλικας νοιώθει πως δεν είναι κατάλληλα προετοιμασμένος και στηριγμένος σχετικά με την ανεξαρτητοποίησή του.
- Το παιδί/νέος ενήλικας δεν έχει ενσωματωθεί στο κοινωνικό σύνολο.
- Δεν ενθαρρύνεται η μόρφωση του παιδιού/νέου ενήλικα.
- Το παιδί/νέος ενήλικας δεν καταναλώνει τον ελεύθερο του χρόνο παραγωγικά.
- Δεν λαμβάνεται υπόψη η γνώμη του παιδιού.

Πεδίο Standards 3

Διαδικασία ανεξαρτητοποίησης

Ο όρος «ανεξαρτητοποίηση» αναφέρεται στη διαδικασία κατά την οποία το παιδί/νέος ενήλικας γίνεται ανεξάρτητος, επιστρέφει στη βιολογική του οικογένεια ή μεταφέρεται σε νέο πλαίσιο. Αυτή η διαδικασία περιλαμβάνει την απόφαση, τη διαδικασία μετακίνησης και τη μετά-φροντίδας υποστήριξη.

Αυτό το πεδίο standards περιλαμβάνει:

Standard 15: Η διαδικασία αποχώρησης του παιδιού από την φροντίδα σχεδιάζεται και υλοποιείται με κάθε λεπτομέρεια.

Standard 16: Η επικοινωνία στη διαδικασία ανεξαρτητοποίησης διεξάγεται με χρήσιμο και κατάλληλο τρόπο.

Standard 17: Το παιδί/νέος ενήλικας ενθαρρύνεται να συμμετέχει στη διαδικασία ανεξαρτητοποίησης.

Standard 18: Εξασφαλίζονται δυνατότητες συνεχούς παρακολούθησης, συνεχούς υποστήριξης και επαφής.

Standard 15 Η διαδικασία ανεξαρτητοποίησης είναι επιμελώς σχεδιασμένη και υλοποιημένη.

Η διαδικασία ανεξαρτητοποίησης είναι ένα σημαντικό στάδιο της εξω-οικογενειακής φροντίδας του παιδιού και είναι λεπτομερώς σχεδιασμένη και υλοποιημένη. Βασίζεται κυρίως στο εξατομικευμένο πλάνο φροντίδας του παιδιού.

Το παιδί/νέος ενήλικας αναγνωρίζεται ως ειδικός σχετικά με την ποιότητα της φροντίδας του. Η ανατροφοδότησή του (feedback) είναι σημαντική για την περαιτέρω ανάπτυξη της ποιότητας του συστήματος φροντίδας και του σχετικού μοντέλου φροντίδας.

«Ο καθοδηγητής ξεκίνησε συχνές κοινές συναντήσεις προγραμματισμού με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, που σε αυτή την περίπτωση ήταν η οικογένεια (παππούδες και πατέρας), τα παιδιά, και ένας εκπρόσωπος της Υπηρεσίας Παιδικής Προστασίας. Σε μία από αυτές τις συναντήσεις όλοι αποφάσισαν πως η μεγαλύτερη αδελφή θα έπρεπε να μείνει στον φορέα φροντίδας και τα άλλα δύο παιδιά θα έπρεπε να περνούν περισσότερο χρόνο με την οικογένεια. Όλα τα εμπλεκόμενα μέρη συμφωνούσαν με αυτή την απόφαση.»

(Κοινωνικός λειτουργός από τη Βουλγαρία, 3.08.01)

A) Υποχρεώσεις

Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας – Ελέγχει και υποστηρίζει το σχεδιασμό και την υλοποίηση της διαδικασίας ανεξαρτητοποίησης

- Συντονίζει τη συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών.

Φορέας φροντίδας

- Εξασφαλίζει πως η διαδικασία ανεξαρτητοποίησης σχεδιάζεται και εφαρμόζεται σύμφωνα με το πλάνο φροντίδας.
- Συντροφεύει το παιδί/νέο με επαγγελματισμό και ευαισθησία κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.
- Συνεργάζεται με τη βιολογική οικογένεια.

Φροντιστής

- Σχεδιάζει, μαζί με τα εμπλεκόμενα μέρη, τη διαδικασία αποχώρησης
 - Υλοποιεί τη διαδικασία αποχώρησης ανάλογα με το πλάνο φροντίδας.
 - Συνεργάζεται με τη βιολογική οικογένεια.
-

B) Κατευθυντήριες οδηγίες

1. Η διαδικασία ανεξαρτητοποίησης είναι λεπτομερώς σχεδιασμένη και υλοποιημένη.

Βασισμένος στο πλάνο φροντίδας και μαζί με το παιδί/νέο ενήλικα, ο φροντιστής σχεδιάζει και υλοποιεί τη διαδικασία αποχώρησης. Η εφαρμογή αυτής της διαδικασίας πραγματοποιείται σταδιακά, στο βαθμό που είναι το μεγαλύτερο συμφέρον του παιδιού.

Το παιδί/νέος ενήλικας έχει λόγο ως προς τον καθορισμό του βαθμού συμμετοχής που θα έχει η βιολογική του οικογένεια στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση της διαδικασίας αποχώρησης.

Αν κριθεί απαραίτητο, ο φροντιστής συμβουλευεται μία διεπιστημονική ομάδα.

2. Το παιδί/νέος ενήλικας αναγνωρίζεται ως ειδικός σχετικά με την ποιότητα της φροντίδας του.

Ο φροντιστής ζητά από το παιδί να αξιολογήσει την ποιότητα φροντίδας. Ο φροντιστής μεταφέρει αυτή την πληροφόρηση στο φορέα ώστε να ληφθεί υπ' όψιν για περαιτέρω ανάπτυξη της ποιότητας του συστήματος φροντίδας και του σχετικού μοντέλου φροντίδας.

3. Η διαδικασία ανεξαρτητοποίησης βασίζεται στο εξατομικευμένο πλάνο φροντίδας.

Το πλάνο φροντίδας καθορίζει το αναπτυξιακό επίπεδο του παιδιού/νέου ενήλικα, θέτει στόχους και όρια και διευκρινίζει τους πόρους που απαιτούνται για την υποστήριξη του παιδιού/νέου ενήλικα κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αποχώρησης. Το πλάνο φροντίδας και η υλοποίησή του αξιολογούνται τακτικά.

Το πλάνο φροντίδας μελετά επίσης τη μελλοντική ζωή του παιδιού/νέου ενήλικα μετά τη αποχώρηση όσον αφορά τον καθορισμό κατευθυντήριων οδηγιών για την μετα-φροντίδα περίοδο.

4. Η επιστροφή του παιδιού στη βιολογική του οικογένεια ή η μετακίνηση σε άλλο πλαίσιο είναι λεπτομερώς προετοιμασμένη.

Σε πιθανότητα επιστροφής του παιδιού/νέου ενήλικα στη βιολογική του οικογένεια ή μετακίνησης σε άλλο πλαίσιο, η Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας, ο παρών και ο μελλοντικός φροντιστής καθώς και η βιολογική οικογένεια πρέπει να συνεργάζονται.

Το παιδί/νέος ενήλικας συμμετέχει ενεργά στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και στην προετοιμασία ανάλογα με την ικανότητα κατανόησης.

5. Ο αποχαιρετισμός προγραμματίζεται

Μία αποχαιρετιστήρια συνάντηση οργανώνεται για το παιδί/νέο για να σημαδέψει την αρχή της επόμενης φάσης της ζωής του. Αυτό γίνεται σύμφωνα με τις παραδόσεις του κοινωνικού υποβάθρου του παιδιού και στοχεύει στην εκπλήρωση των επιθυμιών του παιδιού/νέου ενήλικα.

6. Το παιδί/νέος ενήλικας έχει πρόσβαση στην υποστήριξη και συμβουλευτική μετά την αποχώρηση του από την εξω-οικογενειακή φροντίδα.

Η Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας και ο φορέας φροντίδας προσφέρουν υποστήριξη και βοήθεια μετά το τέλος της φροντίδας.

Γ) Σημάδια προειδοποίησης

- Η διαδικασία αποχώρησης δεν είναι προσεκτικά σχεδιασμένη και/ή υλοποιημένη.
- Η διαδικασία αποχώρησης δεν λαμβάνεται υπόψη στο πλάνο φροντίδας.
- Τα εμπλεκόμενα μέρη δεν συμφωνούν με το πλάνο αποχώρησης.
- Το παιδί/νέος ενήλικας δε νιώθει πως συμμετέχει στη διαδικασία αποχώρησης.
- Το παιδί/νέος ενήλικας και/ή η βιολογική του οικογένεια δε συμμετέχουν στο σχεδιασμό και υλοποίηση της διαδικασίας αποχώρησης.
- Δεν υπάρχει κανένα ενδιαφέρον για τη γνώμη του παιδιού/νέου ενήλικα σχετικά με την ποιότητα της φροντίδας.
- Δεν γίνεται αξιολόγηση της εξω-οικογενειακής φροντίδας.
- Η διαδικασία αποχώρησης δεν ικανοποιεί τις ατομικές ανάγκες του παιδιού/νέου ενήλικα.
- Δεν προσφέρεται στήριξη μετά τη φροντίδα ή αυτή η στήριξη είναι ανεπαρκής.
- Το παιδί/νέος ενήλικας δεν έχει τη δυνατότητα να αποχαιρετήσει.

Standard 16 Η επικοινωνία στη διαδικασία ανεξαρτητοποίησης διεξάγεται με εποικοδομητικό και κατάλληλο τρόπο.

Σε όλα τα μέρη που εμπλέκονται στη διαδικασία ανεξαρτητοποίησης παρέχονται όλες οι σχετικές πληροφορίες ανάλογα με το ρόλο τους στη διαδικασία. Παράλληλα, το παιδί/νέος ενήλικας και η βιολογική του οικογένεια έχουν το δικαίωμα της ιδιωτικής ζωής και της ασφάλειας.

Όλες οι πληροφορίες μεταδίδονται με κατανοητό και κατάλληλο τρόπο για το παιδί/νέο και τη βιολογική του οικογένεια.

«Το γεγονός πως πρέπει να μετακομίσει στη Στέγη Νέων (youth home) μόνη της και να αφήσει τα αδέρφια της πίσω την στεναχωρεί, την εκνευρίζει και την κάνει λίγο ανήσυχη. [...] Μία μέρα το κορίτσι επισκέφτηκε τη Στέγη Νέων ώστε να εξοικειωθεί με το νέο περιβάλλον. Εκεί συναντήθηκε με ένα άλλο κορίτσι από το ίδρυμα [...] η οποία της είπε πως ένιωθε πολύ άνετα εκεί και πως είχε την ησυχία της και ελεύθερο χώρο. [...] Στο κορίτσι άρεσε ό,τι είδε και άκουσε στη Στέγη Νέων. Ξαφνικά όλες οι ανησυχίες της υποχώρησαν. Τώρα είναι πολύ πιο αισιόδοξη και έχει νέα όνειρα για το μέλλον της.»

(Ιστορία ενός κοριτσιού από τη Βόρεια Κύπρο, 21.02.05)

A) Υποχρεώσεις

Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας	- Διασφαλίζει πως όλα τα εμπλεκόμενα μέρη δέχονται και κατανοούν τις πληροφορίες που απαιτούνται για να σχεδιαστεί και να υλοποιηθεί λεπτομερώς η διαδικασία ανεξαρτητοποίησης. - Διασφαλίζει πως όλες οι πληροφορίες ανταλλάσσονται εμπιστευτικά.
Φορέας φροντίδας	- Διασφαλίζει πως ο φροντιστής επικοινωνεί με το παιδί/νέο ενήλικα με κατάλληλο τρόπο.
Φροντιστής	- Διασφαλίζει πως το παιδί λαμβάνει και κατανοεί τις σχετικές πληροφορίες όσον αφορά τη διαδικασία ανεξαρτητοποίησης. - Επικοινωνεί με το παιδί/νέο με τρόπο που θα τον κάνει να νιώσει ηρεμία κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αποχώρησης. - Συνεργάζεται με τη βιολογική οικογένεια.

B) Κατευθυντήριες οδηγίες

1. Γίνεται διαχείριση των σχετικών πληροφοριών με επαγγελματισμό

Η Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας, ο φορέας φροντίδας και ο φροντιστής αναγνωρίζουν τη σπουδαιότητα της παροχής όλων των σχετικών πληροφοριών στο παιδί/νέο ενήλικα και στην οικογένειά του.

Η Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας διαχειρίζεται με επαγγελματισμό όλες τις σχετικές πληροφορίες. Εξασφαλίζει εμπιστευτικότητα, σωστή τεκμηρίωση και πρόσβαση για τα εμπλεκόμενα μέρη.

2. Το παιδί/νέος ενήλικας είναι κατάλληλα πληροφορημένος για τη διαδικασία ανεξαρτητοποίησης.

Ο φροντιστής διασφαλίζει πως το παιδί/νέος ενήλικας είναι πληροφορημένος και κατανοεί όλες τις σχετικές πληροφορίες όσον αφορά στη διαδικασία ανεξαρτητοποίησης. Συγκεκριμένα, το παιδί/νέος ενήλικας πληροφορείται για όλες τις διαφορετικές δυνατότητες και προοπτικές της μελλοντικής του ζωής στην οποία είτε ανεξαρτητοποιείται, είτε επιστρέφει στη βιολογική του οικογένεια, είτε μεταφέρεται σε νέο πλαίσιο.

3. Προβλέπεται ένα σύνολο υποχρεώσεων για τη διασφάλιση κατάλληλης επικοινωνίας.

Όλα τα εμπλεκόμενα μέρη που συμμετέχουν στην υποστήριξη του παιδιού/νέου ενήλικα κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανεξαρτητοποίησης πρέπει να ανταποκρίνονται στις παρακάτω υποχρεώσεις:

- να είναι ικανοί στο να χρησιμοποιούν την κατάλληλη γλώσσα σύμφωνα με τον τρόπο σκέψης του παιδιού/νέου ενήλικα. Οικοδομούν μία στενή σχέση με το παιδί/νέο, είναι ικανοί στο να ακούν το παιδί, και δείχνουν κατανόηση, συμπάθεια και υπομονή ώστε να βοηθήσουν το παιδί/νέο ενήλικα να νιώσει ηρεμία.
- να δημιουργούν ένα φιλικό και άνετο περιβάλλον επικοινωνίας.

4. Το παιδί, η βιολογική οικογένεια, ο φροντιστής, ο φορέας φροντίδας και η Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας δουλεύουν μαζί.

Η συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών στην υποστήριξη του παιδιού/νέου ενήλικα κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανεξαρτητοποίησης ενδυναμώνεται μέσω της ανταλλαγής σχετικών πληροφοριών, κατάλληλης επικοινωνίας και αμοιβαίας εμπιστοσύνης:

- συμμορφώνονται με τα standards και τις υποχρεώσεις του Q4C,
- συμπεριλαμβάνουν αυτόν τον κανονισμό (16) στις οδηγίες και μεθόδους εργασίας των Υπηρεσιών Παιδικής Προστασίας, φορέων φροντίδας και φροντιστών,
- είναι μέρος του δικτύου παιδικής φροντίδας.

Γ) Σημάδια προειδοποίησης

- Το παιδί/νέος ενήλικας νιώθει πως δεν γίνεται κατανοητό.
- Η ιδιωτική ζωή του παιδιού/νέου ενήλικα παραβιάζεται.
- Το παιδί/νέος ενήλικας και/ή άλλα εμπλεκόμενα μέρη δεν έχουν πρόσβαση ή δεν κατανοούν τις πληροφορίες που δίνονται.
- Δεν υπάρχει ανταλλαγή πληροφοριών.
- Το παιδί/νέος ενήλικας νιώθει πως υπάρχει έλλειψη επικοινωνίας με τον φροντιστή του/της.
- Το παιδί/νέος ενήλικας νιώθει πως υπάρχει έλλειψη επικοινωνίας με τη βιολογική του οικογένεια και/ή με το κοινωνικό του περιβάλλον.

Standard 17: Το παιδί/νέος ενήλικας ενθαρρύνεται να συμμετέχει στη διαδικασία ανεξαρτητοποίησης.

Η διαδικασία ανεξαρτητοποίησης βασίζεται στο εξατομικευμένο πλάνο φροντίδας. Το παιδί/νέος ενήλικας ενθαρρύνεται να εκφράζει γνώμες και προτιμήσεις για την παρούσα κατάσταση του και τη μελλοντική του ζωή. Συμμετέχει στο σχεδιασμό και υλοποίηση της διαδικασίας ανεξαρτητοποίησης.

«Η συμμετοχή του κοριτσιού στο σχεδιασμό της διαδικασίας, της δίνει την ευκαιρία να δει από μόνη της πως παίρνονται οι αποφάσεις, να γνωρίζει πόσο καιρό θα μείνει στο ίδρυμα και να προβλέπει τη στιγμή που θα επιστρέψει σπίτι.»

(Κοινωνικός λειτουργός από την Πορτογαλία, 24.07.01)

«Όταν η μαμά μου [...] βρήκε ένα σπίτι να μείνει, ο πατέρας μου, μου είπε πως μπορώ να πάω σπίτι, αλλά δεν ήθελα γιατί μου άρεσε το σχολείο και οι δραστηριότητες [...] πήγα σπίτι στα 18α γενέθλια μου [...] είμαι ευχαριστημένος με τις επιλογές μου.»

(Αγόρι από την Ελλάδα, 11.02.04)

A) Υποχρεώσεις

Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας	- Διασφαλίζει τη συμμετοχή του παιδιού/νέου ενήλικα.
Φορέας φροντίδας	- Διασφαλίζει πως όλες οι απαιτήσεις σχετικά με τη συμμετοχή του παιδιού/νέου ενήλικα έχουν ικανοποιηθεί.
Φροντιστής	- Ενθαρρύνει το παιδί/νέο ενήλικα να συμμετέχει στη διαδικασία ανεξαρτητοποίησης. - Εμπλέκει το παιδί/νέο ενήλικα στο σχεδιασμό και υλοποίηση της διαδικασίας ανεξαρτητοποίησης ανάλογα με το επίπεδο του/της κατανόησης. - Συνεργάζεται με τη βιολογική οικογένεια.

B) Κατευθυντήριες οδηγίες

1. Όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις έχουν ληφθεί υπ'όψιν για να διασφαλίσουν τη συμμετοχή του παιδιού/νέου ενήλικα.

Όλα τα εμπλεκόμενα μέρη στη διαδικασία αποχώρησης λαμβάνουν υπ' όψιν και ικανοποιούν τις ακόλουθες τουλάχιστον προϋποθέσεις εξασφαλίζοντας ότι:

- το παιδί/νέος ενήλικας ασκεί το δικαίωμα του να συμμετέχει στο σχεδιασμό και υλοποίηση της διαδικασίας αποχώρησης,
- το παιδί/νέος ενήλικας ακούγεται και ενθαρρύνεται να εκφράζει τα σχέδια του/της, αμφιβολίες και προσδοκίες,
- το παιδί/νέος ενήλικας υποστηρίζεται στη λήψη αποφάσεων ανάλογα με το επίπεδο του/της κατανόησης,
- το παιδί/νέος ενήλικας αναγνωρίζεται ως ειδικός για τη ζωή του/της,
- η βιολογική οικογένεια συμμετέχει στη διαδικασία αποχώρησης,
- στο παιδί/νέο ενήλικα δίνεται η ευκαιρία να καθορίσει σε πιο βαθμό η βιολογική οικογένεια μπορεί να εμπλακεί,
- το παιδί/νέος ενήλικας ακούγεται και υποστηρίζεται στις γραφειοκρατικές και δικαστικές διαδικασίες.

2. Το παιδί/νέος ενήλικας λαμβάνει όλες τις σχετικές πληροφορίες

Ο φροντιστής διασφαλίζει το ότι παρέχονται στο παιδί/νέο όλες οι σχετικές πληροφορίες ώστε να τον υποστηρίξουν στη λήψη αποφάσεων κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αποχώρησης.

Διασφαλίζει πως το παιδί/νέος ενήλικας κατανοεί τις πληροφορίες που του παρέχονται.

3. Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση της διαδικασίας ανεξαρτητοποίησης βασίζονται στο εξατομικευμένο πλάνο φροντίδας.

Το παιδί/νέος ενήλικας συμμετέχει στη διαμόρφωση του πλάνου φροντίδας του. Το πλάνο φροντίδας λαμβάνει υπόψη τις απόψεις του καθώς και στόχους και τα μέσα που απαιτούνται για να σχεδιαστεί και να υλοποιηθεί η διαδικασία αποχώρησης.

Γ) Σημάδια Προειδοποίησης

- Δεν έχει οριστεί ένα σύνολο ελάχιστων προϋποθέσεων σχετικά με τη συμμετοχή του παιδιού/νέου ενήλικα στη διαδικασία αποχώρησης.
- Το σύνολο των ελάχιστων προϋποθέσεων δεν εφαρμόζεται.
- Το παιδί/νέος ενήλικας νιώθει πως δεν συμμετέχει επαρκώς στη διαδικασία αποχώρησης.
- Το παιδί/νέος ενήλικας δεν νιώθει καλά πληροφορημένος.
- Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση της διαδικασίας αποχώρησης δε βασίζονται στο εξατομικευμένο πλάνο φροντίδας.
- Το παιδί/νέος ενήλικας νιώθει πως δε λαμβάνεται σοβαρά υπ' όψιν.
- Σχετικές αποφάσεις λαμβάνονται χωρίς τη συμμετοχή του παιδιού.
- Δίνονται περισσότερες ευθύνες στο παιδί/νέο από όσες είναι ικανός να διαχειριστεί.
- Το παιδί/νέος ενήλικας δεν ακούγεται, ούτε υποστηρίζεται στις γραφειοκρατικές και δικαστικές διαδικασίες.

Standard 18 Εξασφαλίζονται η παρακολούθηση, η συνεχής υποστήριξη και η δυνατότητα επαφής.

Αφού το παιδί έχει ανεξαρτητοποιηθεί έχει τη δυνατότητα να δέχεται βοήθεια και υποστήριξη. Ο φορέας φροντίδας προσπαθεί να διασφαλίσει πως το παιδί/νέος ενήλικας δεν αντιλαμβάνεται αυτή τη διαδικασία ως μία νέα αναστάτωση.

Όταν το παιδί ενηλικιώνεται, ο φορέας θα πρέπει να συνεχίσει να προσφέρει υποστήριξη και τη δυνατότητα διατήρησης της επαφής.

«Το κουδούνι χτυπάει [...] ανοίγω την πόρτα και βλέπω τον κοινωνικό μου λειτουργό με τα χέρια γεμάτα φαγητό, και με ρωτάει: «θα ήθελες να φας μαζί μου;» Ήταν ακριβώς αυτό που χρειαζόμουν. [...] Ήρθε και έκατσε για λίγο, μόνο για μένα – ήταν ένα καλό απόγευμα και κοιμήθηκα καλά εκείνο το βράδυ.»

(Αγόρι από τη Νορβηγία, 22.01.01)

«Όπως και να έχει υπάρχει μία ασφάλεια που μπορούν να προσφέρουν τα Παιδικά Χωριά SO.S, γιατί δεν τα εγκαταλείπουμε όταν φεύγουν και σε μερικές περιπτώσεις η επιλογή της επιστροφής, ακόμα και για μικρό διάστημα, τους δίνει τη σταθερότητα που χρειάζονται.»

(Διευθυντής φορέα φροντίδας από την Πορτογαλία, 24.07.02)

A) Υποχρεώσεις

Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας - Διασφαλίζει την παρακολούθηση και συνεχή υποστήριξη πριν και αφού φτάσει το παιδί την ηλικία της ωριμότητας.
- Προωθεί την επαφή μεταξύ του παιδιού/νέου ενήλικα και του συναισθηματικού του δικτύου που δημιουργήθηκε κατά τη διάρκεια της περιόδου φροντίδας.

Φορέας φροντίδας - Διασφαλίζει το σχεδιασμό και την υλοποίηση του μετά-φροντίδας πλάνου.
- Διασφαλίζει τα απαραίτητα εφόδια για παρακολούθηση και διαρκή υποστήριξη, και εξασφαλίζει ότι το παιδί έχει τη δυνατότητα να διατηρήσει επαφή με τον/την πρώην φροντιστή του, καθώς και με το συναισθηματικό δίκτυο που δημιούργησε κατά την περίοδο φροντίδας.

Φροντιστής - Σχεδιάζει και υλοποιεί το πλάνο μετά-φροντίδας μαζί με το παιδί/νέο ενήλικα.
- Παρακολουθεί, υποστηρίζει το παιδί/νέο ενήλικα και διευκολύνει την επαφή μεταξύ του παιδιού/νέου ενήλικα και του συναισθηματικού δικτύου που δημιούργησε κατά τη διάρκεια της περιόδου της φροντίδας.

B) Κατευθυντήριες οδηγίες

1. Η συνεχής παρακολούθηση και υποστήριξη βασίζονται σε ένα πλάνο μετά-φροντίδας

Ο φορέας φροντίδας και ο φροντιστής μαζί με το παιδί/νέο αναπτύσσουν και εφαρμόζουν ένα πλάνο μετά-φροντίδας. Αυτό το πλάνο βασίζεται στο υπάρχον εξατομικευμένο πλάνο φροντίδας. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για την διαμόρφωση ενός πλάνου μετά-φροντίδας υπογραμμίζονται στη γραπτή αναφορά του φορέα φροντίδας.

Είναι σημαντικό πως το πλάνο μετά-φροντίδας έχει μία εξατομικευμένη εστίαση και ενσωματώνει το παρελθόν του παιδιού/νέου ενήλικα. Γενικά, το πλάνο μετά-φροντίδας καθορίζει την εξελικτική κατάσταση του παιδιού/νέου ενήλικα, ορίζει τους στόχους και τα μέτρα και διευκρινίζει τα μέσα που απαιτούνται για την υποστήριξη του παιδιού/νέου ενήλικα, αφού έχει αποχωρήσει από τη φροντίδα.

2. Εξασφαλίζονται η συνεχής παρακολούθηση και υποστήριξη.

Ο φροντιστής παρακολουθεί διαρκώς και, αν ζητηθεί, υποστηρίζει το παιδί ανάλογα με το σχέδιο μετά-φροντίδας. Διαθέτει τα απαραίτητα μέσα για αυτό. Ο φροντιστής προσπαθεί να διατηρήσει επαφή με το παιδί/νέο ενήλικα.

3. Το παιδί/νέος ενήλικας έχει τη δυνατότητα να διατηρήσει επαφή με το συναισθηματικό του/της δίκτυο.

Ο πρώην φορέας φροντίδας προσφέρει τα μέσα για να διατηρηθεί η επαφή μεταξύ του παιδιού/νέου ενήλικα και του συναισθηματικού δικτύου που δημιούργησε κατά τη διάρκεια της περιόδου φροντίδας. Ο πρώην φροντιστής διευκολύνει αυτήν την επαφή.

Γ) Σημάδια προειδοποίησης.

- Δεν υπάρχει πλάνο μετά-φροντίδας.
- Δεν υπάρχει συνεχής παρακολούθηση και υποστήριξη.
- Το παιδί/νέος ενήλικας δεν είναι επαρκώς εμπλεκόμενο στη διαμόρφωση του πλάνου μετά-φροντίδας.
- Το παιδί/νέος ενήλικας αρνείται τη συνεχή παρακολούθηση και υποστήριξη.
- Ο νέος ενήλικας δεν υποστηρίζεται πλέον, από τη στιγμή που γίνεται 18 χρονών.
- Το παιδί/νέος ενήλικας δεν έχει τη δυνατότητα να διατηρήσει επαφή με το συναισθηματικό δίκτυο που δημιούργησε κατά τη διάρκεια της περιόδου φροντίδας.

7. Λεξιλόγιο βασικής ορολογίας που χρησιμοποιήθηκε

Βιολογική οικογένεια: Οικογενειακά μέλη με τα οποία το παιδί έχει βιολογική συγγένεια όπως είναι ο βιολογικός πατέρας, τα αδέρφια και άλλοι συγγενείς.

Φροντιστής: Οικογενειακό μέλος ή συγγενής που προσφέρει φροντίδα στο παιδί/νέο ενήλικα. Αυτοί μπορεί να είναι φροντιστές σε κάποιο πρόγραμμα φροντίδας βασισμένο στην οικογένεια ή σε πλαίσιο φροντίδας οικιστικού τύπου (residential care).

Φορέας φροντίδας: Ένας οργανισμός υπεύθυνος για την καθημερινή εξω-οικογενειακή φροντίδα του παιδιού/νέου ενήλικα. Αυτή (η φροντίδα) μπορεί να προσφέρεται μέσα από θετές οικογένειες ή άλλες μορφές που βασίζονται στην οικογένεια (όπως είναι τα Παιδικά Χωριά SO.S) ή από οικιστικού τύπου υπηρεσίες (residential facilities)

Εξατομικευμένο πλάνο φροντίδας: Ένα πλάνο που στοχεύει να καθοδηγήσει την ατομική σωματική, γνωστική, συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού. Διαμορφώνεται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων και αναπτύσσεται περαιτέρω και υλοποιείται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας της εξω-οικογενειακής φροντίδας. Γενικά, το πλάνο φροντίδας καθορίζει την αναπτυξιακή κατάσταση του παιδιού, ορίζει τους στόχους και τα μέτρα και διευκρινίζει τα μέσα που απαιτούνται για να υποστηρίξουν την ολοκληρωμένη ανάπτυξη του παιδιού. Κάθε σχετική απόφαση κατά τη διάρκεια της διαδικασίας της εξω-οικογενειακής φροντίδας καθοδηγείται από αυτό το πλάνο.

Παιδί: Κάθε ανθρώπινο ον στην ηλικία κάτω των 18 ετών.

Υπηρεσία Παιδικής Προστασίας: Οργανισμοί, ιδρύματα, υπηρεσίες, και/ή υπηρεσίες υπεύθυνες για την προσφορά φροντίδας, υποστήριξης και/ή προστασίας σε παιδιά και νέους ενήλικες των οποίων η βιολογική οικογένεια ή ο φροντιστής δεν ικανοποιεί τις ανάγκες τους. Οι Υπηρεσίες Παιδικής Προστασίας προσφέρουν πληροφορίες και διευθετούν την κοινωνική, ιατρική, νομική και/ή κηδεμονική φροντίδα του παιδιού. Οι Υπηρεσίες Παιδικής Προστασίας μπορεί να είναι δημόσιες ή ιδιωτικές, μη κυβερνητικές οργανώσεις, κτλ)

Παιδιά με ειδικές ανάγκες: Παιδιά των οποίων οι ψυχολογικές διαταραχές, οι σωματικές βλάβες ή η νοητική καθυστέρηση, το πολιτιστικό υπόβαθρο, το ιστορικό κακοποίησης, παραμέλησης ή άλλοι λόγοι απαιτούν ειδική προστασία και μέτρα φροντίδας προσφερόμενα από εξειδικευμένους φροντιστές ή θεραπευτές κατά τη διάρκεια της τοποθέτησής τους στην εξω-οικογενειακή φροντίδα.

Διεπιστημονική ομάδα: Ομάδα υπεύνη για την υποστήριξη της ολοκληρωμένης ανάπτυξης του παιδιού κατά τη διάρκεια της τοποθέτησης του/της στην εξω-οικογενειακή φροντίδα. Αποτελείται από φροντιστές, παιδαγωγούς και υποστηρίζεται από συνεργάτες του φορέα φροντίδας (ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, κτλ)

Νέος ενήλικας: Ένας έφηβος που είναι ήδη 18 ή μεγαλύτερος αλλά, λόγω της συγκεκριμένης κατάστασης του, δικαιούται ακόμα να ζει σε εξω-οικογενειακή φροντίδα.

8.Παράρτημα

8.1. Πλαίσιο αναφοράς στη Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού (Ηνωμένων Εθνών)¹

Το 1989,όταν η Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών και άνοιξε για επικύρωση, όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης την επικύρωσαν. Με την επικύρωση, το κράτος βεβαιώνει πως θα κάνει το καλύτερο δυνατό για την εφαρμογή των κανονισμών και για να προστατέψει όλα τα παιδιά από την καταπάτηση των δικαιωμάτων τους. Υπάρχουν διάφοροι τρόποι για να χρησιμοποιηθεί η Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού (ΣΔΠ), τρεις εκ των οποίων είναι:

- Ως νομικό εργαλείο: Η (ΣΔΠ) μπορεί να παίζει ένα ρόλο στη νομολογία ή σε μία νομική υπόθεση.
- Ως ένα εκπαιδευτικό μήνυμα,
- Ως ένα κοινωνικό-πολιτικό όργανο

Τα δικαιώματα του παιδιού είναι κάτι περισσότερο από τη νομική θέση των παιδιών. Δεν πρόκειται μόνο για νόμους, αποφάσεις ή κανόνες. Πρόκειται επίσης για την υποχρέωση των κυβερνήσεων να τα αντιληφθούν και να τα υλοποιήσουν σε κάθε διάσταση της κοινωνίας. Η (ΣΔΠ) μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να επισημανθεί στις κυβερνήσεις, όταν αποτυγχάνουν να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους.

Η (ΣΔΠ) περιέχει ένα εκπαιδευτικό μήνυμα. Αυτό είναι επίσης σημαντικό για την εξω-οικογενειακή φροντίδα των παιδιών. Το εκπαιδευτικό μήνυμα στην σύμβαση μπορεί να βρεθεί στις έννοιες που προέρχονται από τις εκπαιδευτικές ή παιδοψυχολογικές θεωρίες. Παραδείγματα τέτοιων εννοιών στη (ΣΔΠ) είναι:

- το καλύτερο συμφέρον του παιδιού (άρθρο 3, παράγραφος 1),
- Εξελισσόμενες ικανότητες (άρθρο 5)
- Ωριμότητα (άρθρο 12)
- Αξιοπρέπεια (σε 7 διαφορετικά σημεία μέσα σε όλη τη σύμβαση)

Είναι καθήκον των εκπαιδευτικών, ψυχολόγων, αλλά επίσης και των γονέων ή των φροντιστών να κάνουν πράξη αυτές τις έννοιες (concepts). Σε ορισμένα σημεία η σύμβαση απευθύνεται άμεσα στους παιδαγωγούς, συμπεριλαμβανομένων των γονέων (άρθρο 3,5,18), των εκπαιδευτικών, των σχολείων (άρθρο 28,29) και των Υπηρεσιών Παιδικής Προστασίας/ ιδρυμάτων πρόνοιας (άρθρο 3, παράγραφοι 1 και 3).

Αυτό το πλαίσιο αναφοράς δίνει μία περίληψη των άρθρων της Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Παιδιού των Ηνωμένων Εθνών, η οποία περιλαμβάνει διατάξεις σχετικές με το περιεχόμενο των standards του Q4C.

1. Αυτό το πλαίσιο αναφοράς έχει αναπτυχθεί από τη Διεθνή Υπεράσπιση των Παιδιών, Ολλανδία.

Άρθρα της Σύμβασης Δικαιωμάτων του Παιδιού, που περιέχουν όρους οι οποίοι αναφέρονται στα Standards του Q4C.

Standard 1: Το παιδί και η βιολογική του/της οικογένεια λαμβάνουν υποστήριξη κατά τη διάρκεια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων.

Προς το παιδί: Άρθρα: 3 (παράγραφος 1), 6 (παράγραφος 2), 9 (παράγραφος 2), 12, 13, και 39

Προς τους γονείς: Άρθρα: 3 (παράγραφος 1), 5, 6, (παράγραφος 2), 9 (παράγραφος 2), 12, 13, και 18 (παράγραφος 2)

Προς τις Υπηρεσίες Προστασίας του παιδιού ή τους φορείς φροντίδας: Άρθρα: 2, 3 (παράγραφος 1, 2, και 3), 5,6 (παράγραφος 2), 9 (παράγραφος 2), 12, 13, 18 (παράγραφος 2), 19, 20 (παράγραφος 1), 39

Προς το υπεύθυνο άτομο ή τον φροντιστή: Άρθρα: 2, 3 (παράγραφος 1, 2) 5, 6 (παράγραφος 2), 9 (παράγραφος 2), 12, 13, 19, 20 (παράγραφος 1), 39

Standard 2: Το παιδί ενθαρρύνεται στο να συμμετέχει στη διαδικασία της λήψης αποφάσεων.

Προς το παιδί: Άρθρα 9 (παράγραφος 2), 12, 13, 17

Προς τους γονείς: Άρθρα: 3 (παράγραφος 1), 5, 6 (παράγραφος 2), 9 (παράγραφος 2), 12, 13, 17, 18 (παράγραφος 1)

Προς τις Υπηρεσίες Προστασίας του παιδιού ή τους φορείς φροντίδας: Άρθρα: 2, 3 (παράγραφος 1 και 3), 6 (παράγραφος 2), 9 (παράγραφος 2), 5, 12, 13, 17, 39

Προς το υπεύθυνο άτομο ή τον φροντιστή: Άρθρα: 2 (παράγραφος 1), 3 (παράγραφος 1), 5, 6 (παράγραφος 2), 9 (παράγραφος 2), 12, 13, 17

Standard 3: Μία επαγγελματική διαδικασία λήψης αποφάσεων εξασφαλίζει την καλύτερη δυνατή φροντίδα για το παιδί

Προς το παιδί: Άρθρα: 3 (παράγραφος 1 και 2), 6 (παράγραφος 2), 19, 20 (παράγραφος 1), 23 (παράγραφος 1, 2 και 3), 39

Προς τους γονείς: Άρθρα: 3 (παράγραφος 1), 5, 6 (παράγραφος 2), 18 (παράγραφος 1), 20 (παράγραφος 3), 23 (παράγραφος 1, 2 και 3), 39

Προς τις Υπηρεσίες Προστασίας του παιδιού ή τους φορείς φροντίδας: Άρθρα: 2, 3 (παράγραφος 1 και 3), 5, 6 (παράγραφος 2), 23 (παράγραφος 1, 2 και 3), 39

Προς το υπεύθυνο άτομο ή τον φροντιστή: Άρθρα: 2, 3 (παράγραφος 1 και 3), 5, 6 (παράγραφος 2), 20 (παράγραφος 3), 23 (παράγραφος 1, 2 και 3), 39

Standard 4: Τα αδέρφια φροντίζονται μαζί

Άρθρο 16

Standard 5: Η μετάβαση στο νέο σπίτι είναι καλά προετοιμασμένη και εφαρμόζεται με ευαισθησία.

Προς το παιδί: Άρθρα: 3 (παράγραφος 1 και 2), 19, 20 (παράγραφος 1 και 3), 39

Προς τους γονείς: Άρθρα: 3 (παράγραφος 1), 5, 6 (παράγραφος 2), 18 (παράγραφος 1), 20 (παράγραφος 3), 23 (παράγραφος 1), 39

Προς τις Υπηρεσίες Προστασίας του παιδιού ή τους φορείς φροντίδας: Άρθρα: 2, 3 (παράγραφος 1 και 3), 5, 6 (παράγραφος 2), 20 (παράγραφος 3), 23 (παράγραφος 1), 39

Προς το υπεύθυνο άτομο ή τον φροντιστή: Άρθρα: 2, 3 (παράγραφος 1), 5, 6 (παράγραφος 2), 20 (παράγραφος 3), 23 (παράγραφος 1), 39

Standard 6: Η διαδικασία της εξω-οικογενειακής φροντίδας καθοδηγείται από ένα εξατομικευμένο πλάνο φροντίδας.

Προς το παιδί: Άρθρα: 3 (παράγραφος 1 και 2), 6 (παράγραφος 2), 9 (παράγραφος 2), 12, 13, 17, 19, 20 (παράγραφος 1 και 3), 23 (παράγραφος 1), 25, 39

Προς τις Υπηρεσίες Προστασίας του παιδιού ή τους φορείς φροντίδας: Άρθρα: 2, 3 (παράγραφος 1 και 3), 6 (παράγραφος 2), 9 (παράγραφος 2), 12, 13, 17, 19, 20 (παράγραφος 3), 23 (παράγραφος 1), 25, 39

Προς το υπεύθυνο άτομο ή τον φροντιστή: Άρθρα: 2, 3 (παράγραφος 1 και 3), 6 (παράγραφος 2), 9 (παράγραφος 2), 12, 13, 17, 19, 20 (παράγραφος 3), 23 (παράγραφος 1), 25, 39

Standard 7: Η τοποθέτηση του παιδιού σε ένα πλαίσιο ταιριάζει με τις ανάγκες, την κατάσταση διαβίωσης και το κοινωνικό του/της περιβάλλον.

Προς το παιδί: Άρθρα 3 (παράγραφος 1 και 2), 6 (παράγραφος 2), 8, 19, 20 (παράγραφος 1 και 3), 23 (παράγραφος 1), 39

Προς τις Υπηρεσίες Προστασίας του παιδιού ή τους φορείς φροντίδας: Άρθρα 3 (παράγραφος 1), 8, 20 (παράγραφος 3), 6 (παράγραφος 2), 20 (παράγραφος 3), 23 (παράγραφος 1), 39

Προς το υπεύθυνο άτομο ή τον φροντιστή: Άρθρα 3 (παράγραφος 1), 6 (παράγραφος 2), 8, 20 (παράγραφος 3), 23 (παράγραφος 1), 39

Standard 8: Το παιδί διατηρεί επαφή με τη βιολογική του/της οικογένεια.

Προς το παιδί: Άρθρα 9 (παράγραφος 3), 20 (παράγραφος 3),

Προς τους γονείς: Άρθρα 3 (παράγραφος 1), 5, 6 (παράγραφος 2), 9 (παράγραφος 3), 18 (παράγραφος 1 και 2)

Προς τις Υπηρεσίες Προστασίας του παιδιού ή τους φορείς φροντίδας: Άρθρα 3 (παράγραφος 1), 5, 6 (παράγραφος 2), 9 (παράγραφος 3), 18 (παράγραφος 2), 20 (παράγραφος 3),

Προς το υπεύθυνο άτομο ή τον φροντιστή: Άρθρα 3 (παράγραφος 1), 5, 6 (παράγραφος 2), 9 (παράγραφος 3), 18 (παράγραφος 2), 20 (παράγραφος 3),

Standard 9: Οι φροντιστές έχουν όλα τα απαιτούμενα προσόντα και εργάζονται υπό ικανοποιητικές συνθήκες.

Προς το παιδί: Άρθρα 3 (παράγραφος 1), 2, 3, 6 (παράγραφος 2), 19, 20 (παράγραφος 1), 23 (παράγραφος 1), 39

Προς τις Υπηρεσίες Προστασίας του παιδιού ή τους φορείς φροντίδας: Άρθρα 3 (παράγραφος 1 και 3), 6 (παράγραφος 2), 23 (παράγραφος 1), 39

Προς το υπεύθυνο άτομο ή τον φροντιστή: Άρθρα 3 (παράγραφος 3), 39, 23 (παράγραφος 1)

Standard 10: Η σχέση των φροντιστών με τα παιδιά βασίζεται στην κατανόηση και το σεβασμό.

Προς το παιδί: Άρθρα: 23 (παράγραφος 1), 39

Προς τις Υπηρεσίες Προστασίας του παιδιού ή τους φορείς φροντίδας: Άρθρα: 2, 3 (παράγραφος 1 και 3), 6 (παράγραφος 2), 23 (παράγραφος 1), 39

Προς το υπεύθυνο άτομο ή τον φροντιστή: Άρθρα: 2, 3 (παράγραφος 1), 6 (παράγραφος 2), 23 (παράγραφος 1), 39

Standard 11: Το παιδί ενθαρρύνεται να συμμετέχει ενεργά στη λήψη αποφάσεων που επηρεάζουν άμεσα τη ζωή του/της.

Προς το παιδί: Άρθρα: 9 (παράγραφος 2), 12, 13, 17

Προς τις Υπηρεσίες Προστασίας του παιδιού ή τους φορείς φροντίδας: Άρθρα: 2, 3 (παράγραφος 1 και 3), 6 (παράγραφος 2), 9 (παράγραφος 2), 12, 13, 17

Προς το υπεύθυνο άτομο ή τον φροντιστή: Άρθρα: 2, 3 (παράγραφος 1), 6 (παράγραφος 2), 9 (παράγραφος 2), 12, 13, 17

Standard 12: Το παιδί φροντίζεται σε κατάλληλες συνθήκες διαβίωσης.

Προς το παιδί: Άρθρα: 3 (παράγραφος 1 και 2), 6 (παράγραφος 2), 15, 20 (παράγραφος 1), 26, 27, 28, 31

Προς τις Υπηρεσίες Προστασίας του παιδιού ή τους φορείς φροντίδας: Άρθρα: 3 (παράγραφος 1 και 2), 6 (παράγραφος 2), 15, 23 (παράγραφος 1), 25, 26, 27, 28, 31, 39

Προς το υπεύθυνο άτομο ή τον φροντιστή: Άρθρα: 3 (παράγραφος 1), 6 (παράγραφος 2), 11 (παράγραφος 1), 15, 23 (παράγραφος 1), 25, 26, 27, 28, 31, 39

Standard 13: Τα παιδιά με ειδικές ανάγκες λαμβάνουν την κατάλληλη φροντίδα

Προς το παιδί: Άρθρα: 3 (παράγραφος 1, 2 και 3), 6 (παράγραφος 2), 19, 20 (παράγραφος 1), 23 (παράγραφος 1, 2 και 3), 39

Προς τις Υπηρεσίες Προστασίας του παιδιού ή τους φορείς φροντίδας: Άρθρα: 2, 3 (παράγραφος 1, και 3), 6 (παράγραφος 2), 23 (παράγραφος 1, 2 και 3), 39

Προς το υπεύθυνο άτομο ή τον φροντιστή: Άρθρα: 2, 3 (παράγραφος 1, και 3), 6 (παράγραφος 2), 23 (παράγραφος 1, 2 και 3), 39

Standard 14: Το παιδί/νέος ενήλικας προετοιμάζεται συνεχώς για την αυτονομία του.

Προς το παιδί: Άρθρα: 3 (παράγραφος 1, και 3), 6 (παράγραφος 2), 9 (παράγραφος 2), 12, 13, 17, 19, 20 (παράγραφος 1), 26, 28, 39

Προς τις Υπηρεσίες Προστασίας του παιδιού ή τους φορείς φροντίδας: 3 (παράγραφος 1 και 2), 6 (παράγραφος 2), 9 (παράγραφος 2), 12, 13, 17, 26, 28, 39

Προς το υπεύθυνο άτομο ή τον φροντιστή: 3 (παράγραφος 1 και 2), 6 (παράγραφος 2), 9 (παράγραφος 2), 12, 13, 17, 26, 28, 39

Standard 15: Η διαδικασία ανεξαρτητοποίησης είναι επιμελώς σχεδιασμένη και υλοποιημένη.

Προς το παιδί: Άρθρα: 3 (παράγραφος1, 2, και 3), 6 (παράγραφος 2), 9 (παράγραφος 2), 12, 13, 17, 19, 20 (παράγραφος 1), 25, 39

Προς τις Υπηρεσίες Προστασίας του παιδιού ή τους φορείς φροντίδας: Άρθρα: 3 (παράγραφος1, και 3), 6 (παράγραφος 2), 9 (παράγραφος 2), 12, 13, 17, 26, 39

Προς το υπεύθυνο άτομο ή τον φροντιστή: Άρθρα: 3 (παράγραφος1, και 3), 6 (παράγραφος 2), 9 (παράγραφος 2), 12, 13, 17, 26, 39

Standard 16: Η επικοινωνία στη διαδικασία ανεξαρτητοποίησης διεξάγεται με επικοδομητικό και κατάλληλο τρόπο.

Προς το παιδί: Άρθρα: 3 (παράγραφος1 και 2), 9 (παράγραφος 2), 12, 13, 16, 17, 19, 20 (παράγραφος 1), 23 (παράγραφος 1), 39

Προς τους γονείς: Άρθρα: 5, 17, 3 (παράγραφος 1), 6 (παράγραφος 2), 9 (παράγραφος 2), 12, 13, 16, 18 (παράγραφος1 και 2)

Προς τις Υπηρεσίες Προστασίας του παιδιού ή τους φορείς φροντίδας: Άρθρα: 3 (παράγραφος1 και 3), 5, 6 (παράγραφος 2), 9 (παράγραφος 2), 12, 13, 16, 17, 39

Προς το υπεύθυνο άτομο ή τον φροντιστή: Άρθρα: 3 (παράγραφος1 και 3), 5, 6 (παράγραφος 2), 9 (παράγραφος 2), 12, 13, 16, 17, 39

Standard 17: Το παιδί/νέος ενήλικας ενθαρρύνεται να συμμετέχει στη διαδικασία ανεξαρτητοποίησης.

Προς το παιδί: Άρθρα: 3 (παράγραφος1 και 2), 5, 6 (παράγραφος 2), 18 (παράγραφος 2), 19, 20 (παράγραφος 1), 26, 39

Προς τις Υπηρεσίες Προστασίας του παιδιού ή τους φορείς φροντίδας: Άρθρα: 3 (παράγραφος1), 5, 6 (παράγραφος 2), 18 (παράγραφος 2), 39, 23 (παράγραφος 1), 26

Προς το υπεύθυνο άτομο ή τον φροντιστή: Άρθρα: 3 (παράγραφος1), 5, 6 (παράγραφος 2), 39, 23 (παράγραφος 1), 26

Standard 18: Διασφαλίζονται η ανατροφοδότηση, η συνεχής υποστήριξη και η ευκαιρία για επικοινωνία.

Προς το παιδί: Άρθρα: 3 (παράγραφος1 και 2), 6 (παράγραφος 2), 19, 20 (παράγραφος 1), 26, 39

Προς τους γονείς: Άρθρα: 3 (παράγραφος1), 5, 6, 18 (παράγραφος1 και 2), 26

Προς τις Υπηρεσίες Προστασίας του παιδιού ή τους φορείς φροντίδας: Άρθρα: 3 (παράγραφος1 και 2), 6 (παράγραφος 2), 18 (παράγραφος2), 23 (παράγραφος 1), 26, 39

Προς το υπεύθυνο άτομο ή τον φροντιστή: Άρθρα: 3 (παράγραφος1), 5 , 6 (παράγραφος 2), 23 (παράγραφος 1), 26, 39

8.2. Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού υιοθετήθηκε ομόφωνα από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών τον Νοέμβριο του 1989 και τέθηκε σε ισχύ στις 2 Σεπτεμβρίου 1990, σύμφωνα με το άρθρο 49

Τα Συμβαλλόμενα στην παρούσα Σύμβαση Κράτη,

Κρίνοντας ότι, σύμφωνα με τις αρχές που διακηρύσσονται στον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, η αναγνώριση της εγγενούς αξιοπρέπειας και των ίσων και αναφαίρετων δικαιωμάτων όλων των μελών της ανθρωπίνης οικογένειας, αποτελεί το θεμέλιο της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ειρήνης στον κόσμο,

Έχοντας υπόψη ότι οι λαοί των Ηνωμένων Εθνών έχουν διακηρύξει εκ νέου, στον Καταστατικό Χάρτη, την πίστη τους στα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και στην αξιοπρέπεια και αξία του ανθρώπου, και έχουν αποφασίσει να προάγουν την κοινωνική πρόοδο και να καθορίσουν καλύτερες συνθήκες ζωής μέσα στα πλαίσια μιας μεγαλύτερης ελευθερίας,

Αναγνωρίζοντας ότι τα Ηνωμένα Έθνη, στην Παγκόσμια Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και στις διεθνείς συνθήκες για τα ανθρώπινα δικαιώματα διακήρυξαν και συμφώνησαν ότι καθένας δικαιούται να απολαμβάνει όλα τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που αναφέρονται σε αυτές, χωρίς καμία απολύτως διάκριση εξαιτίας της φυλής, του χρώματος, του φύλου, της γλώσσας, της θρησκείας, των πολιτικών του ή άλλων πεποιθήσεων, της εθνικής ή κοινωνικής καταγωγής, της περιουσίας, της γέννησης ή οποιασδήποτε άλλης κατάστασης,

Υπενθυμίζοντας ότι, στην Παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, τα Ηνωμένα Έθνη διακήρυξαν ότι τα παιδιά δικαιούνται ειδική βοήθεια και υποστήριξη,

Έχοντας πεισθεί ότι η οικογένεια ούσα η θεμελιώδης μονάδα της κοινωνίας και το φυσικό περιβάλλον για την ανάπτυξη και την ευημερία όλων των μελών της, και ιδιαίτερα των παιδιών, πρέπει να έχει την προστασία και την υποστήριξη που χρειάζεται για να μπορέσει να διαδραματίσει πληρέστερα το ρόλο της στην κοινότητα,

Αναγνωρίζοντας ότι το παιδί, για την αρμονική ανάπτυξη της προσωπικότητάς του, πρέπει να μεγαλώνει μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον, σ' ένα κλίμα ευτυχίας, αγάπης και κατανόησης,

Επειδή είναι σημαντικό να προετοιμαστεί πλήρως το παιδί για να ζήσει μια ατομική ζωή στην κοινωνία και να ανατραφεί μέσα στο πνεύμα των ιδανικών που διακηρύσσονται στον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και ειδικότερα μέσα σε πνεύμα ειρήνης, αξιοπρέπειας, ανοχής, ελευθερίας, ισότητας και αλληλεγγύης,

Έχοντας υπόψη ότι η ανάγκη να παρέχεται στο παιδί ειδική προστασία εξαγγέλθηκε στη Διακήρυξη της Γενεύης του 1924 για τα Δικαιώματα του

Παιδιού, και στη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Παιδιού, που υιοθέτησε η Γενική Συνέλευση στις 20 Νοεμβρίου 1959 και που αναγνωρίστηκε στην παγκόσμια Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, στο Διεθνές Σύμφωνο για τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα (ιδιαίτερα στα άρθρα 23 και 24), στο Διεθνές Σύμφωνο για τα οικονομικά, τα κοινωνικά και τα πολιτιστικά δικαιώματα (ιδιαίτερα στο άρθρο 10) και στο καταστατικό και στα αρμόδια όργανα των ειδικευμένων οργανισμών και των διεθνών οργανώσεων που μεριμνούν για την ευημερία του παιδιού,

Έχοντας υπόψη ότι, όπως αναφέρεται στη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Παιδιού, «το παιδί, λόγω της φυσικής και διανοητικής του ανωριμότητας, χρειάζεται ειδική προστασία και μέριμνα, συμπεριλαμβανομένης και της νομικής προστασίας, τόσο πριν όσο και μετά τη γέννησή του»,

Υπενθυμίζοντας τις διατάξεις της Διακήρυξης για τις νομικές και κοινωνικές αρχές σχετικά με την προστασία και την ευημερία των παιδιών, ειδικά όσον αφορά την υιοθεσία και την τοποθέτηση σε ανάδοχες οικογένειες σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, τις διατάξεις του συνόλου των ελάχιστων κανόνων των Ηνωμένων Εθνών για τη διοίκηση της δικαιοσύνης για ανήλικους (Κανόνες του Πεκίνου) και της Διακήρυξης για την προστασία των γυναικών και των παιδιών σε περίοδο επείγουσας ανάγκης και ένοπλης σύρραξης,

Αναγνωρίζοντας ότι σε όλες τις χώρες του κόσμου υπάρχουν παιδιά που ζουν κάτω από ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες, και ότι είναι αναγκαίο να δοθεί στα παιδιά αυτά ιδιαίτερη προσοχή,

Λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τη σημασία των πολιτιστικών παραδόσεων και αξιών κάθε λαού για την προστασία και την αρμονική ανάπτυξη του παιδιού,

Αναγνωρίζοντας τη σημασία της διεθνούς συνεργασίας για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των παιδιών σε όλες τις χώρες, και ιδιαίτερα στις υπό ανάπτυξη χώρες,

Συμφώνησαν τα εξής:

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 1

Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης, θεωρείται παιδί κάθε ανθρώπινο ον μικρότερο των δεκαοκτώ ετών, εκτός εάν η ενηλικίωση επέρχεται νωρίτερα, σύμφωνα με την ισχύουσα για το παιδί νομοθεσία.

Άρθρο 2

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υποχρεούνται να σέβονται τα δικαιώματα, που αναφέρονται στην παρούσα Σύμβαση και να τα εγγυώνται σε κάθε παιδί που υπάγεται στη δικαιοδοσία τους, χωρίς καμία διάκριση φυλής, χρώματος, φύλλου, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων του παιδιού ή των γονέων του ή των νόμιμων εκπροσώπων του ή της εθνικής, εθνικιστικής ή

κοινωνικής καταγωγής τους, της περιουσιακής τους κατάστασης, της αναπηρίας τους, της γέννησής τους ή οποιασδήποτε άλλης κατάστασης.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα ώστε να προστατεύεται αποτελεσματικά το παιδί έναντι κάθε μορφής διάκρισης ή κύρωσης, βασισμένης στη νομική κατάσταση, στις δραστηριότητες, στις εκφρασμένες απόψεις ή στις πεποιθήσεις των γονέων του, των νόμιμων εκπροσώπων του ή των μελών της οικογένειάς του.

Άρθρο 3

1. Σε όλες τις αποφάσεις που αφορούν στα παιδιά, είτε αυτές λαμβάνονται από δημοσίους ή ιδιωτικούς οργανισμούς κοινωνικής προστασίας, είτε από τα δικαστήρια, τις διοικητικές αρχές ή από τα νομοθετικά όργανα, πρέπει να λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη το συμφέρον του παιδιού.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υποχρεούνται να εξασφαλίζουν στο παιδί την αναγκαία για την ευημερία του προστασία και φροντίδα, λαμβάνοντας υπόψη τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των γονέων του, των επιτρόπων του ή των άλλων προσώπων που είναι νόμιμα υπεύθυνοι γι' αυτό, και παίρνουν για το σκοπό αυτό όλα τα κατάλληλα νομοθετικά και διοικητικά μέτρα.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μεριμνούν ώστε η λειτουργία των οργανισμών, των υπηρεσιών και των ιδρυμάτων που αναλαμβάνουν παιδιά και που είναι υπεύθυνα για την προστασία τους να είναι σύμφωνη με τους κανόνες που έχουν θεσπιστεί από τις αρμόδιες αρχές, ιδιαίτερα στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας και σε ότι αφορά τον αριθμό και την αρμοδιότητα του προσωπικού τους, καθώς και την ύπαρξη μιας κατάλληλης εποπτείας.

Άρθρο 4

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υποχρεούνται να παίρνουν όλα τα νομοθετικά, διοικητικά και άλλα μέτρα που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των αναγνωρισμένων στην παρούσα Σύμβαση δικαιωμάτων. Στην περίπτωση των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων, παίρνουν τα μέτρα αυτά μέσα στα όρια των πόρων που διαθέτουν και, όπου είναι αναγκαίο, μέσα στα πλαίσια της διεθνούς συνεργασίας.

Άρθρο 5

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται την ευθύνη, το δικαίωμα και το καθήκον που έχουν οι γονείς ή, κατά περίπτωση, τα μέλη της διευρυμένης οικογένειας ή της κοινότητας, όπως προβλέπεται από τα τοπικά έθιμα, οι επιτροποι ή άλλα πρόσωπα που έχουν νόμιμα την ευθύνη για το παιδί, να του παράσχουν, κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στην ανάπτυξη των ικανοτήτων του, τον προσανατολισμό και τις κατάλληλες συμβουλές για την άσκηση των δικαιωμάτων που του αναγνωρίζει η παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 6

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν ότι κάθε παιδί έχει εγγενές δικαίωμα στη ζωή.
2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μέρη εξασφαλίζουν, στο μέτρο του δυνατού, την επιβίωση και την ανάπτυξη του παιδιού.

Άρθρο 7

1. Το παιδί εγγράφεται στο ληξιαρχείο αμέσως μετά τη γέννησή του και έχει από εκείνη τη στιγμή το δικαίωμα ονόματος, το δικαίωμα να αποκτήσει ιθαγένεια, και, στο μέτρο του δυνατού, το δικαίωμα να γνωρίζει τους γονείς του και να ανατραφεί από αυτούς.
2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μεριμνούν για τη θέση σε εφαρμογή αυτών των δικαιωμάτων, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία τους και με τις υποχρεώσεις που τους επιβάλλουν οι ισχύουσες σ' αυτό το πεδίο διεθνείς συνθήκες, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, ελλείψει αυτών, το παιδί θα ήταν άπατρις.

Άρθρο 8

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται το δικαίωμα του παιδιού για διατήρηση της ταυτότητας του, συμπεριλαμβανομένων της ιθαγένειας του, του ονόματός του και των οικογενειακών σχέσεών του, όπως αυτά αναγνωρίζονται από το νόμο, χωρίς παράνομη ανάμιξη.
2. Εάν ένα παιδί στερείται παράνομα ορισμένα ή όλα τα στοιχεία που συνιστούν την ταυτότητα του, τα Συμβαλλόμενα Κράτη οφείλουν να του παράσχουν κατάλληλη υποστήριξη και προστασία, ώστε η ταυτότητα του να αποκατασταθεί το συντομότερο δυνατόν.

Άρθρο 9

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μεριμνούν ώστε το παιδί να μην αποχωρίζεται από τους γονείς του, παρά τη θέλησή τους, εκτός εάν οι αρμόδιες αρχές αποφασίσουν, με την επιφύλαξη δικαστικής αναθεώρησης και σύμφωνα με τους εφαρμοζόμενους νόμους και διαδικασίες, ότι ο χωρισμός αυτός είναι αναγκαίος για το συμφέρον του παιδιού. Μια τέτοια απόφαση μπορεί να είναι αναγκαία σε ειδικές περιπτώσεις, για παράδειγμα όταν οι γονείς κακομεταχειρίζονται ή παραμελούν το παιδί, ή όταν ζουν χωριστά και πρέπει να ληφθεί απόφαση σχετικά με τον τόπο διαμονής του παιδιού.
2. Σε όλες τις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν στις διαδικασίες και να γνωστοποιούν τις απόψεις τους.
3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα του παιδιού που ζει χωριστά από τους δυο γονείς του ή από τον έναν από αυτούς να διατηρεί κανονικά προσωπικές σχέσεις και να έχει άμεση επαφή με τους δυο γονείς του, εκτός εάν αυτό είναι αντίθετο με το συμφέρον του παιδιού.

4. Όταν ο χωρισμός είναι αποτέλεσμα μέτρων που έχει πάρει ένα Συμβαλλόμενο Κράτος, όπως η κράτηση, η φυλάκιση, η εξορία, η απέλαση ή ο θάνατος (συμπεριλαμβανομένου του θανάτου από οποιαδήποτε αιτία, ο οποίος επήλθε κατά το χρόνο κράτησης) των δύο γονέων ή του ενός από αυτούς ή του παιδιού, το Συμβαλλόμενο Κράτος δίνει, μετά από αίτηση, στους γονείς, στο παιδί ή, εάν χρειαστεί, σε ένα άλλο μέλος της οικογένειας τις ουσιώδεις πληροφορίες σχετικά με τον τόπο όπου βρίσκονται το απόν μέλος ή τα απόντα μέλη της οικογένειας, εκτός εάν η αποκάλυψη των πληροφοριών αυτών θα είναι επιζήμια για την ευημερία του παιδιού. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη φροντίζουν εξάλλου ώστε η υποβολή ενός τέτοιου αιτήματος να μην επισύρει δυσμενείς συνέπειες για το ενδιαφερόμενο ή τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα.

Άρθρο 10

1. Σύμφωνα με την υποχρέωση των Συμβαλλόμενων Κρατών δυνάμει της παραγράφου 1 του άρθρου 9, κάθε αίτηση από ένα παιδί ή από τους γονείς του για την είσοδο σε ένα Συμβαλλόμενο Κράτος ή την έξοδο από αυτό με σκοπό την οικογενειακή επανένωση αντιμετωπίζεται από τα Συμβαλλόμενα Κράτη με θετικό πνεύμα, ανθρωπισμό και ταχύτητα. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη φροντίζουν επιπλέον ώστε η υποβολή μιας τέτοιας αίτησης να μην επισύρει δυσμενείς συνέπειες για τον αιτούντα ή για τα μέλη της οικογένειάς του.
2. Το παιδί του οποίου οι γονείς διαμένουν σε διαφορετικά Κράτη έχει το δικαίωμα να διατηρεί, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων, προσωπικές σχέσεις και τακτική άμεση επαφή με τους δύο γονείς του. Για τον σκοπό αυτόν και σύμφωνα με την υποχρέωση που βαρύνει τα Συμβαλλόμενα Κράτη δυνάμει της παραγράφου 2 του άρθρου 9, τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα που έχουν το παιδί και οι γονείς του να εγκαταλείψουν οποιαδήποτε χώρα, συμπεριλαμβανομένης της χώρας αυτού του ίδιου του Συμβαλλόμενου Κράτους και να επιστρέψουν στη δική τους χώρα. Το δικαίωμα εγκατάλειψης οποιασδήποτε χώρας μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο μόνο των περιορισμών που ορίζει ο νόμος και που είναι αναγκαίοι για την προστασία της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της δημόσιας υγείας και των δημόσιων ηθών, ή των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων, και που είναι συμβατοί με τα υπόλοιπα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στην παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 11

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν μέτρα εναντίον των αθέμιτων μετακινήσεων παιδιών στο εξωτερικό και εναντίον της μη επανόδου τους.
2. Για το σκοπό αυτό, τα Συμβαλλόμενα Κράτη ευνοούν τη σύναψη διμερών ή πολυμερών συμφωνιών ή την προσχώρηση στις ήδη υπάρχουσες συμφωνίες.

Άρθρο 12

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη εγγυώνται στο παιδί, που έχει την ικανότητα να διαμορφώνει τη δική του/της γνώμη, το δικαίωμα ελεύθερης έκφρασης της γνώμης αυτής σχετικά με οποιοδήποτε θέμα που το αφορά, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις του παιδιού ανάλογα με την ηλικία του και με το βαθμό ωριμότητας του.

2. Για τον σκοπό αυτό θα πρέπει ιδίως να δίνεται στο παιδί η δυνατότητα να ακούγεται σε οποιαδήποτε διοικητική ή δικαστική διαδικασία που το αφορά, είτε άμεσα είτε μέσω ενός εκπροσώπου ή ενός αρμόδιου οργανισμού, κατά τρόπο συμβατό με τους διαδικαστικούς κανόνες της εθνικής νομοθεσίας.

Άρθρο 13

1. Το παιδί έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία αναζήτησης, λήψης και διάδοσης πληροφοριών και ιδεών οποιουδήποτε είδους, ανεξαρτήτως συνόρων, υπό μορφή προφορική, γραπτή ή τυπωμένη, ή καλλιτεχνική ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο της επιλογής του.
2. Η άσκηση του δικαιώματος αυτού μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο μόνο των περιορισμών που ορίζονται από το νόμο και που είναι αναγκαίοι:
 - α) Για το σεβασμό των δικαιωμάτων και της υπόληψης των άλλων ή
 - β) Για τη διαφύλαξη της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της δημόσιας υγείας και των δημόσιων ηθών.

Άρθρο 14

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα του παιδιού για ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας.
2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα και το καθήκον των γονέων ή, κατά περίπτωση, των νομίμων εκπροσώπων του παιδιού, να το καθοδηγούν στην άσκηση του παραπάνω δικαιώματος κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στην ανάπτυξη των ικανοτήτων του.
3. Η ελευθερία της δήλωσης της θρησκείας του ή των πεποιθήσεων του μπορεί να υπόκειται μόνο στους περιορισμούς που ορίζονται από το νόμο και που είναι αναγκαίοι για τη διαφύλαξη της δημόσιας ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της δημόσιας υγείας και των δημόσιων ηθών, ή των ελευθεριών των θεμελιωδών δικαιωμάτων των άλλων.

Άρθρο 15

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν τα δικαιώματα του παιδιού στην ελευθερία του να συνεταιρίζεται και του να συνέρχεται ειρηνικά.
2. Δεν τίθενται περιορισμοί για την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών, εκτός από αυτούς που ορίζει ο νόμος και που είναι αναγκαίοι σε μια δημοκρατική κοινωνία, προς το συμφέρον της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας ασφάλειας ή της δημόσιας τάξης ή για την προστασία της δημόσιας υγείας ή των δημόσιων ηθών, ή των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων.

Άρθρο 16

1. Κανένα παιδί δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αυθαίρετης ή παράνομης επέμβασης στην ιδιωτική του ζωή, στην οικογένειά του, στην κατοικία του ή στην αλληλογραφία του, ούτε παράνομων προσβολών της τιμής και της υπόληψης του.

2. Το παιδί δικαιούται να προστατεύεται από το νόμο έναντι τέτοιων επεμβάσεων ή προσβολών.

Άρθρο 17

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν τη σημασία του έργου που επιτελούν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και φροντίζουν ώστε το παιδί να έχει πρόσβαση σε ενημέρωση και σε υλικό, που προέρχονται από διάφορες εθνικές και διεθνείς πηγές, ιδίως σ' αυτά που αποσκοπούν στην προαγωγή της κοινωνικής, πνευματικής και ηθικής ευημερίας του, καθώς και της σωματικής και πνευματικής υγείας του. Για το σκοπό αυτό, τα Συμβαλλόμενα Κράτη:

α) Ενθαρρύνουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης στη διάδοση πληροφοριών και υλικού που παρουσιάζουν κοινωνική και πολιτιστική χρησιμότητα για το παιδί που είναι σύμφωνα με το πνεύμα του άρθρου 29.

β) Ενθαρρύνουν τη διεθνή συνεργασία για την παραγωγή, ανταλλαγή και διάδοση πληροφοριών και υλικού αυτού του τύπου, που προέρχονται από διάφορες πολιτιστικές, εθνικές και διεθνείς πηγές.

γ) Ενθαρρύνουν την παραγωγή και τη διάδοση παιδικών βιβλίων.

δ) Ενθαρρύνουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης να λαμβάνουν ιδιαίτερα υπόψη τους τις γλωσσολογικές ανάγκες των αυτοχθόνων παιδιών ή των παιδιών που ανήκουν σε μια μειονότητα.

ε) Ευνοούν την επεξεργασία κατάλληλων κατευθυντήριων αρχών που να προορίζονται για την προστασία του παιδιού από την ενημέρωση και το υλικό που βλάπτουν την ευημερία του, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις των άρθρων 13 και 18.

Άρθρο 18

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την εξασφάλιση της αναγνώρισης της αρχής, σύμφωνα με την οποία και οι δύο γονείς είναι από κοινού υπεύθυνοι για την ανατροφή του παιδιού και την ανάπτυξή του. Η ευθύνη για την ανατροφή του παιδιού και για την ανάπτυξή του ανήκει κατά κύριο λόγο στους γονείς, ή κατά περίπτωση, στους νόμιμους εκπροσώπους του. Το συμφέρον του παιδιού πρέπει να αποτελεί τη βασική τους μέριμνα.

2. Για την εγγύηση και την προώθηση των δικαιωμάτων που εκφράζονται στην παρούσα Σύμβαση, τα Συμβαλλόμενα Κράτη παρέχουν την κατάλληλη βοήθεια στους γονείς και στους νόμιμους εκπροσώπους του παιδιού, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους για την ανατροφή του παιδιού, και εξασφαλίζουν τη δημιουργία οργανισμών, ιδρυμάτων και υπηρεσιών επιφορτισμένων να μεριμνούν για την ευημερία των παιδιών.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν στα παιδιά των οποίων οι γονείς εργάζονται το δικαίωμα να επωφελούνται από τις υπηρεσίες και τα ιδρύματα φύλαξης παιδιών, εφόσον τα παιδιά πληρούν τους απαιτούμενους όρους.

Άρθρο 19

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα νομοθετικά, διοικητικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά μέτρα, προκειμένου να προστατεύσουν το παιδί από κάθε μορφή βίας, προσβολής ή βιαιοπραγιών σωματικών ή πνευματικών, εγκατάλειψης ή παραμέλησης, κακής μεταχείρισης ή εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανόμενης της σεξουαλικής βίας, κατά το χρόνο που βρίσκεται υπό την επιμέλεια των γονέων του ή του ενός από τους δύο, του ή των νομίμων εκπροσώπων του ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου στο οποίο το έχουν εμπιστευθεί.
2. Αυτά τα προστατευτικά μέτρα θα πρέπει να περιλαμβάνουν, όπου χρειάζεται, αποτελεσματικές διαδικασίες για την εκπόνηση κοινωνικών προγραμμάτων, που θα αποσκοπούν στην παροχή της απαραίτητης υποστήριξης στο παιδί και σε αυτούς οι οποίοι έχουν την επιμέλειά του, καθώς και για άλλες μορφές πρόνοιας και για το χαρακτηρισμό, την αναφορά, την παραπομπή, την έρευνα, την περίθαλψη και την παρακολούθηση της εξέλιξής τους στις περιπτώσεις κακής μεταχείρισης του παιδιού που περιγράφονται πιο πάνω, και όπου χρειάζεται, για διαδικασίες δικαστικής παρέμβασης.

Άρθρο 20

1. Κάθε παιδί που στερείται προσωρινά ή οριστικά το οικογενειακό του περιβάλλον ή το οποίο για το δικό του συμφέρον δεν είναι δυνατόν να παραμείνει στο περιβάλλον αυτό δικαιούται ειδική προστασία και βοήθεια εκ μέρους του Κράτους.
2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη προβλέπουν γι' αυτό το παιδί μια εναλλακτική επιμέλεια, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία τους.
3. Αυτή η επιμέλεια μπορεί να έχει, μεταξύ άλλων, τη μορφή της τοποθέτησης σε μια οικογένεια, της KAFALAH του ισλαμικού δικαίου, της υιοθεσίας ή, σε περίπτωση ανάγκης, της τοποθέτησης σε ένα κατάλληλο για την κατάσταση ίδρυμα για παιδιά. Κατά την επιλογή ανάμεσα σε αυτές τις λύσεις, λαμβάνεται δεόντως υπόψη η ανάγκη μιας συνέχειας στην εκπαίδευση του παιδιού, καθώς και η εθνική, θρησκευτική, πολιτιστική και γλωσσολογική καταγωγή του.

Άρθρο 21

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη που αναγνωρίζουν και /ή επιτρέπουν την υιοθεσία διασφαλίζουν ότι εκείνο που λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη στην προκειμένη περίπτωση είναι το συμφέρον του παιδιού και:

α) Μεριμνούν ώστε η υιοθεσία ενός παιδιού να μην επιτρέπεται παρά μόνο από τις αρμόδιες αρχές, οι οποίες αποφαινόμενες, σύμφωνα με το νόμο και με τις εφαρμοζόμενες διαδικασίες και επί τη βάση όλων των αξιόπιστων σχετικών πληροφοριών, εάν η υιοθεσία είναι δυνατή εν όψει της κατάστασης του παιδιού σε σχέση με τον πατέρα και τη μητέρα του, τους συγγενείς του και τους νομίμους εκπροσώπους του και εάν, εφόσον αυτό απαιτείται, τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα έδωσαν τη συναίνεση τους για την υιοθεσία, έχοντας γνώση των πραγμάτων και μετά από την αναγκαία παροχή συμβουλών.

β) Αναγνωρίζουν ότι η υιοθεσία στο εξωτερικό μπορεί να

αντιμετωπισθεί ως ένα άλλο μέσο εξασφάλισης στο παιδί της αναγκαίας φροντίδας, ένα αυτό δεν μπορεί να τοποθετηθεί σε μία ανάδοχη ή σε μία υιοθετούσα οικογένεια ή να ανατραφεί σωστά στη χώρα της καταγωγής του.

γ) Μεριμνούν ώστε, σε περίπτωση υιοθεσίας στο εξωτερικό, το παιδί να απολαμβάνει των ίδιων προστατευτικών μέτρων και προδιαγραφών με εκείνα που υπάρχουν στην περίπτωση εθνικής υιοθεσίας.

δ) Παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσουν ότι, σε περίπτωση διακρατικής υιοθεσίας, η τοποθέτηση του παιδιού δεν οδηγεί σε ανάρμοστο υλικό όφελος για τα πρόσωπα που είναι αναμειγμένα σ' αυτή.

ε) Προωθούν τους αντικειμενικούς σκοπούς του παρόντος άρθρου με τη σύναψη διμερών ή πολυμερών διακανονισμών ή συμφωνιών, ανάλογα με την περίπτωση, και προσπαθούν μέσα σ' αυτά τα πλαίσια, να επιτύχουν οι τοποθετήσεις παιδιών στο εξωτερικό να πραγματοποιούνται από αρμόδιες αρχές ή αρμόδια όργανα.

Άρθρο 22

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου ένα παιδί, τα οποίο επιζητεί να αποκτήσει το νομικό καθεστώς του πρόσφυγα ή που θεωρείται πρόσφυγας δυνάμει των κανόνων και των διαδικασιών του ισχύοντος διεθνούς ή εθνικού δικαίου, είτε αυτό είναι μόνο είτε συνοδεύεται από τους γονείς του ή από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, να χαίρει της κατάλληλης προστασίας και ανθρωπιστικής βοήθειας, που θα του επιτρέψουν να απολαμβάνει τα δικαιώματα που του αναγνωρίζουν η παρούσα Σύμβαση και τα άλλα διεθνή όργανα τα σχετικά με τα δικαιώματα του ανθρώπου ή ανθρωπιστικού χαρακτήρα, στα οποία μετέχουν τα εν λόγω Κράτη.

2. Για το σκοπό αυτό τα Συμβαλλόμενα Κράτη συνεργάζονται, όπως αυτά το κρίνουν αναγκαίο, σε όλες τις προσπάθειες που γίνονται από τον Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών και τους άλλους αρμόδιους διακυβερνητικούς ή μη κυβερνητικούς οργανισμούς που συνεργάζονται με τον Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών, προκειμένου να προστατεύσουν και να βοηθήσουν τα παιδιά που βρίσκονται σε παρόμοια κατάσταση, και προκειμένου να αναζητήσουν τους γονείς ή άλλα μέλη της οικογένειας κάθε παιδιού πρόσφυγα και για να συλλέξουν πληροφορίες αναγκαίες για την επανένωση του παιδιού με την οικογένεια του. Σε περίπτωση που ούτε ο πατέρας ούτε η μητέρα ούτε κανένα άλλο μέλος της οικογένειας είναι δυνατόν να ανευρεθεί, το παιδί έχει δικαίωμα να τύχει της ίδιας προστασίας που παρέχεται σε οποιοδήποτε άλλο παιδί στερημένο οριστικά ή προσωρινά του οικογενειακού του περιβάλλοντος για οποιονδήποτε λόγο, σύμφωνα με τις αρχές της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 23

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν ότι τα πνευματικά ή σωματικά ανάπηρα παιδιά πρέπει να διάγουν πλήρη και αξιοπρεπή ζωή, σε συνθήκες οι οποίες εγγυώνται την αξιοπρέπεια τους, ευνοούν την αυτονομία τους και διευκολύνουν την ενεργό συμμετοχή τους στη ζωή του συνόλου.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ανάπηρων παιδιών να τυγχάνουν ειδικής φροντίδας και ενθαρρύνουν και εξασφαλίζουν, στο μέτρο των διαθέσιμων πόρων, την παροχή, μετά από αίτηση, στα ανάπηρα παιδιά που

πληρούν τους απαιτούμενους όρους και σε αυτούς που τα έχουν αναλάβει, μιας βοήθειας προσαρμοσμένης στην κατάσταση του παιδιού και στις περιστάσεις των γονέων του ή αυτών στους οποίους τα έχουν εμπιστευθεί.

3. Εν όψει των ειδικών αναγκών των ανάπηρων παιδιών, η χορηγούμενη σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου βοήθεια παρέχεται δωρεάν, εφόσον αυτό είναι δυνατό, κατόπιν υπολογισμού των οικονομικών πόρων των γονέων τους και αυτών στους οποίους έχουν εμπιστευθεί το παιδί, και σχεδιάζεται κατά τέτοιον τρόπο ώστε τα ανάπηρα παιδιά να έχουν αποκλειστική πρόσβαση στην εκπαίδευση, στην επιμόρφωση, στην περίθαλψη, στην αποκατάσταση αναπήρων, στην επαγγελματική εκπαίδευση και στις ψυχαγωγικές δραστηριότητες, έτσι που να επιτυγχάνεται η όσο το δυνατόν πληρέστερη κοινωνική ένταξη και προσωπική τους ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένης της πολιτιστικής και πνευματικής τους εξέλιξης.

4. Μέσα σε πνεύμα διεθνούς συνεργασίας, τα Συμβαλλόμενα Κράτη προωθούν την ανταλλαγή κατάλληλων πληροφοριών στον τομέα της προληπτικής περίθαλψης και της ιατρικής, ψυχολογικής και λειτουργικής θεραπείας των ανάπηρων παιδιών, συμπεριλαμβανομένης της διάδοσης και της πρόσβασής στις πληροφορίες που αφορούν στις μεθόδους αποκατάστασης αναπήρων και στις υπηρεσίες επαγγελματικής κατάρτισης, με σκοπό να επιτραπεί στα Συμβαλλόμενα Κράτη να βελτιώσουν τις δυνατότητες και τις αρμοδιότητες τους και να διευρύνουν την πείρα τους σε αυτούς τους τομείς. Σ' αυτό το πεδίο λαμβάνονται ιδιαίτερα υπόψη οι ανάγκες των υπό ανάπτυξη χωρών.

Άρθρο 24

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα του παιδιού να απολαμβάνει το καλύτερο δυνατόν επίπεδο υγείας και να επωφελείται από τις υπηρεσίες ιατρικής θεραπείας και αποκατάστασης αναπήρων. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη επιδιώκουν να διασφαλίσουν το ότι κανένα παιδί δεν θα στερείται το δικαίωμα πρόσβασης στις υπηρεσίες αυτές.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη επιδιώκουν να εξασφαλίσουν την πλήρη εφαρμογή του παραπάνω δικαιώματος και ιδιαίτερα παίρνουν τα κατάλληλα μέτρα για:

α) Να μειώσουν τη βρεφική και παιδική θνησιμότητα.

β) Να εξασφαλίσουν σε κάθε παιδί την απαραίτητη ιατρική αντίληψη και περίθαλψη δίνοντας έμφαση στην ανάπτυξη της στοιχειώδους περίθαλψης.

γ) Να αγωνιστούν κατά της ασθένειας και της κακής διατροφής και μέσα στα πλαίσια της στοιχειώδους περίθαλψης, με την εφαρμογή -ανάμεσα στα άλλα- της ήδη διαθέσιμης τεχνολογίας και με την παροχή θρεπτικών τροφών και καθαρού πόσιμου νερού, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους της μόλυνσης του φυσικού περιβάλλοντος.

δ) Να εξασφαλίσουν στις μητέρες κατάλληλη περίθαλψη πριν και μετά από τον τοκετό.

ε) Να μπορούν όλες οι ομάδες της κοινωνίας, ιδιαίτερα οι γονείς και τα παιδιά, να ενημερώνονται για τα θέματα της υγείας και της διατροφής του παιδιού, για τα πλεονεκτήματα του φυσικού θηλασμού, την υγιεινή και την καθαριότητα του περιβάλλοντος και την πρόληψη των ατυχημάτων και να βρίσκουν υποστήριξη στη χρήση των παραπάνω βασικών γνώσεων.

στ) Να αναπτύξουν την προληπτική ιατρική φροντίδα, την καθοδήγηση των γονέων και την εκπαίδευση και τις υπηρεσίες του οικογενειακού προγραμματισμού.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα για να καταργηθούν οι παραδοσιακές πρακτικές που βλάπτουν την υγεία των παιδιών.
4. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προωθήσουν και να ενθαρρύνουν τη διεθνή συνεργασία, ώστε να επιτύχουν σταδιακά την πλήρη πραγματοποίηση του δικαιώματος που αναγνωρίζεται στο παρόν άρθρο. Εν όψει αυτού, λαμβάνονται ιδιαίτερα υπόψη οι ανάγκες των υπό ανάπτυξη χωρών.

Άρθρο 25

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν στο παιδί, που τοποθετήθηκε από τις αρμόδιες αρχές σε μία οικογένεια, με σκοπό την παροχή φροντίδας, προστασίας ή θεραπείας της σωματικής ή πνευματικής του υγείας, το δικαίωμα σε μία περιοδική αναθεώρηση της παραπάνω θεραπείας και κάθε άλλης περιστάσης σχετικής με την τοποθέτηση του.

Άρθρο 26

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν σε κάθε παιδί το δικαίωμα να επωφελείται από την κοινωνική πρόνοια, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών ασφαλίσεων, και παίρνουν τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν την πλήρη πραγματοποίηση του δικαιώματος αυτού, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία τους.
2. Τα ωφελήματα, όπου κρίνεται απαραίτητο, θα πρέπει να δίνονται, αφού ληφθούν υπόψη οι πόροι και η κατάσταση του παιδιού και των προσώπων που έχουν αναλάβει την ευθύνη της συντήρησής του, καθώς και κάθε άλλη εκτίμηση σχετιζόμενη με την αίτηση παροχής ωφελημάτων που γίνεται από το παιδί ή για λογαριασμό του.

Άρθρο 27

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα κάθε παιδιού για ένα κατάλληλο επίπεδο ζωής που να επιτρέπει τη σωματική, πνευματική, ψυχική, ηθική και κοινωνική ανάπτυξη του.
2. Στους γονείς ή στα άλλα πρόσωπα που έχουν αναλάβει το παιδί ανήκει κατά κύριο λόγο η ευθύνη της εξασφάλισης μέσα στα όρια των δυνατοτήτων τους και των οικονομικών μέσων τους, των απαραίτητων για την ανάπτυξη του παιδιού συνθηκών ζωής.
3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υιοθετούν τα κατάλληλα μέτρα, σύμφωνα με τις εθνικές τους συνθήκες και στο μέτρο των δυνατοτήτων τους, για να βοηθήσουν τους γονείς και τα άλλα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για το παιδί, να εφαρμόσουν το δικαίωμα αυτό και προσφέρουν, σε περίπτωση ανάγκης, υλική βοήθεια και προγράμματα υποστήριξης, κυρίως σε σχέση με τη διατροφή, το ρουχισμό και την κατοικία.
4. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσουν την είσπραξη της διατροφής του παιδιού από τους γονείς του ή

από τα άλλα πρόσωπα που έχουν την οικονομική ευθύνη γι' αυτό, είτε εντός της επικράτειας είτε στο εξωτερικό. Ειδικά στην περίπτωση που το πρόσωπο το οποίο έχει την οικονομική ευθύνη για το παιδί ζει σε ένα Κράτος διαφορετικό από εκείνο του παιδιού, τα Συμβαλλόμενα Κράτη ευνοούν την προσχώρηση σε διεθνείς συμφωνίες ή τη σύναψη τέτοιων συμφωνιών, καθώς και την υιοθέτηση κάθε άλλης κατάλληλης ρύθμισης.

Άρθρο 28

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα του παιδιού στην εκπαίδευση και, ιδιαίτερα, για να επιτευχθεί η άσκηση του δικαιώματος αυτού προοδευτικά και στη βάση της ισότητας των ευκαιριών:

α) Καθιστούν τη στοιχειώδη εκπαίδευση υποχρεωτική και δωρεάν για όλους.

β) Ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διάφορων μορφών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τόσο γενικής όσο και επαγγελματικής, τις καθιστούν ανοιχτές και προσιτές σε κάθε παιδί, και παίρνουν κατάλληλα μέτρα, όπως η θέσπιση της δωρεάν εκπαίδευσης και της προσφοράς χρηματικής βοήθειας σε περίπτωση ανάγκης.

γ) Εξασφαλίζουν σε όλους την πρόσβαση στην ανώτατη παιδεία με όλα τα κατάλληλα μέσα, σε συνάρτηση με τις ικανότητες του καθενός.

δ) Καθιστούν ανοιχτές και προσιτές σε κάθε παιδί τη σχολική και την επαγγελματική ενημέρωση και τον προσανατολισμό.

ε) Παίρνουν μέτρα για να ενθαρρύνουν την τακτική σχολική φοίτηση και τη μείωση του ποσοστού εγκατάλειψης των σχολικών σπουδών.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την εφαρμογή της σχολικής πειθαρχίας με τρόπο που να ταιριάζει στην αξιοπρέπεια του παιδιού ως ανθρώπινου όντος, και σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη προάγουν και ενθαρρύνουν τη διεθνή συνεργασία στον τομέα της παιδείας, με σκοπό να συμβάλλουν κυρίως στην εξάλειψη της άγνοιας και του αναλφαριθμητισμού στον κόσμο και να διευκολύνουν την πρόσβαση στις επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις και στις σύγχρονες εκπαιδευτικές μεθόδους. Για το σκοπό αυτό, λαμβάνονται ιδιαίτερα υπόψη οι ανάγκες των υπό ανάπτυξη χώρων.

Άρθρο 29

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη συμφωνούν ότι η εκπαίδευση του παιδιού πρέπει να αποσκοπεί:

α) Στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού και στην πληρέστερη δυνατή ανάπτυξη των χαρισμάτων του και των σωματικών και πνευματικών ικανοτήτων του.

β) Στην ανάπτυξη του σεβασμού για τα δικαιώματα του ανθρώπου και τις θεμελιώδεις ελευθερίες και για τις αρχές που καθιερώνονται στο Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

γ) Στην ανάπτυξη του σεβασμού για τους γονείς του παιδιού, την ταυτότητά του, τη γλώσσα του και τις πολιτιστικές του αξίες, καθώς και του σεβασμού του για τις εθνικές αξίες της χώρας στην οποία ζει, της χώρας από

την οποία μπορεί να κατάγεται και για τους πολιτισμούς που διαφέρουν από το δικό του.

δ) Στην προετοιμασία του παιδιού για μία υπεύθυνη ζωή σε μία ελεύθερη κοινωνία μέσα σε πνεύμα κατανόησης, ειρήνης, ανοχής, ισότητας των φυλών και φιλίας ανάμεσα σε όλους τους λαούς και τις εθνικιστικές, εθνικές και θρησκευτικές ομάδες και στα πρόσωπα αυτόχθονης καταγωγής.

ε) Στην ανάπτυξη του σεβασμού για το φυσικό περιβάλλον.

2. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου ή του άρθρου 28 δεν μπορεί να ερμηνευτεί με τρόπο που να θίγει την ελευθερία των φυσικών ή νομικών προσώπων για τη δημιουργία και τη διεύθυνση εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, υπό τον όρο ότι θα τηρούνται οι εκφρασμένες στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου αρχές και ότι η παρεχόμενη στα ιδρύματα αυτά εκπαίδευση θα είναι σύμφωνη με τις ελάχιστες προδιαγραφές που θα έχει ορίσει το Κράτος.

Άρθρο 30

Στα κράτη όπου υπάρχουν εθνικές, θρησκευτικές γλωσσικές μειονότητες ή πρόσωπα αυτόχθονης καταγωγής, ένα παιδί αυτόχθονας ή που ανήκει σε μία από αυτές τις μειονότητες δεν μπορεί να στερηθεί το δικαίωμα να έχει τη δική του πολιτιστική ζωή, να πρεσβεύει και να ασκεί τη δική του θρησκεία ή να χρησιμοποιεί τη δική του γλώσσα από κοινού με τα άλλα μέλη της ομάδας του.

Άρθρο 31

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν στο παιδί το δικαίωμα στην ανάπαυση και στις δραστηριότητες του ελεύθερου χρόνου, στην ενασχόληση με ψυχαγωγικά παιχνίδια και δραστηριότητες που είναι κατάλληλες για την ηλικία του και στην ελεύθερη συμμετοχή στην πολιτιστική και καλλιτεχνική ζωή.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται και προάγουν το δικαίωμα του παιδιού να συμμετέχει πλήρως στην πολιτιστική και καλλιτεχνική ζωή και ενθαρρύνουν την προσφορά κατάλληλων και ίσων ευκαιριών για πολιτιστικές, καλλιτεχνικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες και για δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου.

Άρθρο 32

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα του παιδιού να προστατεύεται από την οικονομική εκμετάλλευση και από την εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας που ενέχει κινδύνους ή που μπορεί να εκθέσει σε κίνδυνο την εκπαίδευσή του ή να βλάψει την υγεία του ή τη σωματική, πνευματική, ψυχική, ηθική ή κοινωνική ανάπτυξη του.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν νομοθετικά, διοικητικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά μέτρα για να εξασφαλίσουν την εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Για το σκοπό αυτό, και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές διατάξεις των άλλων διεθνών οργάνων, τα Συμβαλλόμενα Κράτη ειδικότερα:

α) Ορίζουν ένα κατώτατο όριο ή κατώτατα όρια ηλικίας για την είσοδο στην επαγγελματική απασχόληση.

β) Προβλέπουν μία κατάλληλη ρύθμιση των ωραρίων και των συνθηκών εργασίας.

γ) Προβλέπουν κατάλληλες ποινές και άλλες κυρώσεις, για να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 33

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων νομοθετικών, διοικητικών, κοινωνικών και εκπαιδευτικών μέτρων, για να προστατεύσουν τα παιδιά από την παράνομη χρήση ναρκωτικών και ψυχότροπων ουσιών, όπως αυτές προσδιορίζονται στις σχετικές διεθνείς συμβάσεις, και για να εμποδίσουν τη χρησιμοποίηση των παιδιών στην παραγωγή και την παράνομη διακίνηση αυτών των ουσιών.

Άρθρο 34

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προστατεύσουν το παιδί από κάθε μορφή σεξουαλικής εκμετάλλευσης και σεξουαλικής βίας. Για τον σκοπό αυτό, τα Κράτη, ειδικότερα, παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα σε εθνικό, διμερές και πολυμερές επίπεδο για να εμποδίσουν:

- α) Την παρακίνηση ή τον εξαναγκασμό των παιδιών σε παράνομη σεξουαλική δραστηριότητα.
- β) Την εκμετάλλευση των παιδιών για πορνεία ή για άλλες παράνομες σεξουαλικές δραστηριότητες.
- γ) Την εκμετάλλευση των παιδιών για την παραγωγή θεαμάτων ή υλικού πορνογραφικού χαρακτήρα.

Άρθρο 35

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα σε εθνικό, διμερές και πολυμερές επίπεδο για να εμποδίσουν την απαγωγή, την πώληση ή το δουλεμπόριο παιδιών, για οποιονδήποτε σκοπό και με οποιαδήποτε μορφή.

Άρθρο 36

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη προστατεύουν το παιδί από κάθε άλλη μορφή εκμετάλλευσης επιβλαβή για οποιαδήποτε πλευρά της ευημερίας του.

Άρθρο 37

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη επαγρυπνούν ώστε:

- α) Κανένα παιδί να μην υποβάλλεται σε βασανιστήρια ή σε άλλες σκληρές, απάνθρωπες ή εξευτελιστικές τιμωρίες ή μεταχείριση. Θανατική ποινή ή ισόβια κάθειρξη χωρίς δυνατότητα απελευθέρωσης δεν πρέπει να απαγγέλλονται για παραβάσεις, τις οποίες έχουν διαπράξει πρόσωπα κάτω των δεκαοκτώ ετών.
- β) Κανένα παιδί να μην στερείται την ελευθερία του κατά τρόπο παράνομο ή αυθαίρετο. Η σύλληψη, κράτηση ή φυλάκιση ενός παιδιού πρέπει να είναι σύμφωνη με το νόμο, να μην αποτελεί παρά ένα έσχατο μέτρο και να είναι της μικρότερης δυνατής χρονικής διάρκειας.
- γ) Κάθε παιδί που στερείται την ελευθερία να αντιμετωπίζεται με ανθρωπισμό και με τον οφειλόμενο στην αξιοπρέπεια του ανθρώπου σεβασμό, και κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της ηλικίας του.

Ειδικότερα, κάθε παιδί που στερείται την ελευθερία θα χωρίζεται από τους ενήλικες, εκτός εάν θεωρηθεί ότι είναι προτιμότερο να μη γίνει αυτό για το συμφέρον του παιδιού, και έχει το δικαίωμα να διατηρήσει την επαφή με την οικογένειά του δι' αλληλογραφίας και με επισκέψεις, εκτός εξαιρετικών περιστάσεων.

δ) Τα παιδιά που στερούνται την ελευθερία τους να έχουν το δικαίωμα για ταχεία πρόσβαση σε νομική ή σε άλλη κατάλληλη συμπαράσταση, καθώς και το δικαίωμα να αμφισβητούν τη νομιμότητα της στέρησης της ελευθερίας τους ενώπιον ενός δικαστηρίου ή μιας άλλης αρμόδιας, ανεξάρτητης και αμερόληπτης αρχής, και για τη λήψη μιας ταχείας απόφασης πάνω σ' αυτό το ζήτημα.

Άρθρο 38

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται και να διασφαλίζουν το σεβασμό στους κανόνες του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου που εφαρμόζονται σε αυτά σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης, και των οποίων η προστασία επεκτείνεται στα παιδιά.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα δυνατά μέτρα για να διασφαλίσουν ότι τα πρόσωπα κάτω των δεκαπέντε ετών, δεν θα συμμετέχουν άμεσα στις εχθροπραξίες.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη απέχουν από την επιστράτευση στις ένοπλες δυνάμεις τους κάθε προσώπου κάτω των δεκαπέντε ετών. Κατά την επιστράτευση ανάμεσα σε πρόσωπα άνω των δεκαπέντε ετών αλλά κάτω των δεκαοκτώ ετών, τα Συμβαλλόμενα Κράτη προσπαθούν να δίνουν προτεραιότητα στα πρόσωπα μεγαλύτερης ηλικίας.

4. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη, σύμφωνα με την υποχρέωση που έχουν, δυνάμει του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, να προστατεύουν τον άμαχο πληθυσμό σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης, παίρνουν όλα τα δυνατά μέτρα για την προστασία και την φροντίδα των παιδιών, που θίγονται από την ένοπλη σύρραξη.

Άρθρο 39

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να διευκολύνουν τη σωματική και ψυχολογική ανάρρωση και την κοινωνική επανένταξη κάθε παιδιού θύματος: οποιασδήποτε μορφής παραμέλησης, εκμετάλλευσης ή κακοποίησης, βασανισμού ή κάθε άλλης μορφής σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας ή ένοπλης σύρραξης. Η ανάρρωση αυτή και η επανένταξη γίνονται μέσα σε περιβάλλον, που ευνοεί την υγεία, τον αυτοσεβασμό και την αξιοπρέπεια του παιδιού.

Άρθρο 40

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν σε κάθε παιδί ύποπτο, κατηγορούμενο ή καταδικασμένο για παράβαση του ποινικού νόμου το δικαίωμα σε μεταχείριση που να συνάδει με το αίσθημα της αξιοπρέπειας του και της προσωπικής αξίας, που να ενισχύει το σεβασμό του για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες των άλλων και που να λαμβάνει

υπόψη την ηλικία του, καθώς και την ανάγκη για επανένταξη στην κοινωνία και την ανάληψη από το παιδί ενός εποικοδομητικού ρόλου στην κοινωνία.

2. Για τον σκοπό αυτό, και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές διατάξεις των διεθνών οργάνων, τα Συμβαλλόμενα Κράτη επαγρυπνούν ιδιαίτερα ώστε:

α) Κανένα παιδί να μην καθίσταται ύποπτο, να μην κατηγορείται και να μην καταδικάζεται για παράβαση του ποινικού νόμου λόγω πράξεων ή παραλείψεων, που δεν απαγορεύονται από το εθνικό ή διεθνές δίκαιο κατά το χρόνο που διαπράχθηκαν.

β) Κάθε παιδί ύποπτο ή κατηγορούμενο για παράβαση του ποινικού νόμου να έχει τουλάχιστον το δικαίωμα στις ακόλουθες εγγυήσεις:

I) Να θεωρείται αθώο μέχρι να αποδειχθεί νόμιμα η ενοχή του.

II) Να ενημερώνεται χωρίς καθυστέρηση και απευθείας για τις εναντίον του κατηγορίες ή, κατά περίπτωση, μέσω των γονέων του ή των νόμιμων εκπροσώπων του και να έχει νομική ή οποιαδήποτε άλλη κατάλληλη συμπαράσταση για την προετοιμασία και την παρουσίαση της υπεράσπισής του.

III) Να κρίνεται η υπόθεση του χωρίς καθυστέρηση από μια αρμόδια, ανεξάρτητη και αμερόληπτη αρχή ή δικαστικό σώμα, σύμφωνα με μία δίκαιη κατά το νόμο διαδικασία με την παρουσία ενός νομικού ή άλλου συμβούλου και την παρουσία των γονέων του ή των νόμιμων εκπροσώπων του, εκτός αν αυτό θεωρηθεί αντίθετο προς το συμφέρον του παιδιού, λόγω κυρίως της ηλικίας ή της κατάστασής του.

IV) Να μην υποχρεώνεται να καταθέσει ως μάρτυρας ή να ομολογήσει την ενοχή του, να υποβάλλει ερωτήσεις το ίδιο ή μέσω άλλου στους μάρτυρες κατηγορίας και να επιτυγχάνει την παράσταση και την εξέταση μαρτύρων υπεράσπισης κάτω από συνθήκες ισότητας.

V) Εάν κριθεί ότι παρέβη τον ποινικό νόμο, να μπορεί να προσφύγει κατ' αυτής της απόφασης και κατά οποιουδήποτε μέτρου που λήφθηκε ως συνέπεια αυτής ενώπιον μιας ανώτερης αρμόδιας, ανεξάρτητης και αμερόληπτης αρχής ή δικαστικού σώματος, σύμφωνα με το νόμο.

VI) Να έχει τη δωρεάν βοήθεια ενός διερμηνέα, σε περίπτωση που δεν καταλαβαίνει ή δεν μιλάει τη γλώσσα που χρησιμοποιείται.

VII) Να αντιμετωπίζεται η ιδιωτική του ζωή με απόλυτο σεβασμό σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη προσπαθούν να προαγάγουν τη θέσπιση νόμων, διαδικασιών, αρχών και θεσμών εφαρμοζόμενων ειδικώς στα παιδιά που είναι ύποπτα, κατηγορούμενα ή καταδικασμένα για παράβαση του ποινικού νόμου και ιδιαίτερα:

α) Τη θέσπιση ενός ελάχιστου ορίου ηλικίας κάτω απ' το οποίο τα παιδιά θα θεωρούνται ότι δεν έχουν την ικανότητα παράβασης του ποινικού νόμου.

β) Την εισαγωγή μέτρων, εφόσον αυτό είναι δυνατόν και ευκαίιο, για την αντιμετώπιση τέτοιων παιδιών, χωρίς ανάγκη προσφυγής στη δικαιοσύνη, με την προϋπόθεση βέβαια ότι τηρείται ο απόλυτος σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα και στις νόμιμες εγγυήσεις.

4. Μια σειρά διατάξεων σχετικών κυρίως με την επιμέλεια, την καθοδήγηση και την επιτήρηση, τους συμβούλους, τη δοκιμασία, την τοποθέτηση σε οικογένεια, τα προγράμματα γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και τις άλλες εναλλακτικές δυνατότητες πλην της επιμέλειας, θα εξασφαλίζει στα παιδιά μια μεταχείριση που να εγγυάται την ευημερία τους και που να είναι ανάλογη και

με την κατάσταση τους και με την παράβαση.

Άρθρο 41

Καμιά από τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης δεν θίγει διατάξεις ευνοϊκότερες για την πραγματοποίηση των δικαιωμάτων του παιδιού και οι οποίες είναι δυνατόν να περιέχονται:

- α) Στη νομοθεσία ενός Συμβαλλόμενου Κράτους ή
- β) Στο ισχύον για το Κράτος αυτό διεθνές δίκαιο.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 42

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν να κάνουν ευρέως γνωστές τόσο στους ενήλικες όσο και στα παιδιά, τις αρχές και τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης με δραστήρια και κατάλληλα μέσα.

Άρθρο 43

1. Με σκοπό την έρευνα της προόδου που έχει συντελεστεί από τα Συμβαλλόμενα Κράτη σε σχέση με την τήρηση των υποχρεώσεων, οι οποίες συμφωνήθηκαν δυνάμει της παρούσας Σύμβασης, συγκροτείται Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού, η οποία επιτελεί τα καθήκοντα που ορίζονται παρακάτω.
2. Η Επιτροπή αποτελείται από δέκα εμπειρογνώμονες υψηλού ήθους και αναγνωρισμένης ικανότητας στον τομέα που καλύπτει η παρούσα Σύμβαση. Τα μέλη της εκλέγονται από τα Συμβαλλόμενα Κράτη ανάμεσα στους υπηκόους τους και συμμετέχουν υπό την ατομική τους ιδιότητα, αφού ληφθούν υπόψη η ανάγκη εξασφάλισης δίκαιης γεωγραφικής κατανομής και τα κύρια νομικά συστήματα.
3. Η εκλογή των μελών της Επιτροπής γίνεται με μυστική ψηφοφορία από έναν κατάλογο προσώπων που υποβάλλουν τα Συμβαλλόμενα Κράτη. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος έχει τη δυνατότητα να υποδεικνύει έναν υποψήφιο από τους υπηκόους του.
4. Η διεξαγωγή των πρώτων εκλογών θα γίνει το αργότερο έξι μήνες μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Σύμβασης. Στη συνέχεια οι εκλογές θα γίνονται κάθε δυο χρόνια. Τέσσερις τουλάχιστον μήνες πριν από την ημερομηνία κάθε εκλογής ο Γενικός Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών καλεί γραπτώς τα Συμβαλλόμενα Κράτη να προτείνουν τους υποψηφίους τους εντός δυο μηνών. Στη συνέχεια, ο Γενικός Γραμματέας ετοιμάζει έναν κατάλογο με τα ονόματα όλων των υποψηφίων σε αλφαβητική σειρά, αναφέροντας τα Συμβαλλόμενα Κράτη που έχουν υποδείξει αυτούς και τον υποβάλλει στα Συμβαλλόμενα στην παρούσα Σύμβαση Κράτη.
5. Οι εκλογές γίνονται κατά τις συνόδους των Συμβαλλόμενων Κρατών, οι οποίες συγκαλούνται από το Γενικό Γραμματέα στην έδρα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Στις συνόδους αυτές, κατά τις οποίες η απαρτία

σχηματίζεται από τα δυο τρίτα των Συμβαλλόμενων Κρατών, εκλέγονται μέλη της Επιτροπής εκείνοι που έλαβαν το μεγαλύτερο αριθμό ψήφων και την απόλυτη πλειοψηφία από τους παρόντες και ψηφίσαντες εκπροσώπους των Συμβαλλόμενων Κρατών.

6. Τα μέλη της Επιτροπής εκλέγονται για χρονική περίοδο τεσσάρων ετών. Είναι επανεκλέξιμα εάν προταθεί εκ νέου η υποψηφιότητά τους. Η θητεία πέντε μελών από τα εκλεγμένα κατά την πρώτη εκλογή λήγει μετά τη συμπλήρωση δύο ετών. Τα ονόματα των πέντε αυτών μελών επιλέγονται με κλήρο από τον πρόεδρο της συνόδου, αμέσως μετά από την πρώτη εκλογή.

7. Σε περίπτωση θανάτου ή παραίτησης ενός μέλους της Επιτροπής, ή εάν, για έναν οποιονδήποτε άλλο λόγο, ένα μέλος δηλώσει ότι δεν μπορεί πλέον να ασκεί τα καθήκοντα του στα πλαίσια της Επιτροπής, το Συμβαλλόμενο Κράτος, που είχε υποδείξει αυτό το μέλος, διορίζει έναν άλλο εμπειρογνώμονα από τους υπηκόους του, για να υπηρετήσει για το υπόλοιπο της θητείας, με την επιφύλαξη της έγκρισης της Επιτροπής.

8. Η Επιτροπή θεσπίζει η ίδια τον εσωτερικό κανονισμό της.

9. Η Επιτροπή εκλέγει τους αξιωματούχους της για μία περίοδο δύο ετών.

10. Οι σύνοδοι της Επιτροπής συγκαλούνται κανονικά στην έδρα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών ή σε οποιονδήποτε άλλο κατάλληλο τόπο, που καθορίζεται από την Επιτροπή.

Η Επιτροπή συνέρχεται κανονικά κάθε χρόνο.

Η διάρκεια των συνόδων της καθορίζεται και τροποποιείται, εάν είναι αναγκαίο από μία συνέλευση των Κρατών Μελών στην παρούσα Σύμβαση, με την επιφύλαξη της έγκρισης από τη Γενική Συνέλευση.

11. Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών θέτει στη διάθεση της Επιτροπής το απαραίτητο προσωπικό και τις εγκαταστάσεις για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων που της έχουν ανατεθεί, δυνάμει της παρούσας Σύμβασης.

12. Τα μέλη της Επιτροπής που συγκροτήθηκε δυνάμει της παρούσας Σύμβασης εισπράττουν, με την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης, απολαβές από τους πόρους του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζει η Γενική Συνέλευση.

Άρθρο 44

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να υποβάλλουν στην Επιτροπή, μέσω του Γενικού Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, εκθέσεις σχετικά με τα μέτρα που έχουν υιοθετήσει για την ενεργοποίηση των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στην παρούσα Σύμβαση, καθώς και σχετικά με την πρόοδο που σημειώθηκε ως προς την απόλαυση αυτών των δικαιωμάτων:

α) Εντός των δύο πρώτων ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας Σύμβασης για κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος.

β) Κατόπιν, κάθε πέντε χρόνια.

2. Οι εκθέσεις που συντάσσονται σε εφαρμογή του παρόντος άρθρου, πρέπει να επισημαίνουν τους παράγοντες και τις δυσκολίες, εάν υπάρχουν, που εμποδίζουν τα Συμβαλλόμενα Κράτη να τηρήσουν πλήρως τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παρούσα Σύμβαση. Πρέπει επίσης να περιέχουν επαρκείς

πληροφορίες, για να δώσουν στην Επιτροπή μία ακριβή εικόνα της εφαρμογής της Σύμβασης στην εν λόγω χώρα.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη τα οποία έχουν υποβάλλει στην Επιτροπή μια αρχική πλήρη έκθεση, δεν χρειάζεται να επαναλάβουν στις επόμενες εκθέσεις που υποβάλλουν, σύμφωνα με το εδάφιο β' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, τις βασικές πληροφορίες που έχουν ήδη κοινοποιήσει.
4. Η Επιτροπή μπορεί να ζητά από τα Συμβαλλόμενα Κράτη συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικές με την εφαρμογή της Σύμβασης.
5. Η Επιτροπή υποβάλλει εκθέσεις για τις δραστηριότητές της κάθε δύο χρόνια στη Γενική Συνέλευση, μέσω του Κοινωνικού και Οικονομικού Συμβουλίου.
6. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη καθιστούν ευρέως προσιτές τις εκθέσεις τους στο κοινό της χώρας τους.

Άρθρο 45

Για την προώθηση της αποτελεσματικής εφαρμογής της Σύμβασης και για την ενθάρρυνση της διεθνούς συνεργασίας στο πεδίο το οποίο καλύπτει η Σύμβαση:

α) Οι εξειδικευμένες υπηρεσίες, το [ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την παιδική ηλικία](#) και άλλα όργανα των Ηνωμένων Εθνών έχουν το δικαίωμα να εκπροσωπούνται κατά την εξέταση της εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας Σύμβασης, οι οποίες εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους. Η Επιτροπή μπορεί να καλέσει τις εξειδικευμένες υπηρεσίες, το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την παιδική ηλικία και άλλους αρμόδιους οργανισμούς, οι οποίοι κρίνονται κατάλληλοι ως εμπειρογνώμονες να παρέχουν συμβουλές για την εφαρμογή της Σύμβασης στους τομείς που εμπίπτουν στις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους. Μπορεί να καλεί τις εξειδικευμένες υπηρεσίες, το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την παιδική ηλικία και άλλα όργανα των Ηνωμένων Εθνών να της υποβάλουν εκθέσεις για την εφαρμογή της Σύμβασης στους τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο δραστηριότητάς τους.

β) Η Επιτροπή διαβιβάζει, εάν το κρίνει αναγκαίο, στις εξειδικευμένες υπηρεσίες, στο Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την παιδική ηλικία και στους άλλους αρμόδιους οργανισμούς κάθε έκθεση των Συμβαλλόμενων Κρατών που περιέχει ένα αίτημα ή υποδεικνύει μια ανάγκη για τεχνική συμβουλή ή βοήθεια, μαζί με τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις της επιτροπής, εάν υπάρχουν, σχετικά με το παραπάνω αίτημα ή την υπόδειξη.

γ) Η Επιτροπή μπορεί να προτείνει στη Γενική Συνέλευση να ζητήσει από το Γενικό Γραμματέα να αναλάβει για λογαριασμό της μελέτες πάνω σε ειδικά θέματα, σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού.

δ) Η Επιτροπή μπορεί να κάνει υποδείξεις και συστάσεις γενικής φύσεως βασισμένες στις πληροφορίες που έχει δεχτεί κατ' εφαρμογήν των άρθρων 44 και 45 της παρούσας Σύμβασης. Οι υποδείξεις αυτές και οι συστάσεις γενικής φύσεως διαβιβάζονται σε κάθε ενδιαφερόμενο Συμβαλλόμενο Κράτος και αναφέρονται στη Γενική Συνέλευση, μαζί με τις παρατηρήσεις των Συμβαλλόμενων Κρατών μερών όπου υπάρχουν.

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 46

Η παρούσα Σύμβαση είναι ανοιχτή για υπογραφή σε όλα τα Κράτη.

Άρθρο 47

Η παρούσα Σύμβαση υποβάλλεται σε επικύρωση. Τα έγγραφα της επικύρωσης θα κατατεθούν στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 48

Η παρούσα Σύμβαση είναι ανοιχτή για προσχώρηση οποιουδήποτε Κράτους. Τα έγγραφα της προσχώρησης θα κατατεθούν στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 49

1. Η παρούσα Σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει την τριακοστή ημέρα μετά από την ημερομηνία κατάθεσης στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών του εικοστού εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης.
2. Για κάθε Κράτος που επικυρώνει την παρούσα Σύμβαση ή προσχωρεί σε αυτήν μετά την κατάθεση του εικοστού εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης, η Σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει την τριακοστή ημέρα μετά από την ημερομηνία κατάθεσης από το Κράτος αυτό του δικού του εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης.

Άρθρο 50

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί να προτείνει μία τροπολογία και να καταθέσει το κείμενο της στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών. Εν συνεχεία ο Γενικός Γραμματέας διαβιβάζει όλα τα σχέδια τροπολογιών στα Συμβαλλόμενα Κράτη ζητώντας τους να δηλώσουν εάν επιθυμούν να συγκληθεί διάσκεψη των Συμβαλλόμενων Κρατών, με σκοπό να εξετάσουν και να τεθούν σε ψηφοφορία αυτά τα σχέδια. Εάν, εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία της διαβίβασης αυτής, το ένα τρίτο τουλάχιστον των Συμβαλλόμενων Κρατών κηρυχτεί υπέρ της σύγκλησης μιας τέτοιας διάσκεψης, ο Γενικός Γραμματέας συγκαλεί τη διάσκεψη υπό την αιγίδα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών. Κάθε τροπολογία που υιοθετείται από την πλειοψηφία των παρόντων και ψηφισάντων στη διάσκεψη Συμβαλλόμενων Κρατών, υποβάλλεται για έγκριση στη Γενική Συνέλευση.
2. Κάθε τροπολογία, που υιοθετήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, αρχίζει να ισχύει όταν εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών και γίνει δεκτή με πλειοψηφία των δύο τρίτων των Συμβαλλόμενων Κρατών.
3. Όταν μία τροπολογία αρχίσει να ισχύει έχει αναγκαστική ισχύ για τα Συμβαλλόμενα Κράτη που την αποδέχτηκαν, ενώ τα υπόλοιπα Συμβαλλόμενα Κράτη παραμένουν δεσμευμένα από τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης και από όλες τις προηγούμενες τροπολογίες που έχουν αποδεχτεί.

Άρθρο 51

1. Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών θα δεχτεί και θα διαβιβάσει σε όλα τα Κράτη το κείμενο των επιφυλάξεων που συνέταξαν τα Κράτη κατά το χρόνο της επικύρωσης ή της προσχώρησης.

2. Δεν επιτρέπεται καμία επιφύλαξη, που είναι ασυμβίβαστη με το αντικείμενο και το σκοπό της παρούσας Σύμβασης.

Οι επιφυλάξεις μπορούν να αποσυρθούν ανά πάσα στιγμή με γνωστοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος ενημερώνει γι' αυτό όλα τα Συμβαλλόμενα στη Σύμβαση Κράτη. Η γνωστοποίηση παράγει τα αποτελέσματά της από την ημερομηνία κατά την οποία παρελήφθη από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 52

Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί να καταγγείλει την παρούσα Σύμβαση με γραπτή γνωστοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών. Η καταγγελία παράγει τα αποτελέσματα της ένα χρόνο μετά από την ημερομηνία κατά την οποία η γνωστοποίηση παρελήφθη από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 53

Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών ορίζεται θεματοφύλακας της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 54

Το πρωτότυπο της παρούσας Σύμβασης, της οποίας τα κείμενα έχουν την ίδια ισχύ στην αγγλική, αραβική, κινεζική, ισπανική, γαλλική και ρωσική γλώσσα, θα κατατεθεί στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

Για να πιστοποιηθούν τα παραπάνω οι υπογράφωντες, ειδικά εξουσιοδοτημένοι από τις αντίστοιχες Κυβερνήσεις τους, υπέγραψαν την παρούσα Σύμβαση.

8.3. Οι συνεργαζόμενοι οργανισμοί του Quality4Children

FICE (Federation Internationale des Communautés Educatives)

Ο βασικός στόχος της FICE είναι να προωθήσει την παιδική και νεανική φροντίδα σε όλο τον κόσμο.

Η FICE:

- αναγνωρίζει την ιδιαιτερότητα του παιδιού, των νέων ενηλίκων και των γονέων τους, και δεν τους πιέζει να συμμορφωθούν με τους προ-αποφασισμένους κανόνες,
- στηρίζει την οικογένεια, ως τη σημαντικότερη κοινωνική δομή, υπεύθυνη για την ανατροφή των παιδιών,
- προωθεί την καλύτερη δυνατή φροντίδα και εκπαίδευση για τα παιδιά και νέους ενήλικες, που δεν έχουν τη δυνατότητα να ζήσουν στο σπίτι τους,
- αναζητά να βρει εξατομικευμένες λύσεις που να ικανοποιούν τις ανάγκες του κάθε παιδιού ή νέου ενήλικα,
- ενθαρρύνει την αυξανόμενη ανάπτυξη των υπηρεσιών για τα παιδιά μέσα από έρευνες και θεωρητικές καινοτομίες,
- στηρίζει τη λειτουργία της στη Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού των Ηνωμένων Εθνών,
- διατηρεί αυστηρή πολιτική και θρησκευτική ουδετερότητα,
- στηρίζει τη διαφορετικότητα και απορρίπτει κάθε μορφή διάκρισης (φυλή, χρώμα, φύλο, γλώσσα, θρησκεία, πολιτική προτίμηση ή κοινωνική καταγωγή).

Για να πετύχει τους στόχους της, η διεθνής FICE:

- λειτουργεί μέσω εθνικών οργανισμών, των οποίων τα μέλη απασχολούνται στην παροχή υπηρεσιών για παιδιά και νέους ενηλίκους ή εργάζονται σε υποστηρικτικές υπηρεσίες όπως η εκπαίδευση προσωπικού ή η διοίκηση υπηρεσιών,
- στηρίζει τα εθνικά οργανωτικά μέλη μέσω της δημιουργίας δικτύων επικοινωνίας,
- οργανώνει σημαντικά διεθνή συνέδρια, συνήθως κάθε δύο χρόνια,
- στηρίζει πρωτοβουλίες που περιλαμβάνουν διεθνείς επαφές μεταξύ παιδιών, νέων ενηλίκων και αυτών που νοιάζονται για αυτά, όπως είναι η Balkan Friendship Camps,
- ενθαρρύνει διεθνείς ανταλλαγές εργαζομένων και/ή παιδιών και νέων ενηλίκων,
- προσφέρει το Professional Exchange Programme (Πρόγραμμα Επαγγελματικής Ανταλλαγής) για έμπειρους εργαζομένους,
- οργανώνει διεθνή σεμινάρια, ειδικά εργαστήρια και ομάδες εργασίας σε θέματα που αφορούν υπηρεσίες για παιδιά και νέους ενηλίκους,
- συνεργάζεται με την UNESCO, την Ενωμένη Ευρώπη, το Συμβούλιο Ευρώπης, ECOSOC και άλλες διεθνείς οργανώσεις,
- προσφέρει πληροφορίες και την ευκαιρία για δικτυακή εργασία μέσα από το δίκτυο της,

- δημοσιοποιεί νέες ιδέες και αποτελέσματα ερευνών μέσα από τις εκδόσεις της.

IFCO (International Foster Care Organisation)

Ο IFCO είναι ο μοναδικός διεθνής οργανισμός αποκλειστικά αφοσιωμένος στην προώθηση και υποστήριξη της φροντίδας, βασισμένη στην οικογένεια και στην υιοθεσία σε όλο τον κόσμο. Ο IFCO ιδρύθηκε το 1981 στην Οξφόρδη (Αγγλία) ως ένας τόπος δημόσιας συζήτησης για την ανταλλαγή πληροφοριών, γνώσης, εμπειρίας μεταξύ όλων των οργανισμών υιοθεσίας παγκοσμίως. Στα 25 χρόνια εμπειρίας, ο IFCO είχε σημαντική επιρροή στην εξέλιξη της φροντίδας που βασίζεται στην οικογένεια παγκοσμίως. Ο IFCO οργανώνει περιφερειακά δίκτυα, διεθνή συνέδρια και εκπαιδευτικά σεμινάρια, εκδίδει ένα περιοδικό, ένα E-newsletter και προσφέρει μία διεθνή ιστοσελίδα. Ο IFCO έχει μία ισχυρή νεανική σύνθεση με την παρουσία νέων που εμπλέκονται σε όλα τα επίπεδα και σε όλες τις δραστηριότητες.

Ο IFCO έχει μέλη σε 60 χώρες. Εκτός από τη δέσμευσή του στη προσφορά ποιοτικών υπηρεσιών στα μέλη του, ο οργανισμός έχει αναπτύξει στα πρόσφατα χρόνια ένα σημαντικό project το οποίο συντονίζεται από το κεντρικό γραφείο που εδρεύει στην Χάγη, στην Ολλανδία. Μέσω των μελών του και των συνεργαζόμενων οργανισμών και μέσω των ερευνητικών εργασιών, ο IFCO προσφέρει συμβουλευτική υποστήριξη και βοήθεια στην ανάπτυξη των υπηρεσιών υιοθεσίας σε πολλά μέρη του κόσμου. Η συμβουλευτική υποστήριξη προσφέρεται πάντα σε στενή συνεργασία με το εμπλεκόμενο κράτος και με τους συνεργάτες της εκάστοτε περιφέρειας. Μία διεθνής ομάδα ειδικών είναι διαθέσιμη να προσφέρει συμβουλευτική μικρής περιόδου σε τέτοιου είδους εργασίες.

Περισσότερα για τον IFCO μπορούν να βρεθούν στην ιστοσελίδα www.ifco.info ή μέσω του συντονιστικού γραφείου στην Χάγη, στην Ολλανδία.

SOS Children Villages (Παιδικά Χωριά SOS)

Το πρώτο Παιδικό Χωριό SOS ιδρύθηκε το 1949 στο Imst, στην Αυστρία. Βασίστηκε στη δέσμευση να βοηθήσει τα παιδιά που χρειάζονται βοήθεια- παιδιά που είχαν χάσει τα σπίτια τους, την ασφάλεια τους και τους γονείς τους ως αποτέλεσμα του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου.

Σήμερα, το SOS Kinderdorf International είναι ο οργανισμός-ομπρέλα για περισσότερα από 130 συνδεδεμένα Παιδικά Χωριά SOS παγκοσμίως. Προσφέρει φροντίδα βασισμένη στην οικογένεια, σε παιδιά που έχουν χάσει τους γονείς τους ή που δεν μπορούν να ζουν πλέον μαζί τους. Στηρίζει επίσης ευπαθή παιδιά και τις οικογένειές τους, μέσω προγραμμάτων που στοχεύουν στην ενδυνάμωση των ικανοτήτων τους και στην αντιμετώπιση των προβλημάτων τους, διασφαλίζοντας την πρόσβασή τους στις απαραίτητες υπηρεσίες και προσφέροντας υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης.

Τα Παιδικά Χωριά SOS λειτουργούν στο πνεύμα της Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Παιδιού των Ηνωμένων Εθνών και προωθούν αυτά τα δικαιώματα σε όλο τον κόσμο. Διατηρούν μία συμβουλευτική ιδιότητα με το United Nations Economic και Social Council και είναι μέλος του Child Rights Action Group υποστηρίζοντας τη στρατηγική των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

.....

Το project QUALITY4CHILDREN υλοποιήθηκε στην Ελλάδα από την Ελληνική Ομάδα Q4C, μέλη της οποίας είναι:

**Στέργιος Σιφνιός, Συντονιστής για την Ελλάδα, Κοινωνικός Λειτουργός,
Δντης Κοιν. Εργασίας και Έρευνας των Παιδικών Χωριών SOS Ελλάδος.
Ιουλία Ηλιοπούλου, Κοινωνική Λειτουργός
Αντωνία Παπαστάθη, Κοινωνιολόγος
Λαμπρινή Παππά, Κοινωνική Λειτουργός
Νίνα Σκαμνάκη, Ψυχολόγος
Μαρία Τσιφούτη, Ψυχολόγος
Ανδριάννα Φούκα, Κοινωνική Λειτουργός
Αλεξία Χαμόδρακα, Κοινωνική Λειτουργός
Χρύσα Μπόσινα, Νηπιαγωγός – Ειδ. Παιδαγωγός
Ιωάννα Δημοπούλου, Νηπιαγωγός – Ειδ. Παιδαγωγός
Μενέλαος Τσαούσης, Υπεύθυνος ΚΣΠΟ Αθηνών Παιδικών Χωριών SOS
Νίκος Φραντζής, Ψυχολόγος
Μπέττυ Λεωτσάκου, Ειδ. Παιδαγωγός**

Η μετάφραση από το Αγγλικό κείμενο των Standards έγινε από την Παναγιώτα Σιφνιού, Κοινωνιολόγο-Εγκληματολόγο.